

Załącznik nr 1
do uchwały nr
Rady Miasta w Gorzowie Wlkp.
z dnia

**Urząd Miasta
w Gorzowie Wlkp.**

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
OBSZARÓW
ZDEGRADOWANYCH –
MIEJSKICH, POPRZEMYSŁOWYCH I POWOJSKOWYCH
MIASTA
GORZOWA WIELKOPOLSKIEGO
NA LATA 2010 - 2015**



Gorzów Wlkp. grudzień 2009



Szanowni Państwo

Przedkładam Państwu nowelizację programu: „LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH – MIEJSKICH, POPRZEMYSŁOWYCH I POWOJSKOWYCH MIASTAGORZOWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2010 – 2015.”

Dokument opracowany został według *Wytycznych do tworzenia Lokalnych Programów Rewitalizacji dla Województwa Lubuskiego na lata 2007-2013* z września 2009 roku.

Ponadto dokument jest zgodny ze *Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego. Aktualizacją z horyzontem czasowym do 2020 roku* oraz ze *Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020*, jak również z wymienionymi wcześniej dokumentami na szczeblu krajowym, regionalnym i gminnym.

Program ten, po jego konsultacjach i przyjęciu przez Radę Miasta, otworzy drogę do pozyskania środków unijnych na realizację zawartych w nim zadań.

Pragnę nadmienić, że poniższe opracowanie umożliwia stworzenie kompleksowego podejścia do kwestii trwałej preferencji obszarów zdegradowanych jak też do grup mieszkańców, inspirując rozwój nowych funkcji, przywrócenie utraconych lub zdegradowanych.

Zasadnym celem realizacji programu rewitalizacji jest ożywienie gospodarcze i społeczne, zmiana standardu zamieszkania, zwiększenie aktywności turystycznej i kulturalnej, powiększenie bazy mieszkaniowej, poprawa warunków komunikacji, ochrona środowiska naturalnego i kulturowego.

Mam nadzieję, że ujęte w tym dokumencie przedsięwzięcia i zadania znajdą uznanie i akceptację mieszkańców Gorzowa Wlkp., a ich systematyczna realizacja spowoduje jeszcze szersze zainteresowanie naszym miastem, jako miejscem inwestowania, pracy i zamieszkania.

Prezydenta Miasta



Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Gorzowie Wielkopolskim

Opracowanie przygotowane na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gorzowie przez Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Gorzowie Wlkp.



Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Przygotował zespół w składzie:

Marek Rusakiewicz
Piotr Krzyżanowski
Kamila Rybska



Wstęp.....	5
1. Charakterystyka miasta	6
2.1. Zagospodarowanie przestrzenne.....	7
2.1.1. Granice stref ochrony konserwatorskiej.....	7
2.1.2. Własność gruntów i budynków.....	9
2.1.3. Infrastruktura techniczna	10
2.1.3.1. Wodociągi i kanalizacja.....	10
2.1.3.2. Energia elektryczna	10
2.1.3.3. Sieć gazowa.....	11
2.1.3.4. Ciepłownictwo	11
2.1.3.5. Drogi.....	11
2.2. Sektor gospodarki	12
2.2.1. Podmioty gospodarcze	12
2.2.2. Rynek pracy	14
2.2.3. Bezrobocie	14
2.3. Sektor społeczny.....	15
2.3.1. Struktura demograficzna i społeczna	15
2.3.2. Grupy społeczne wymagające wsparcia	17
2.3.3. Stan gospodarstw domowych i źródła utrzymania ludności	18
2.3.4. Mieszkalnictwo	19
2.3.5. Bezpieczeństwo.....	21
2.4. Podstawowe dane statystyczne	23
2.4.1. Podmioty gospodarcze w Gorzowie Wlkp. w latach 2000 – 2008:.....	23
2.4.2. Rynek pracy w Gorzowie Wlkp. w latach 2000 – 2007:.....	24
Źródło danych: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze.2.4.3. Bezrobocie w Gorzowie Wlkp. w latach 2003 – 2007:.....	24
2.4.3. Bezrobocie w Gorzowie Wlkp. w latach 2003 – 2007:.....	25
2.4.4. Bezrobotni według wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w Gorzowie Wlkp. wg stanu na dzień 31.12.2003 r. i 31.12.2007:.....	25
2.4.5. Dane demograficzne dla Gorzowa Wlkp. w latach 1997 – 2008:	26
2.5. Analiza SWOT w Gorzowie Wielkopolskim	26
3. Charakterystyka obecnej sytuacji obszarów rewitalizowanych Gorzowa Wielkopolskiego	28
3.1. Obszar Nowe Miasto.....	28
3.1.1. Zagospodarowanie przestrzenne	28
3.1.2. Gospodarka.....	47
3.1.3. Sfera społeczna	48
3.1.4. Określenie grup wsparcia w obszarze Nowe Miasto	50
3.1.5. Wnioski.....	51
3.2 Obszar Centrum Miasta	51
3.2.1 Zagospodarowanie przestrzenne	51
3.2.2 Gospodarka.....	63
3.2.3 Sfera społeczna	64
3.2.4 Określenie grup wsparcia w obszarze Centrum.....	67



3.2.5 Wnioski	67
3.3 Obszar Zamoście.....	68
3.3.1 Zagospodarowanie przestrzenne	68
3.3.2 Gospodarka.....	76
3.3.3 Sfera społeczna	77
3.3.4 Określenie grup wsparcia w obszarze Zamoście	80
3.3.5 Wnioski.....	80
3.4 Obszary przemysłowe	81
3.5 Obszary powojaskowe	86
4. Nawiązanie do dokumentów strategicznych rozwoju przestrzenno – społeczno – gospodarczego regionu:	90
4.2 Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010- 2020.....	91
4.3 Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013.....	94
4.4 Strategia Rozwoju Kultury Województwa Lubuskiego	94
4.5 Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Lubuskim na lata 2006-2013	95
4.6 Lubuski Regionalny Program Operacyjny	95
4.7 Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+	96
4.8 Wieloletni Planu Inwestycyjny	97
4.9 Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym	97
5. Założenia dla Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Gorzowa Wielkopolskiego	99
5.1 Okres programowania	99
5.2 Postęp w realizacji programu.....	99
5.3 Opis działań i ich główne kierunki	102
5.4 Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów	102
5.5. Kryteria wyboru obszarów do rewitalizacji.....	106
6. Planowane do realizacji działania w latach 2010 - 2015.....	109
7. Wskaźniki realizacji programu	113
8. Zhierarchizowane potrzeby i ich realizacja	114
9. Plan finansowy realizacji Programu Rewitalizacji Miasta na lata 2010 – 2015	115
10. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji	118
11. Sposoby monitorowania realizacji Programu, oceny i komunikacji społecznej ...	119
12. Podsumowanie.....	122



Wstęp

„Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Zdegradowanych – Miejskich, Poprzemysłowych i Powojсковych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010 – 2015.”, zwany dalej Programem rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 jest to nowelizacja i kontynuacja poprzedniego Programu Rewitalizacji, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej nr XLII/462/2004 z dnia 29 grudnia 2004 r. Obecny program rewitalizacji nawiązuje

do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010- 2020, ale także do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego z horyzontem czasowym do 2020 r. oraz został sporządzony zgodnie z „Wytycznymi do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla województwa lubuskiego na lata 2007 – 2013”, przyjętymi we wrześniu 2009 r. przez Zarząd Województwa Lubuskiego.

Zgodnie z definicją pochodzącą z Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa i następnie przytoczoną w Wytycznych do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla Województwa Lubuskiego na lata 2007-2013 z września 2009 roku, **rewitalizacja to:**

Kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na obszarze zdegradowanym proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez jednostkę samorządu terytorialnego w celu wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, w szczególności poprzez nadanie mu nowej, jakości funkcjonalnej, stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.

Z kolei **Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) to:**

Wieloletni program przyjęty i koordynowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny), mający na celu rewitalizację określonego obszaru zdegradowanego lub obszarów zdegradowanych, realizowany zgodnie z określonym harmonogramem czasowym i finansowym z określonych źródeł.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 obejmuje swym zakresem trzy podstawowe rodzaje obszarów zdegradowanych miasta. Należą do nich:

- Obszary miejskie
- Obszary poprzemysłowe
- Obszary powojсковe

Obszary poprzemysłowe i powojсковe, zgodnie z Wytycznymi do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla województwa lubuskiego na lata 2007 – 2013, są automatycznie kwalifikowane, jako zdegradowane, natomiast obszary miejskie muszą spełniać przynajmniej trzy z następujących kryteriów:

- a) wysoki poziom ubóstwa,
- b) wysoki poziom długotrwałego bezrobocia,
- c) wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa,
- d) niski poziom aktywności gospodarczej,
- e) porównywalnie niższy poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Każdy z tych terenów wymaga innego sposobu zagospodarowania i zainwestowania. Szczególnie w odniesieniu do historycznych dzielnic mieszkaniowych posiadających walory kulturowe, a zamieszkane przez osoby o niskich dochodach i przy dużym rozdrobnieniu własności.

W procesach funkcjonowania samorządu terytorialnego istotną rolę odgrywa akceptacja społeczna.



W myśl Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego /nazwa dokumentu przyjęta w polskim systemie prawnym od 2006 r./, funkcjonowanie samorządu terytorialnego powinno odbywać się w oparciu o zasadę subsydiarności oraz zasadę demokracji.

Zasada demokracji zgodnie z Europejską Kartą Samorządu Lokalnego wyraża się w konsultowaniu społeczności lokalnych w trakcie opracowywania planów oraz podejmowania decyzji we wszystkich sprawach bezpośrednio ich dotyczących – o tyle, o ile jest to możliwe, we właściwym czasie i odpowiednim trybie.

Zgodnie z tą zasadą niniejszy program Rewitalizacji został upowszechniony i poddany konsultacjom społecznym.

1. Charakterystyka miasta

Miasto Gorzów Wielkopolski zajmuje powierzchnię około 86 km² i jest zamieszkiwane przez 125, 3 tys. osób. Na 1 km² przypada w mieście 1 485 osób. Ludność miasta stanowi 12, 3% ludności całego województwa lubuskiego. W mieście jest większa niż przeciętna w kraju dysproporcja płci – na 100 mężczyzn przypada 110 kobiet.

Gorzów Wlkp. to miasto, którego początki sięgają XIII wieku. Akt lokacyjny został nadany miastu w 1257 roku.

Gorzów Wlkp. leży w północno - zachodniej części Polski, w Kotlinie Gorzowskiej, nad dolną Wartą u ujścia niedużej rzeki Kłodawki. Okolice Gorzowa położone są na pograniczu dwóch rozległych krain geograficznych: Niziny Wielkopolsko - Kujawskiej i Pojezierza Pomorskiego. Krainy te rozdziela Pradolina Toruńsko - Eberswaldzka, dnem, której płyną Noteć i Warta.

Współrzędne geograficzne Miasta: 52° 44' szer. geogr. N; 15° 13' dł. geogr. E

Teren zajmowany przez Gorzów Wlkp. jest zróżnicowany topograficznie: jest on częścią obszaru znajdującego się na granicy ostatniego zlodowacenia (bałtyckiego), które pozostawiło bogatą rzeźbę w formie licznych moren czołowych, dennych i pradoliny. Prawobrzeżna część Gorzowa Wlkp. leży na silnie pofałdowanej północnej krawędzi Pradoliny Warty (23 - 82 m n.p.m.) przeciętej prostopadłą doń doliną Kłodawki usytuowaną w centrum Miasta. Lewobrzeżna, nizinna część (19 m n.p.m.) obejmuje płaską terasę zalewową, przeciętą Kanałem Ulgi.

Ponad 180 ha zajmują wody: Warta, jej prawy dopływ - Kłodawka, Kanał Ulgi a także dwa naturalne zbiorniki wodne - przy ul. Emilii Plater (1, 7 ha) oraz przy ul. Błotnej (1 ha) i jeden zbiornik pochodzenia antropogenicznego w Parku Wiosny Ludów.

Położenie Miasta blisko zachodniej granicy Państwa nadaje mu rolę ważnego węzła komunikacyjnego, a zwłaszcza charakteru miasta tranzytowego. W Gorzowie Wlkp. krzyżują się drogi łączące państwa Europy południowej ze Skandynawią oraz państwa Europy zachodniej i wschodniej. Ponadto istnieje też połączenie wodne przez Wartę z Poznaniem, przez Noteć i Kanał Bydgoski z portami rzecznyymi nad Wisłą, a przez Wartę i Odrę ze Szczecinem na północy i Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym na południu.



2.1. Zagospodarowanie przestrzenne

2.1.1. Granice stref ochrony konserwatorskiej

W celu stworzenia odpowiedniej formy ochrony obszarów o wartościach kulturowych wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej, jako wytyczne do ustanowienia stref prawnie obowiązujących:

- 1) strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”** – obejmującą obszary Starego Miasta, Nowego Miasta i Górnego Miasta wraz z parkami miejskimi: Parkiem Miejskim im. Henryka Siemiradzkiego, Parkiem Miejskim Zacisze, Parkiem Słowiańskim i Parkiem Miejskim im. Wiosny Ludów;
- 2) strefę pośredniej ochrony konserwatorskiej „B”** – obejmującą obszary Przedmieścia Santockiego, Przedmieścia Młyńskiego, Przedmieścia Mostowego, Dzielnicę Willową przy ul. Kazimierza Wielkiego, Frydrychowo, robotnicze osiedla satelickie przy placu Słonecznym, ulicy Pomorskiej, ulicy Krótkiej i ulicy Marcinkowskiego oraz zespół obiektów pokoszarowych przy ulicy Myśliborskiej i Park im. Mikołaja Kopernika przy ul. Walczaka;
- 3) strefę ochrony archeologicznej „W”** – obejmującą Stare Miasto, Nowe Miasto oraz Przedmieścia: Santockie, Młyńskie i Mostowe; w ramach tej strefy wyodrębnia się podstrefy: „W1” – obejmującą Stare Miasto oraz części Przedmieścia Santockiego, Młyńskiego i Mostowego i „W2” – obejmującą pozostałe części Przedmieścia Santockiego, Młyńskiego i Mostowego;
- 4) strefę ochrony krajobrazowej „K1”** – obejmującą tereny podmiejskie w granicach historycznych wsi i folwarków: Wieprzyce, Chróścik, Karnin, Siedlice, Małyszyn Wielki, Zieleniec i Łagodzin;
- 5) strefę ochrony krajobrazowej „K2”** – obejmującą obszary przemysłowe miasta: Zakłady Włókien Chemicznych STILON S.A. Przy ul. Walczaka i byłe Zakłady Przemysłu Jedwabniczego SILWANA S.A. Przy ul. Fabrycznej i Śląskiej.

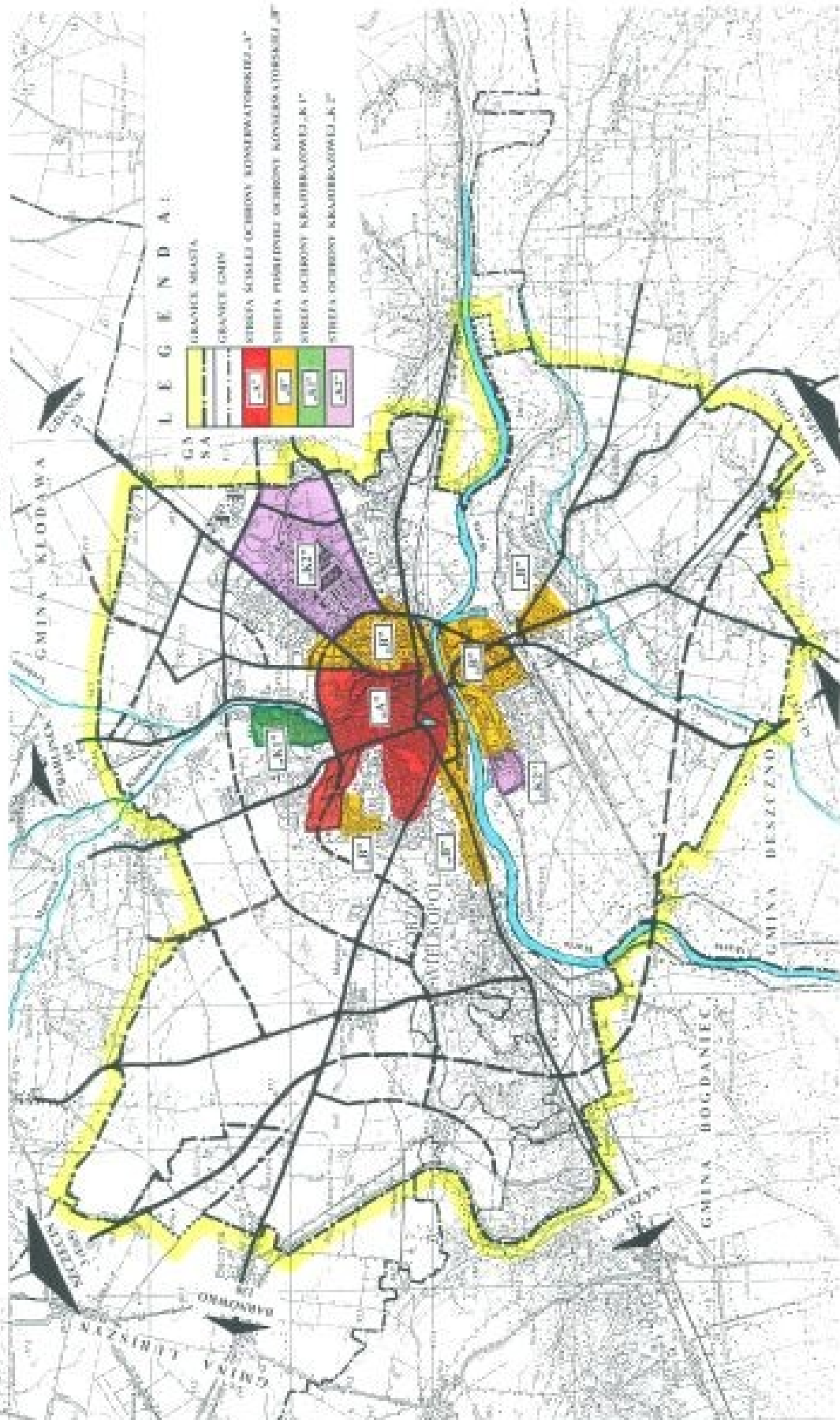
Granice wyznaczonych stref określone zostały w rysunku: 1. w skali 1: 50 000



STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA GORZÓWA WLKP.
STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

RYS. NR 2.9.

SKALA 1:50 000



2.1.2. Własność gruntów i budynków

Uśredniony udział procentowy gruntów w granicach administracyjnych miasta w 2008 r. wynosił:

- gmina Gorzów Wlkp. 40,7%
- pozostałe – prywatne, Skarb Państwa, AMW, ANR i inne – 59,3%.

Według stanu na dzień 30.09.2009 r. wartość komunalnego majątku trwałego wyniosła 1.809.183,30 tys. zł.

Składał się on z:

1. gruntów własnych i w użytkowaniu wieczystym o łącznej wartości 467.274,20 tys. zł,
2. środków trwałych z grup 1 – 8, pozostałych środków trwałych w używaniu oraz wartości niematerialnych i prawnych o łącznej wartości brutto 949.942,12 tys. zł,
3. środków trwałych w budowie o wartości 139.614,18 tys. zł,
4. akcji i udziałów w obcych podmiotach prawnych o łącznej wartości nominalnej 252.352,80 tys. zł.

W dniu 30.09.2009 r. Miasto było właścicielem 3.485,19 ha gruntów oraz posiadało w użytkowaniu wieczystym 0,64 ha.

Grunty dzielą się na:

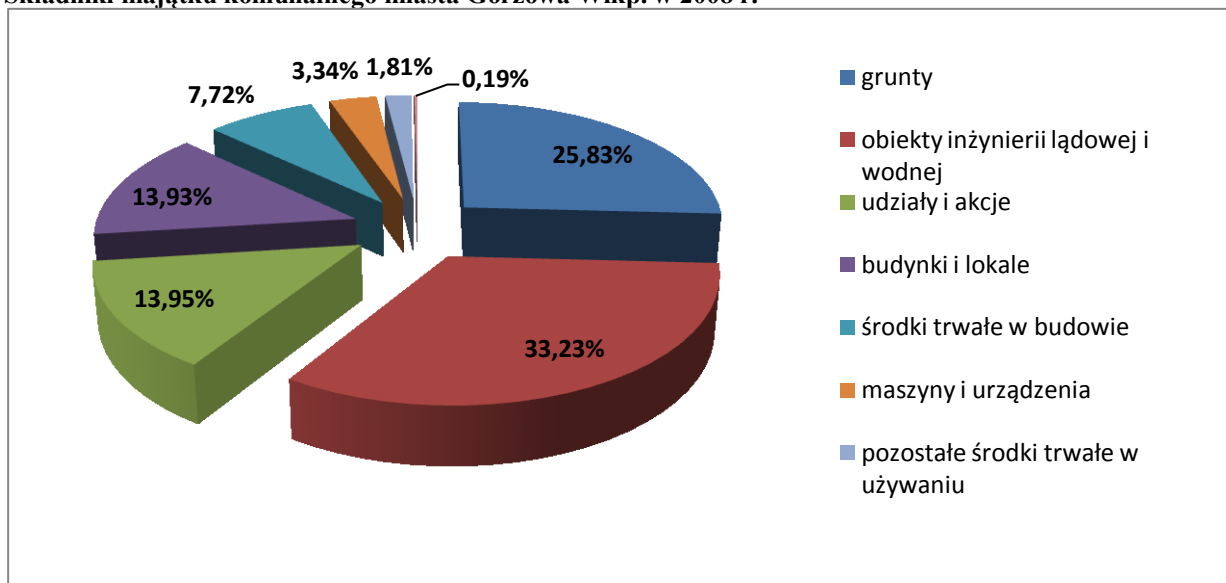
- zabudowane: 777,67 ha, w tym we władaniu jednostek i zakładów budżetowych : 109,54 ha;
- niezabudowane łącznie z użytkami rolnymi i gruntami leśnymi – 2.011,42 ha;
- grunty w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych – 696,74 ha.

Udział gruntów komunalnych w powierzchni geodezyjnej Miasta wynosi 40,7%.

Wartość brutto środków trwałych zaliczanych według Klasyfikacji Środków Trwałych do grup 1 – 8 na koniec września br. była równa 913.728,89 tys. zł, a ich umorzenie wyniosło 43,13%. Majątek ten użytkowany był w 37,04% przez jednostki i zakłady budżetowe, 0,06% stanowił majątek dzierżawiony przez PWIK Sp. z o.o., pozostałą część gospodarował Urząd Miasta. Łącznie Miasto posiadało budynki i lokale o wartości brutto 252.021,67 tys. zł oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej na kwotę 601.291,64 tys. zł.

Wartości poszczególnych składników majątku komunalnego można przedstawić procentowo:

- grunty – 25,83%
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej – 33,23%
- udziały i akcje – 13,95%
- budynki i lokale – 13,93%
- środki trwałe w budowie – 7,72%
- maszyny i urządzenia – 3,34%
- pozostałe środki trwałe w używaniu – 1,81%
- wartości niematerialne i prawne – 0,19%.



Opracowano na podstawie danych UM Gorzowa Wlkp.

2.1.3. Infrastruktura techniczna

2.1.3.1. Wodociągi i kanalizacja

Miasto zaopatrywane jest w wodę z trzech ujęć o średniej dobowej wydajności 39 950 m³. Z uwagi na znaczne zmniejszenie poboru wody przez przemysł oraz gospodarstwa domowe możliwości produkcyjne ujęć wody wykorzystywane są tylko w 40%.

Prawobrzeżna część miasta z wyjątkiem kilku rejonów, które są aktualnie urbanizowane (w tym tereny przyszłościowe po byłych poligonach wojskowych) posiada sieć kanalizacji sanitarnej w zakresie wystarczającym.

Lewobrzeżna, słabo zurbanizowana część miasta do niedawna pozbawiona była prawie całkowicie sieci kanalizacyjnych stanowiąc poważne zagrożenie dla środowiska. Od 1999 r. władze miasta sukcesywnie rozwiązują ten problem. Istniejące oraz projektowane układy systemu wodociągowego oraz kanalizacji sanitarnej posiadają i posiadać będą możliwości integrujące gospodarkę ściekową miasta z gminami ościennymi. Oczyszczalnia ścieków działa zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym z 2006 r. ważnym do 2016 r.

2.1.3.2. Energia elektryczna

Gorzów Wlkp. zasilany jest w energię elektryczną pochodzącą z krajowego systemu elektroenergetycznego linią 220 kV poprzez rozdzielnię sieciową 220/110 kV.

W mieście zlokalizowanych jest 8 stacji elektroenergetycznych 110/15 kV, w tym dwie zasilające wydzielonych odbiorców przemysłowych. Dodatkowo miasto zasilane jest ze stacji Łupowo na terenie gminy Bogdaniec. Wszyscy odbiorcy miasta zasilani są bezpośrednio z 420 stacji transformatorowych 15/0,4 kV, z czego 68 zasilają wydzielonych odbiorców przemysłowych. Najliczniejszą grupę odbiorców energii elektrycznej stanowią gospodarstwa domowe ponad 90%. Stacje transformatorowe 15/0,4 kV zlokalizowane są na wszystkich zurbanizowanych obszarach miasta, natomiast w najbliższych latach zostaną wybudowane kolejne, obejmujące swym zasięgiem tereny przyszłych osiedli mieszkaniowych oraz nowe tereny rekreacyjne i przemysłowe.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010 - 2015



2.1.3.3. Sieć gazowa

Gorzów Wlkp. zaopatrywany jest w gaz ziemny wysokometanowy GZ 50 poprzez podłączenie do krajowego systemu przesyłowego Odolanów – Police. Dla potrzeb miasta funkcjonuje jedna stacja redukcyjno – pomiarowa o przepustowości 30.000 m³, obniżająca ciśnienie gazu z wysokiego na średnie. Ze stacji tej wyprowadzona jest sieć gazowa średniego ciśnienia, która w układzie pierścieniowym pokrywa obszar miasta. Na terenie miasta wybudowano 20 stacji redukcyjnych średniego ciśnienia, z których gaz doprowadzony jest do odbiorców indywidualnych. Stacje redukcyjne średniego ciśnienia znajdują się we wszystkich zurbanizowanych rejonach Gorzowa Wlkp. W 2008 r. w Gorzowie Wlkp. było około 29 000 odbiorców gazu.

2.1.3.4. Ciepłownictwo

Energetyka ciepła Gorzowa Wlkp. posiada zróżnicowaną strukturę własnościową i opiera się na funkcjonowaniu dwóch podstawowych – niezależnych rejonów ciepłowniczych oraz około 180 kotłowni lokalnych. Największym, i jednocześnie najbardziej ekologicznym źródłem ciepła, jest zmodernizowana PGE Elektrociepłownia „Gorzów” S.A., natomiast głównym dystrybutorem w mieście jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o.

Aktualne zapotrzebowanie miasta na ciepło wynosi od 50 – 70 % możliwości wytwórczych istniejących źródeł. Rozwój ciepłownictwa oraz ulepszenie jego funkcjonowania uwarunkowane są koniecznością eliminacji źródeł ciepła o niskiej sprawności. Wyeliminowanie takich źródeł wymaga wymiany lub budowy ok. 17 km sieci ciepłowniczej wraz z węzłami oraz wykonania instalacji wewnętrznych c.o. w budynkach. Niedawne wybudowanie przez Elektrociepłownię Gorzów S.A. nowej magistrali ciepłowniczej do dużego osiedla mieszkaniowego Staszica, przebiegającej w bezpośrednim sąsiedztwie śródmieścia niewątpliwie rozwiąże problem dostępu do ciepła sieciowego w obu tych dzielnicach.

W najbliższych latach planowana jest rozbudowa sieci ciepłowniczej na obszarze śródmieścia oraz nowych terenów przewidzianych pod zabudowę.

2.1.3.5. Drogi

Obecnie układ komunikacji kołowej miasta składa się z ok. 247 km dróg, w tym ok. 180 km dróg publicznych (krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych). Głównymi jego elementami są dwie przecinające się drogi krajowe nr 3 i nr 22. Od paru lat podejmowane są działania zmierzające do wyprowadzenia ruchu tranzytowego z centrum miasta oraz do usprawnienia wewnętrznego układu komunikacyjnego poprzez budowę nowych dróg i modernizację istniejących już układów.

Do najważniejszych inwestycji drogowych ostatnich lat należą:

- Trasa Nadwarciańska z mostami nad Wartą, Kanałem Ulgi i rondem Santockim;
- ul. Kasprzaka z rondem;
- druga jezdnia ul. Górczyńskiej i Piłsudskiego z rondami: Górczyńskim, Niepodległości i Gdańskim;
- Trasa Średnicowa z rondami Kard. Stefana Wyszyńskiego i Myśliborskim;
- połączenie ul. Walczaka (przyszły odcinek drogi krajowej nr 22) z ul. Podmiejską (droga wojewódzka 158) wraz z rondem Sybiraków;
- ulice Maczka i Bogusławskiego na osiedlu Górczyn;
- ulice Szczanieckiej i Dowbór – Muśnickiego na osiedlu Piaski,
- Zachodnia Obwodnica Gorzowa Wlkp.,



- modernizacja wschodniego wylotu drogi krajowej nr 22,
- kontynuacja budowy Trasy Alternatywnej,
- modernizacja ul. Grobla,
- połączenie drogowe ul. Pomorskiej z ul. Piłsudskiego przez Park Kopernika,

W najbliższych latach kontynuowane będą działania związane ze zmianą układu komunikacyjnego miasta. Wykonana została kompleksowa analiza układów drogowych miasta wraz z prognozami jego rozwoju do 2020 r., która pozwala na podjęcie prac planistycznych dotyczących stworzenia harmonogramu inwestycyjnych zadań drogowych.

Inwestycje te dotyczyć będą m.in.:

- przebudowy ul. Kostrzyńskiej,
- przebudowy ul. Wyszyńskiego (obecnie w trakcie realizacji).

2.2. Sektor gospodarki

Gorzów Wlkp. jest jedną z dwu stolic administracyjnych i gospodarczych województwa lubuskiego. To właśnie gospodarka zdecydowała o historycznych początkach miasta. Lokalizacja nad rzeką Wartą, na skrzyżowaniu wodnych i lądowych szlaków komunikacyjnych dawała miastu dogodne warunki do rozwoju.

Po 1945 r. gospodarka Gorzowa Wlkp. wspierała się na trzech głównych filarach w postaci firm: Zakładów Włókien Chemicznych „Stilon”, Zakładów Przemysłu Jedwabniczego „Silwana” i Zakładów Mechanicznych „Ursus”. Zakłady te dawały zatrudnienie 13 tysiącom osób, tj. ok. 25% ogółu zatrudnionych. W mieście rozwinięty był także przemysł drzewny, przetwórczy, mięsny oraz budownictwo.

Okres transformacji spowodował zmianę kondycji gospodarczej miasta. Transformacja gospodarki wiązała się z dokonywaniem przekształceń organizacyjnych i własnościowych, które miały doprowadzić m.in. do zmniejszenia kosztów produkcji, a co za tym idzie – racjonalizacji zatrudnienia. W efekcie wiele zakładów zniknęło z gospodarczej mapy miasta, pojawiło się bezrobocie oraz zdegradowane obszary poprzemysłowe.

Sytuacja ta dotknęła również największe przedsiębiorstwa w mieście. W „Stilonie” zredukowano zatrudnienie z 10.000 do 500 pracowników. W „Silwanie” zatrudnienie zmalało z 2.200 do 200 pracowników, a następnie zwolniono wszystkich pracowników (zakład ten obecnie znajduje się w stanie upadłości). Zakłady Mechaniczne „Ursus”, zatrudniające wówczas 1.200 pracowników, upadły (po zakładach tych zostały dwa obszary wymagające zagospodarowania lub nadania im nowej funkcji). W okresie tym likwidacji uległy także Zakłady Mięsne WPRP, gdzie pracowało 400 osób, a na ich terenie powstała Galeria Handlowa „Askana”.

Obecnie Gorzów Wlkp. jest miastem przemysłu chemicznego, włókienniczego, farmaceutycznego, elektrotechnicznego, motoryzacyjnego oraz handlu i usług oraz budownictwa.

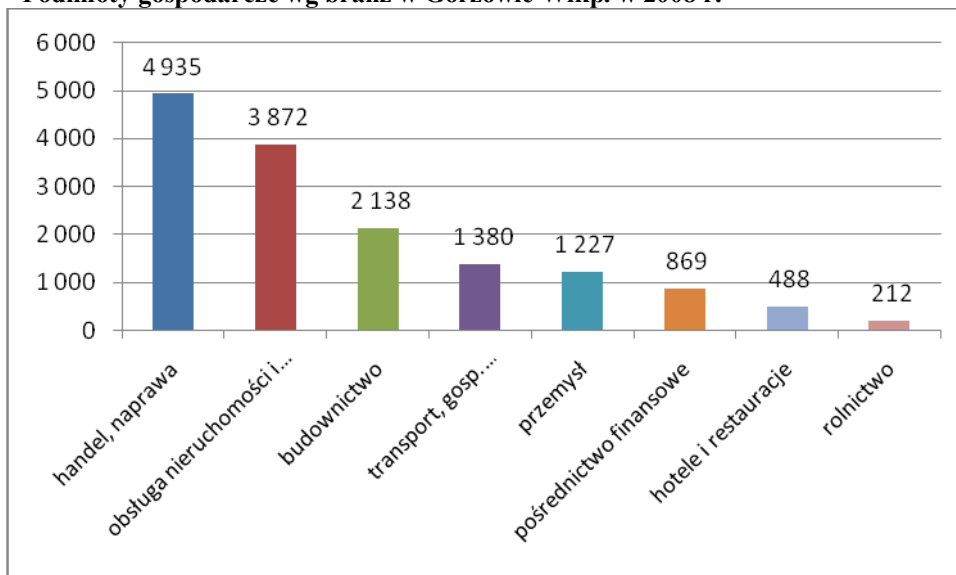
2.2.1. Podmioty gospodarcze

Na terenie miasta działało na koniec 2008 r. 17 585 podmiotów gospodarczych, z czego 16 854 stanowiły podmioty prywatne (ok. 96%), a 731 to podmioty publiczne (ok. 4%). Najwięcej podmiotów związanych jest z handlem i naprawą (4 935 firm) oraz obsługą nieruchomości i firm (3 872 podmioty). Dużą liczbę stanowią także firmy z branży budowlanej (2 138 podmiotów), a także transportem, gospodarką magazynową i łącznością (1 380 firm).



Podmiotów gospodarczych związanych z przemysłem było 1 227, w tym związanych z przetwórstwem przemysłowym 1 196 firm. Dużą grupę stanowiły również firmy zajmujące się pośrednictwem finansowym (869 podmiotów). W ostatnich latach znacząco wzrosła w naszym mieście liczba hoteli i restauracji i na koniec 2008 r. wynosiła – 488. W sektorze rolniczym działało natomiast 212 przedsiębiorstw, aż 13 027 firm (74% podmiotów gospodarczych) jest prowadzonych przez osoby fizyczne.

Podmioty gospodarcze wg branż w Gorzowie Wlkp. w 2008 r.



Opracowano na podstawie danych WUS w Zielonej Górze

Bliskość granicy, rozwinięte zaplecze techniczne, infrastrukturalne i około biznesowe, zasoby ludzkie oraz przychylność władz miasta skutkuje relatywnie dużą ilością spółek z udziałem kapitału zagranicznego (ok.460).

Do największych firm z udziałem kapitału zagranicznego należą:

- TPV Displays Polska spółka z o.o. (fabryka monitorów LCD),
- BAMA POLSKA Sp. z o.o. (produkcja akcesoriów obuwniczych),
- Zakłady Farmaceutyczne VETOQUINOL BIEWET Sp. z o.o. (produkcja leków weterynaryjnych),
- ENKA Sp. z o.o. (przetwarzanie przędzy wiskozowej),
- FAURECIA GORZÓW Sp. z o.o. (produkcja elementów z tworzyw sztucznych dla przemysłu samochodowego),
- sieci handlowe: CASTORAMA, TESCO.

Do grupy największych przedsiębiorstw w mieście należą również m.in.:

- HOLDING-ZREMB GORZÓW S.A. (produkcja urządzeń i konstrukcji stalowych),
- Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe INTERBUD-WEST Sp. z o.o. (budownictwo obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów inżynierskich),
- Zakład Mechaniczny MESTIL Sp. z o.o. (produkcja części do maszyn i urządzeń, elementów z tworzyw sztucznych),
- MAGNUM Spółka Jawna (Dom Wydawniczy Prawo i Finanse, usługi poligraficzne i introligatorskie, produkcja chemii gospodarczej).



2.2.2. Rynek pracy

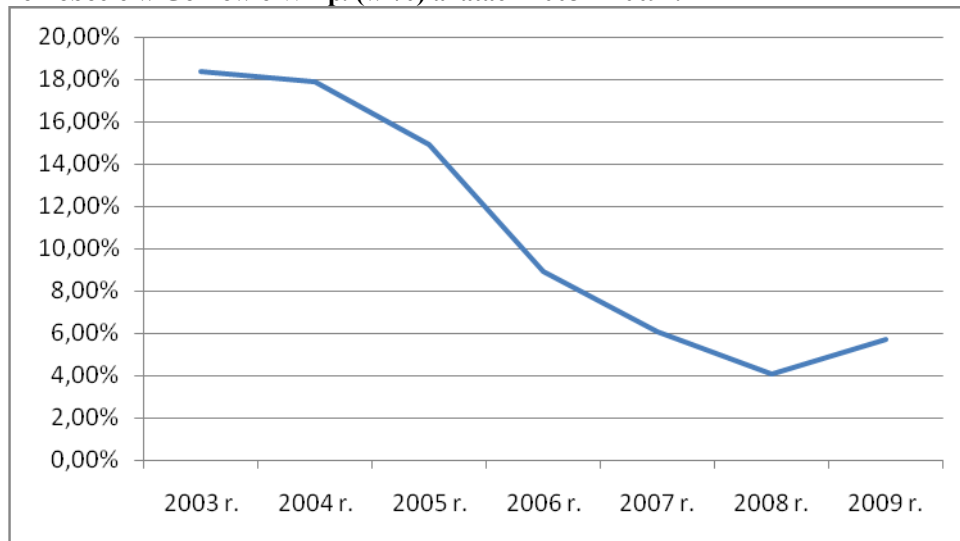
Aktualna sytuacja na rynku pracy w Gorzowie Wlkp. jest konsekwencją gospodarczej historii miasta, w tym zwłaszcza przemian ustrojowych, jakie dokonały się w Polsce po 1989 r. W wyniku upadku szeregu zakładów – sztandarowych dla Gorzowa Wlkp. w czasach socjalizmu – pracę straciło wiele tysięcy osób. Liczba pracujących w mieście przed rokiem 1989 kształtowała się na poziomie ponad 50 tys. osób, a obecnie wynosi ok. 37,8 tys. osób (stan na koniec grudnia 2007 r.).

Spośród 37,8 tys. osób zatrudnionych w Gorzowie Wlkp. w grudniu 2007 r., aż 24,0 tys. osób (63,5%) pracowało w sektorze prywatnym, a 13,8 tys. osób (36,5%) w sektorze publicznym. Najwięcej osób zatrudnionych było w przemyśle i budownictwie – 13 714 osób, w usługach nierynkowych – 9 877 osób, w usługach rynkowych – 13 514 osoby, a w rolnictwie – tylko 711 osób.

2.2.3. Bezrobocie

Okres transformacji i warunki gospodarki rynkowej zaowocowały pojawieniem się w mieście bezrobocia. Na początku XXI w. latach 2001 - 2003 mieliśmy do czynienia z wysokim jego poziomem – na koniec 2003 r. wynosiło ono 18,4%. W następnych latach bezrobocie systematycznie malało osiągając poziom od ok. 3,5% do 6%.

Bezrobocie w Gorzowie Wlkp. (w %) a latach 2003 – 2009r.



*2009 r. – dane z października

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze

Na koniec października 2009 r. zanotowano następujące dane:

1. stopa bezrobocia - 5,7 %
2. liczba bezrobotnych – 3 490
3. w tym kobiety – 1 779
4. z prawem do zasiłku – 959
5. zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy – 8
6. osoby do 12 m-cy po ukończeniu szkoły – 176
7. młodzież do 25 lat – 593
8. osoby powyżej 50 lat – 1 003



- 9. długotrwale bezrobotni – 541
- 10. bez kwalifikacji zawodowych – 883
- 11. bez doświadczenia zawodowego – 656
- 12. niepełnosprawni – 554

W trzecim kwartale 2009 roku obserwujemy poprawę parametrów na rynku pracy. Najwyższą stopę bezrobocia notowano w lutym - 6,8%. W kolejnych miesiącach obserwowano spadek stopy bezrobocia aż do 5,7% w październiku. W porównaniu jednak z październikiem 2008 roku pogorszyła się sytuacja na rynku pracy - stopa bezrobocia rok temu wynosiła 4,0%. Gorzów Wielkopolski utrzymywał się wówczas w pierwszej dziesiątce polskich miast z najmniejszym bezrobociem. W bieżącym roku rynek pracy stabilizuje się a pracę -jak od lat - najtrudniej jest znaleźć osobom powyżej 50 roku życia - 1003 osoby, bez kwalifikacji zawodowych - 883 i osobom bez doświadczenia zawodowego. Obecnie w Gorzowie Wlkp. bez pracy pozostaje 3 490 osób.

Władze miasta mając na uwadze istniejące problemy pracują nad ożywieniem lokalnej gospodarki. Źródłem poprawy sytuacji na rynku pracy ma być również dalszy napływ inwestorów oraz planowane i kontynuowane duże inwestycje w mieście.

2.3. Sektor społeczny

2.3.1. Struktura demograficzna i społeczna

Miasto Gorzów Wlkp. na 31.12.2003 r. liczyło 125.780 mieszkańców. Od 1999 r. liczba mieszkańców zmalała o 626 osób.

Od 2003 r. systematycznie nadal stopniowo malała liczba mieszkańców miasta. Jednym z zasadniczych powodów tego stanu był odpływ mieszkańców do ościennych gmin, co związane jest z rozwijającym się tam budownictwem jednorodzinnych.

Na koniec roku 2006 było ich 125 437 osób, na koniec grudnia 2007 roku - 125 411 a na koniec roku 2008 - 125 157 osób, czyli o 623 osoby mniej niż na koniec 2003 r., co stanowi około 0,5%.

Liczba mieszkańców Gorzowa Wlkp. w latach 2003 – 2008



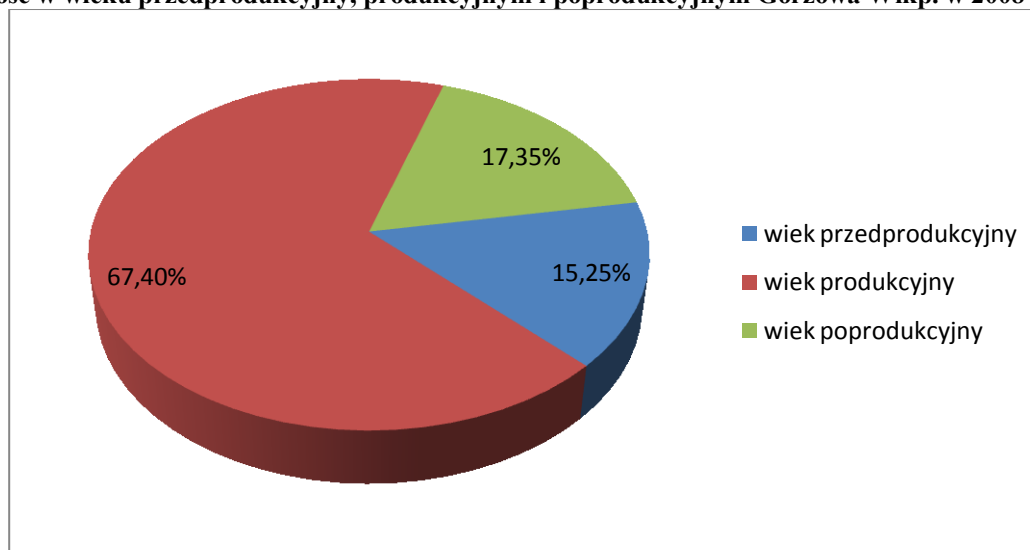
Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu statystycznego w Zielonej Górze

Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w 2003 r. wynosił 19,65%, w wieku produkcyjnym 66,92%, a poprodukcyjnym 13,43%. W następnych latach liczba osób w wieku przedprodukcyjnym malała z 23 051 w roku 2005 do 21 717 (17,35%) w roku 2008.

Odsetek ludności w wieku produkcyjnym nieznacznie wahał się, ale utrzymywał się w latach 2005 – 2008 na poziomie zbliżonym do roku 2003.

Zwiększeniu natomiast uległ odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym z 13,43% w roku 2003 do 15,25% w roku 2008. Oznacza to następujący proces starzenia się społeczeństwa Gorzowa Wlkp., na co wpływ ma zarówno wydłużenie się długości życia, stosunkowo niski przyrost naturalny, a także migracja, która dotyczy zwłaszcza ludzi młodszych (w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym).

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym Gorzowa Wlkp. w 2008 r. (w %)



Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu statystycznego w Zielonej Górze

Przyrost naturalny według danych z 2003 r. był dodatni i wynosił 0,6 os./1.000 mieszkańców. Dla porównania na początku lat 90-tych kształtował się na poziomie 4,5 os./1.000 mieszkańców. Również w ostatnich latach przyrost naturalny był dodatni i wynosił w roku 2007 - 1,1 os./1.000, a w roku 2008 – 1,5 os./1.000 mieszkańców i był nieco niższy niż średni współczynnik przyrostu dla całego województwa lubuskiego, który wynosił odpowiednio – w roku 2007 – 1,33 a w roku 2008 – 1,76 osób/1.000 mieszkańców.

Saldo migracji stałej w 2003 r. przyjęło wartość ujemną (- 0,2 os./1000 mieszkańców), co oznacza, że więcej ludzi wyjechało na stałe z Gorzowa Wlkp. niż do niego przyjechało. Saldo migracji wyraźnie spadło już w 2000 r. przyjmując wartość ujemną, podczas gdy poprzednie lata charakteryzowały się dodatnimi wartościami tego wskaźnika. W latach następnych również utrzymywał się podobny trend, i w roku 2008 saldo migracji wynosiło tyle samo, co w roku 2003 - 0,2% (najniższe w województwie lubuskim), podczas gdy w powiecie gorzowskim było dodatnie i wynosiło + 0,9% (najwyższe w województwie lubuskim).



2.3.2. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Prowadzone przez Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej analizy wykazują utrzymujący się na podobnym poziomie w stosunku do lat poprzednich wskaźnik liczby osób i rodzin ubogich. Nadal poszerza się katalog przyczyn trudnych sytuacji życiowych. W roku 2003 pomocą społeczną objęto 6.757 rodzin tj. 18.032 osoby w tych rodzinach. Średnio, co siódma osoba na terenie miasta Gorzowa Wlkp. korzystała ze świadczeń pomocy społecznej.

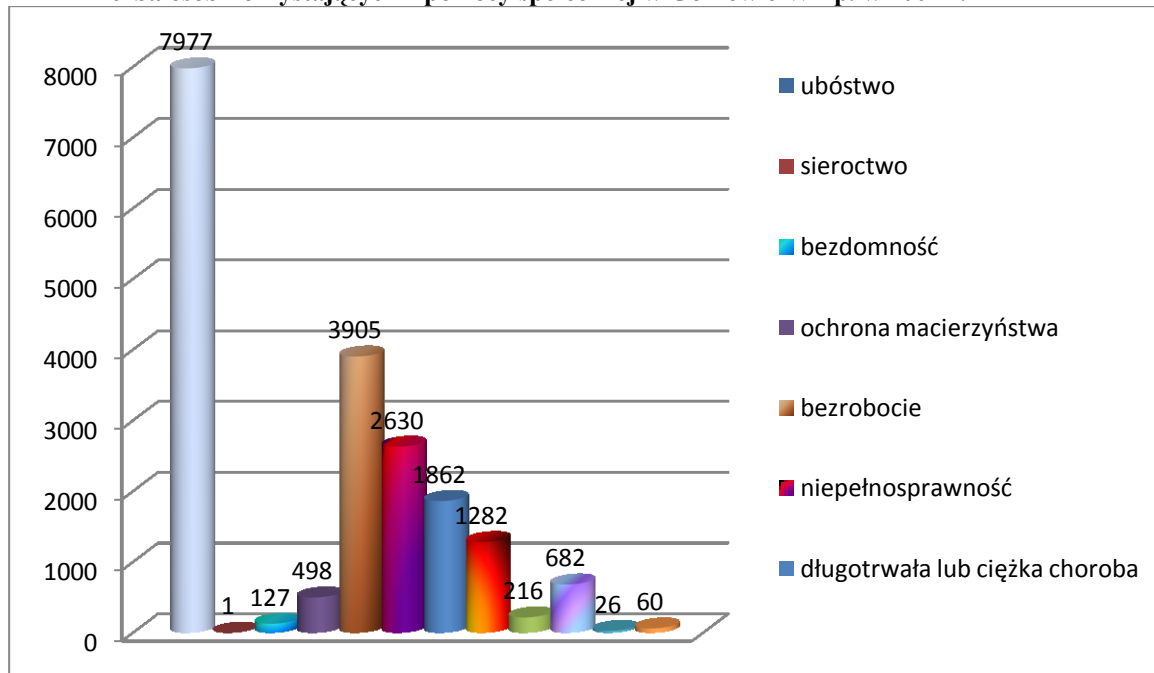
W następnych latach liczby rodzin i osób objętych pomocą społeczną malały i osiągnęły w 2007 r. następujące wartości:

- liczba rodzin objętych pomocą społeczną – 5 898
- liczba osób objętych pomocą społeczną – 13 014.

Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w 2007 r.:

- ubóstwo – 1 617 rodzin (7 977 osób),
- sieroctwo – 1 osoba,
- bezdomność – 127 osób,
- potrzeba ochrony macierzyństwa - 118 rodzin (498 osób),
- bezrobocie – 1 617 rodzin (3 905 osób),
- niepełnosprawność – 1 467 rodzin (2 630 osób)
- długotrwała lub ciężka choroba – 911 rodzin (1 862 osoby),
- bezradność w sprawach opiek.-wych.i prowadzenia gosp. domowego – 1 282 rodziny,
- przemoc w rodzinie – 56 rodzin (216 osób),
- alkoholizm – 431 rodzin (682 osoby),
- narkomania 15 rodzin (26 osób),
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu więzienia – 39 rodzin (60 osób).

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gorzowie Wlkp. w 2007 r.



Opracowanie własne na podstawie danych Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej



Na realizację zadań zleconych gminie (zasiłki stałe, okresowe, renty socjalne, zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa itp.) w roku 2003 wydatkowano kwotę 9.533.740 zł. W roku 2007 kwota ta wyniosła 3 938 763 zł.

Na realizację świadczeń w ramach zadań własnych gminy (zasiłki celowe, posiłki, usługi opiekuńcze) wykorzystano w 2003 r. środki w łącznej kwocie 2.896.531 zł., a w 2007 r. - w wysokości 5 691 121 zł.

Podejmowane są liczne działania na rzecz wyrównywania poziomu życia mieszkańców, m.in. opracowano Gorzowski Program Wychowania dla Rodziny i Społeczeństwa (dotyczy on przeciwdziałaniu zjawiskom patologii społecznej wśród dzieci i młodzieży), współpracowano z organizacjami i stowarzyszeniami związanymi z tą sferą. Programy lokalne i realizowane równolegle programy rządowe przyczyniają się do łagodzenia skutków bezrobocia i pogłębiającego się ubóstwa.

2.3.3. Stan gospodarstw domowych i źródła utrzymania ludności

Według danych Spisu Powszechnego z 2002 r. w Gorzowie Wlkp. łączna liczba gospodarstw domowych wynosiła 47.812. W mieście najwięcej jest gospodarstw domowych 1-osobowych (26,6 % wszystkich gospodarstw domowych), następnie 2-osobowych (24,8 %), na kolejnym miejscu są 3-osobowe (22%), dalej 4-osobowe (18%). Najmniej jest gospodarstw domowych liczących 5 lub więcej osób (8,1%). 76,5% gospodarstw domowych charakteryzuje się samodzielnością zamieszkiwania. Pozostała część (23,5%) gospodarstw domowych zamieszkuje wspólnie jedno mieszkanie. Dla niektórych jest to sytuacja z wyboru, ale dla części jedyne możliwe rozwiązanie. Istnieje konieczność zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych zwłaszcza w zakresie mieszkań socjalnych.

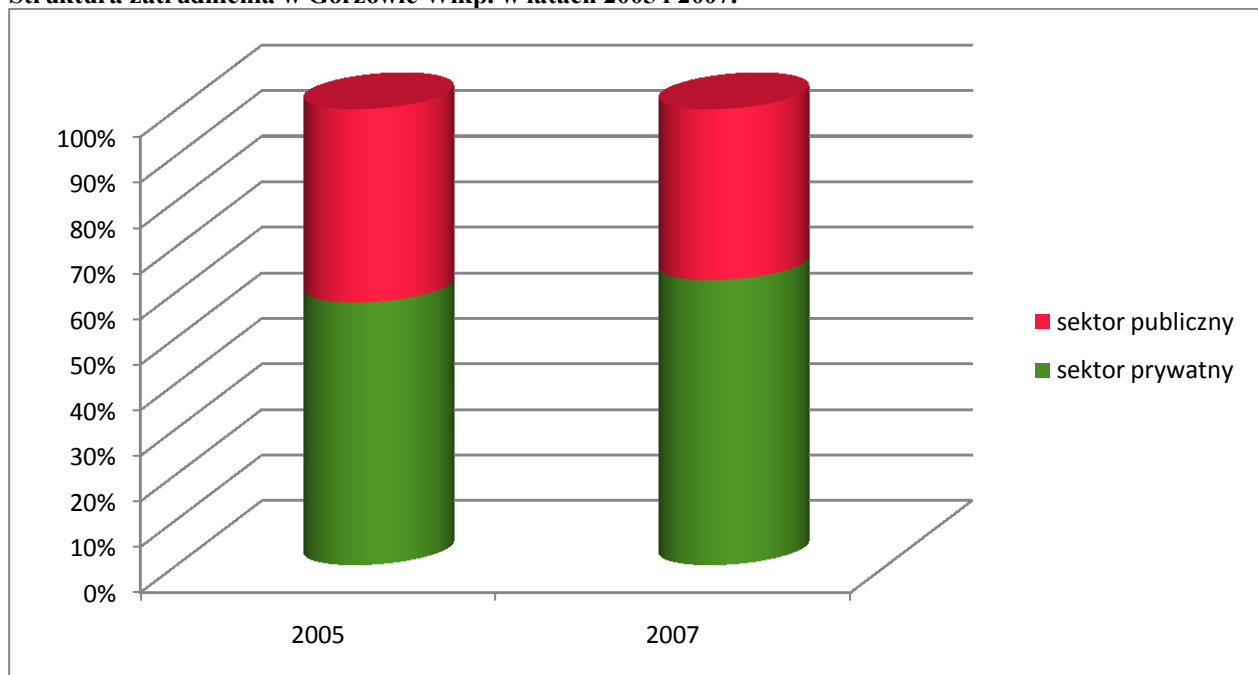
W mieście 41.716 osób (w 2002 r.) utrzymywało się z pracy (w tym głównie z pracy poza rolnictwem), natomiast 35.548 osób z niezarobkowego źródła (w tym głównie z emerytury – 15.110 osób i renty – 12.408 osób). Na własny rachunek pracowało 5.557 osób, co stanowi 13,3% osób utrzymujących się z pracy poza rolnictwem. Zdecydowana większość to osoby utrzymujące się z pracy najemnej – 35.570 osób (85,2% wszystkich utrzymujących się z pracy poza rolnictwem).

Według danych z raportu pn. „Rynek pracy w województwie lubuskim w latach 2005 – 2007”, w Gorzowie Wlkp. w roku 2007 osoby pracujące w firmach zatrudniających powyżej 9 pracowników stanowiły 29,45% wszystkich mieszkańców miasta – 36 930 osób. Wśród pracujących w tych podmiotach od wielu lat utrzymuje się przewaga liczby kobiet – 20 161 (30,68% wszystkich kobiet) w stosunku do liczby pracujących mężczyzn – 16 169 (29,03% wszystkich mężczyzn).

W 2007 r. w Gorzowie Wlkp. w wieku produkcyjnym było 84 674 osoby (67,52% wszystkich mieszkańców), w wieku przedprodukcyjnym – 21 982 osoby (17,53% wszystkich mieszkańców), a w wieku poprodukcyjnym – 18 755 osób (14,95% wszystkich mieszkańców). Najwięcej osób spośród zatrudnionych w podmiotach (powyżej 9 pracowników) stanowiły osoby zatrudnione w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie – 13 714 osób oraz w usługach rynkowych – 13 100 osób.

Od wielu lat zauważa się wzrost zatrudnienia w sektorze prywatnym oraz spadek zatrudnienia w sektorze publicznym. W 2005 r. w sektorze prywatnym pracowało 19 420 osób, a w roku 2007 już 23 083 osoby (wzrost o 18,86%), podczas gdy w sektorze publicznym w roku 2005 pracowało 14 303 osoby, a w roku 2007 – 13 847 osób spadek o 3,19%).

Struktura zatrudnienia w Gorzowie Wlkp. w latach 2005 i 2007.



Opracowanie wg danych raportu pn. „Rynek pracy w województwie lubuskim w latach 2005 – 2007”

W 2007 r. w Gorzowie było 3 300 bezrobotnych (6,1%).

W ostatnich latach dość znacznie, bo o ok. 8,9% wzrosła liczba osób prowadzących działalność gospodarczą. W roku 2003 było ich w mieście 12 050, a w roku 2007 – 13 119.

2.3.4. Mieszkalnictwo

Ze względu na uwarunkowania geograficzne i klimatyczne, tereny o funkcji mieszkaniowej zlokalizowane są głównie na północ od Warty: w historycznej części Śródmieścia w zabudowie sprzed 1945 r. oraz na obszarach należących do spółdzielni mieszkaniowych o przewadze budynków 11-kondygnacyjnych zrealizowanych w latach 60-tych, 70-tych i 80-tych (Os. Słoneczne, Os. Staszica, Os. Dolinki, Os. Piaski, Dz. Górczyn).

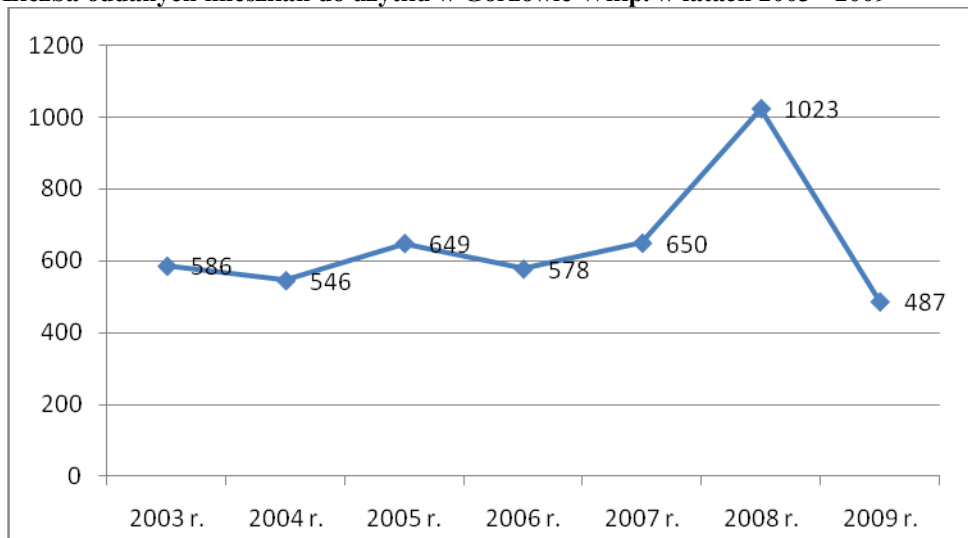
Na dotychczasowych terenach rozwojowych mieszkalnictwa np. na Osiedlu Górczyn zmieniono proporcje realizacji wielokondygnacyjnego budownictwa wielorodzinnego na korzyść zabudowy o niskiej intensywności (zabudowa szeregową, małe domy mieszkalne) z 30% na ok. 70%.

W części południowej, ze względu na niekorzystne warunki gruntowo - wodne, budownictwo mieszkaniowe ograniczone jest do budownictwa jednorodzinnego. Funkcją uzupełniającą dla tych terenów są usługi, obiekty baz i składów.

Sytuacja na rynku mieszkaniowym najwyraźniej odzwierciedla kryzys gospodarczy w naszym kraju. Najłatwiejsze wydaje się porównanie podobnego okresu z 2008 roku, tj. pierwszego półrocza, kiedy to oddano do użytku 462 mieszkania zaś w I półroczu 2009 roku tylko 220. Łączna powierzchnia użytkowa oddanych lokali w tym okresie wyniosła poprzednio 35 961 m², w tym budownictwo indywidualne 12 135 m², a w porównywalnym okresie 2009 roku tylko 20 275 m², w tym budownictwo indywidualne 3131 m². Najgorzej wypada porównanie ilości oddanych do użytku mieszkań w budownictwie indywidualnym. W 2008 roku było ich 76 a odpowiednio w pierwszym półroczu 2009 roku tylko 19.



Liczba oddanych mieszkań do użytku w Gorzowie Wlkp. w latach 2003 - 2009



Opracowano na podstawie danych WUS w Zielonej Górze, 2009 r. – symulacja na podst. I półrocza

W Gorzowie Wlkp. jest obecnie ponad 42 tys. mieszkań, z czego ok. 53% stanowią zasoby spółdzielni mieszkaniowych, ok. 17% to mieszkania komunalne, ok. 2% zakładowe, nieco ponad 2% stanowią mieszkania powojkowe, a ok. 1% mieszkania Gorzowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego. Gorzów Wlkp. jest miastem o relatywnie dużej liczbie oddawanych do użytku mieszkań – średnio 600 rocznie, (od 1998 r.). Generalnie warunki wyposażenia mieszkań w infrastrukturę techniczną są dobre w porównaniu ze średnimi dla obszarów zurbanizowanych w Polsce.

Znaczna część zasobów to substancja wyeksploatowana. Narastający problem stanowią mieszkania spółdzielcze zbudowane przeważnie z „wielkiej płyty” w latach 60-tych i 70-tych. Dobiegają one kresu wytrzymałości technicznej i nie odpowiadają obecnym trendom estetycznym. W Gorzowie Wlkp. funkcjonuje 7 dużych spółdzielni mieszkaniowych. W mieszkaniach spółdzielczych mieszka ponad 50% ludności Gorzowa Wlkp.

Najbardziej zdekapitalizowaną częścią gorzowskich zasobów mieszkaniowych są budynki komunalne: ponad 80% pochodzi z okresu 1882 – 1945. Stan budynków pogarszają wieloletnie zaległości remontowe. Mieszkania te cechuje ponadto niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę sanitarną. Niski lub ograniczony standard technicznego wyposażenia mieszkań w podstawowe urządzenia komunalne jest częstym powodem chęci zamiany mieszkań.

Nieznaczną część tj. 2,2% stanowią mieszkania powojkowe, które w ok. 50% zostały sprywatyzowane. Pozostałe 50% stanowi obecnie własność Wojskowej Agencji Mieszkalnictwa, która znajduje się w fazie restrukturyzacji. W tych budynkach także powstały wieloletnie zaległości remontowe.

Wraz z postępującą degradacją budynków pojawia się szereg problemów społecznych dotyczących ludności zamieszkującej zdekapitalizowane zasoby. Postępujące ubożenie społeczeństwa związane często z wysokim bezrobociem czyni z terenów budownictwa komunalnego, spółdzielczego i powojkowego pożywkę dla rozwoju wszelkiego rodzaju patologii społecznych. Należy, zatem przeciwdziałać zjawiskom wykluczenia społecznego na zagrożonych obszarach miasta. Niebagatelną rolę może odegrać aktywizacja zamieszkałej tam ludności. W odróżnieniu od budownictwa spółdzielczego i powojkowego budynki komunalne znajdują się w przeważającej części w centrum miasta i oprócz funkcji mieszkalnej

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010 - 2015



pełnią również funkcje usługowe (zwłaszcza w głównych ciągach komunikacyjnych). Utrzymanie małych zakładów usługowych poprzez różne formy wspierania małej i średniej przedsiębiorczości realizowanych w ramach procesu rewitalizacji będzie hamować proces marginalizacji tych obszarów, a nawet przywracać im rolę miastotwórczą.

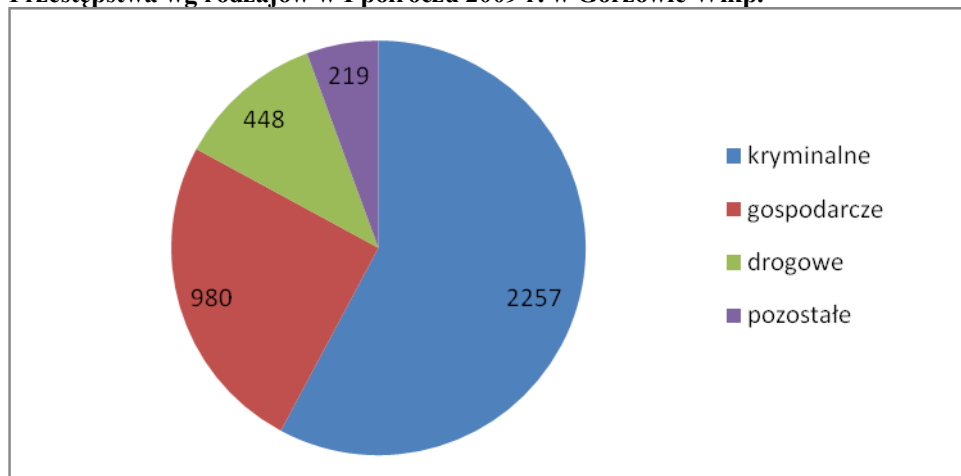
2.3.5. Bezpieczeństwo

Analizując dane statystyczne należy stwierdzić, że udział miasta Gorzowa Wlkp. w przestępczości kryminalnej województwa lubuskiego, co roku maleje. Jednocześnie w Gorzowie Wlkp. jest zdecydowanie wyższa efektywność wykrywcza, gdyż jedną piątą przestępstw kryminalnych województwa wykrywa Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp.

Jednym z ważnych elementów analizy grup społecznych wymagających wsparcia jest stan bezpieczeństwa na terenie miasta, który obrazują następujące dane liczbowe za pierwsze półrocze 2009 r. (stan na 30.06.2009 r.):

1. stwierdzone przestępstwa ogółem - 3904
 - wykryte – 3162
 - wykrywalność - 79,4%
2. w tym kryminalne – 2257
 - wykryte – 1567
 - wykrywalność - 67,1%
3. w tym gospodarcze – 980
 - wykryte – 953
 - wykrywalność - 97%
4. w tym drogowe – 448
 - wykryte – 484
 - wykrywalność - 99,2%
5. pozostałe – 219
 - wykryte 158
 - wykrywalność 72,1 %

Przestępstwa wg rodzajów w I półroczu 2009 r. w Gorzowie Wlkp.



Opracowano na podstawie danych KM Policji w Gorzowie Wlkp.



W 2003 roku wszczęto ogółem 6.050 postępowań tj. o 315 mniej niż w 2002 roku, przy 67, 3% wykrywalności. Najwyższy udział w przestępczości zarówno kryminalnej jak i gospodarczej odnotowano w rejonach: centrum Miasta, ul. Mieszka I, Chrobrego, os. Staszica, os. Piaski, os. Słoneczne, dzielnica Wieprzyce, os. Górczyn, os. Dolinki.

Za duże osiągnięcia należy uznać zahamowanie tendencji wzrostowych w 5 kategoriach przestępstw, które uznane są za najbardziej dokuczliwe społecznie (bójki lub pobicie, kradzież cudzej rzeczy, kradzież samochodu, kradzież z włamaniem, rozbój). Kradzież samochodów to jeden z najbardziej dotkliwych problemów, z jakim styka się policja. Mimo tego poprawiła się wykrywalność i liczba odzyskanych pojazdów. Prawie, co trzeci samochód wraca do właściciela. Kategorią przestępstw o szczególnie negatywnym odbiorze społecznym są rozboje, wymuszenia rozbójnicze i kradzieże rozbójnicze. Generalnie miejscem ich zaistnienia jest ulica. Szczególnie zagrożonymi są rejony ulic: Sikorskiego, Marcinkowskiego, Chrobrego, Al. 11 Listopada, Słoneczna i Garbary a także ulice Walczaka, Górczyńska, Czereśniowa, Warszawska. W rejonach tych występują skupiska handlowe jak też znaczna liczba punktów gastronomicznych. Jednocześnie analiza zdarzeń wykazuje, że tzw. „wylegarniami” potencjalnych sprawców są w głównej mierze lokale, natomiast realizacja następuje na ulicy, w przejściach między blokami, miejscach zarośniętych bądź słabo oświetlonych. Ponadto obszary zdewastowane, zdegradowane sprzyjają rozwojowi wszelkiego typu patologii i należy zadbać, by takich miejsc w mieście było jak najmniej. Dużą ilość rozbojów zanotowano w 2003 r. w parkach i na terenach zalesionych (Park Wiosny Ludów, Park Siemiradzkiego, skwer przy ul. Mickiewicza).

Obszary te są częstym miejscem występowania bójek i pobić. Niestety w porównaniu do 2002 r. zanotowano zdecydowany wzrost w tej kategorii przestępstw. Podobnie jak w przypadku rozbojów, szczególne nasilenie bójek i pobić ma miejsce w centralnych rejonach miasta, w okolicach dyskotek, pubów i restauracji. Szczególnie chodzi o ulice: Sikorskiego, Obotrycką, Nadbrzeżną, Chrobrego, Plac Katedralny oraz tereny zielone – parki i skwery.

Jak wykazują prowadzone badania, społeczeństwo boi się przede wszystkim tego, co można ogólnie określić, jako zachowania patologiczne:

- nadmierne spożycie alkoholu, w tym w miejscach publicznych,
- nieobyczajne wybryki,
- zakłócenia ciszy i spokoju nocnego,
- natarczywe żebractwo, potęgowane groźbami niszczenia mienia,
- dewastacja mienia komunalnego.

Rejon ulic: Nadbrzeżna, Obotrycka i Młyńska, Zabytkowa, Garbary, Jagiełły, Chrobrego można uznać za „Trójkąt Bermudzki” tego typu zachowań.

Jak widać z powyższych danych wspólnym mianownikiem dla wszystkich obszarów występowania przestępstw jest ściśle centrum Miasta wraz z przyległymi ulicami.

W 2008 r. zanotowano na terenie miasta Gorzowa Wlkp. 5 087 przestępstw, czyli średnio 40,64 przestępstw na tysiąc mieszkańców. Nieletni mieszkańcy miasta dokonali w tym okresie 324 czyny karalne, co daje wskaźnik 52,77 czynów karalnych na tysiąc nieletnich mieszkańców.



2.4. Podstawowe dane statystyczne

2.4.1. Podmioty gospodarcze w Gorzowie Wlkp. w latach 2000 – 2008:

Wyszczególnienie	2000 r.	2003 r.	2007 r.	2008 r.
	(stan na 31.XII)			

Liczba podmiotów gospodarczych	15.081	16.135	17.650	17.585
--------------------------------	--------	--------	--------	--------

Liczba podmiotów gospodarczych wg form własności				
Osoby fizyczne	11.226	12.050	13.119	13.027
Spółki cywilne	1.297	1.141	1.224	1.192
Przedsiębiorstwa państwowe	9	7	-	-
Spółdzielnie	74	74	68	74
Spółki prawa handlowego	875	1.074	1.282	1.326
w tym:				
- z udziałem kapitału zagranicznego	320	338	425	460

Liczba podmiotów gospodarczych wg sektorów				
Sektor prywatny	14.163	15.126	16.616	16.854
Sektor publiczny	918	1.009	1.034	731

Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD				
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	141	179	218	212
Przemysł ogółem			1.300	1.227
Przetwórstwo przemysłowe	1.142	1.248	1.274	1.196
Budownictwo	1.633	1.638	2.040	2.138
Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów oraz artykułów przeznaczenia osobistego	4.693	4.958	5.159	4.935
Hotele i restauracje	368	447	495	488
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1.261	1.223	1.347	1.380
Pośrednictwo finansowe	706	788	850	869
Obsługa nieruchomości, wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów; nauka	3.142	3.520	3.871	3.872

Źródło danych: „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” nr 12 grudzień 2000, 2003, 2007, 2008;
Urząd Statystyczny w Zielonej Górze.



2.4.2. Rynek pracy w Gorzowie Wlkp. w latach 2000 – 2007:

Wyszczególnienie	2000 r.	2002 r.	2007 r.
	(stan na 31.XII)		

Liczba osób pracujących*	37.810	34.473	36.930
--------------------------	--------	--------	--------

Mężczyźni	17.649	15.757	16.769
Kobiety	20.161	18.716	20.161

Liczba osób pracujących w poszczególnych działach gospodarki			
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	344	300	711
Przetwórstwo przemysłowe i budownictwo	13.442	11.317	13.714
Usługi rynkowe, w tym:	12.848	11.789	13.100
Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów oraz artykułów przeznaczenia osobistego	4251	4282	2414
Hotele i restauracje	325	310	
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3168	2311	1461
Pośrednictwo finansowe	1428	1383	
Obsługa nieruchomości, wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów; nauka	1985	2061	2108
Administracja publiczna i obrona narodowa; gwarantowana prawnie opieka socjalna	2896	3306	3670
Edukacja	2955	2934	3383
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	4421	3884	2952
Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	865	943	211

* Pracujący według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Źródło danych: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze.



2.4.3. Bezrobocie w Gorzowie Wlkp. w latach 2003 – 2007:

Wyszczególnienie	Lata			
	2003	2005	2006	2007
	stan na koniec okresów			
Stopa bezrobocia	18,40%	14,90%	8,90%	6,10%
Bezrobotni zarejestrowani	10.573	8.175	4.854	3.330

Źródło danych: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze.

2.4.4. Bezrobotni według wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawiania bez pracy w Gorzowie Wlkp. wg stanu na dzień 31.12.2003 r. i 31.12.2007:

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych ogółem
------------------	----------------------------

Bezrobotni według wieku		
	Rok 2003	Rok 2007
15 – 17 lat	-	-
18 – 24	2.024	500
25 – 34	2.733	867
35 – 44	2.343	534
45 – 54	3.093	1.018
55 i więcej	380	411

Bezrobotni według wykształcenia		
	Rok 2003	Rok 2007
wyższe	723	393
policealne i średnie zawodowe	2.181	763
średnie ogólnokształcące	1.048	406
zasadnicze zawodowe	3.341	788
gimnazjalne i poniżej	3.280	980

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. i Urząd Statystyczny w Zielonej Górze („Rynek pracy w województwie lubuskim w latach 2005 – 2007”, Zielona Góra 2008 r.).



2.4.5. Dane demograficzne dla Gorzowa Wlkp. w latach 1997 – 2008:

Wyszczególnienie	Lata						
	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2008
Ogółem	125.736	126.406	126.336	125.780	125.416	125.411	125.157
Mężczyźni	60.419	60.632	60.587	60.007	59.721	59.702	59.537
Kobiety	65.317	65.774	65.749	65.773	65.695	65.709	65.620
Kobiet na 100 mężczyzn	108	108	108,5	110	110	110,1	110,2
Wiek przedprodukcyjny	33.116	29.830	27.211	24.711	23.047	21.982	21.589
Wiek produkcyjny	79.003	81.137	82.862	84.179	84.863	84.674	84.113
Wiek poprodukcyjny	14.617	15.433	16.415	16.890	17.506	18.755	19.455
Przyrost naturalny na 1.000 mieszkańców	1,1	1,1	0,9	0,6	0,95	1,37	1,87
Saldo migracji na 1.000 mieszkańców	0,9	1,9	0,3	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2

Źródło danych: Urząd Statystyczny w Gorzowie Wlkp.

2.5. Analiza SWOT w Gorzowie Wielkopolskim

I. Mocne strony – sfera przestrzenna

- Pozyskanie przez miasto nowych terenów urbanizacyjnych po byłych poligonach
- Duża ilość terenów zielonych
- Nieznaczną odległość do granicy polsko-niemieckiej

II. Słabe strony – sfera przestrzenna

- Postępująca dekapitalizacja zabudowy mieszkaniowej
- Nieuregulowane stosunki własnościowe w mieście
- Ponad 50% mieszkań mieści się w budynkach wielorodzinnych w technologii z wielkiej płyty
- Słabo rozwinięta infrastruktura towarzysząca budownictwu mieszkaniowemu – brak terenów rekreacyjnych oraz parkingów
- Brak stref wyłączonych z ruchu kołowego
- Brak rozwiązania urbanistyczno-architektonicznego w obszarze historycznego centrum miasta
- Duże różnice poziomów terenu, komplikujące realizację systemów infrastruktury – kanalizację deszczową, sanitarną i wodociągową
- Niewielka ilość zabytków historycznych w mieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010 - 2015



III. Mocne strony – sfera społeczna

- Rozwój szkolnictwa wyższego i kadry naukowej
- Bogaty dorobek medalowy gorzowskich sportowców
- Prężnie działające organizacje pozarządowe w sferze społecznej
- Funkcjonujące dwie szkoły muzyczne
- Wielokulturowość mieszkańców miasta

IV. Słabe strony – sfera społeczna

- Niestabilna sytuacja na rynku pracy
- Duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej
- Niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe ludności
- Wzrost patologii społecznych

V. Mocne strony – sfera gospodarcza

- Przygotowane tereny inwestycyjne
- Nieznaczna odległość do zachodniej granicy państwa, ułatwiająca wymianę handlową i kooperację polskich i niemieckich przedsiębiorstw
- Siedziba w mieście instytucji wspomagających przedsiębiorczość: Lubuskiej Fundacji Zachodnie Centrum Gospodarcze, Zachodniej Izby Przemysłowo – Handlowej, Lubuskiego Klastra Metalowego, Gorzowskiego Rynku Hurtowego, Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Wspierania Gospodarki (TWG),
- Dobrze rozwinięta sieć banków

VI. Słabe strony – sfera gospodarcza

- Likwidacja znaczących zakładów pracy kojarzonych z miastem – STILON, SILWANA
- Niedostateczny poziom innowacyjności podmiotów gospodarczych
- Brak wykwalifikowanej kadry technicznej

VII. SZANSE

- Możliwość korzystania z doświadczeń niemieckich w zakresie rewitalizacji starej zabudowy mieszkaniowej
- Zwiększenie połączeń kolejowych z innymi częściami kraju oraz międzynarodowej w ramach współpracy polsko-niemieckiej
- Polepszenie połączeń komunikacyjnych z Zieloną Górą – miejscem siedziby administracji samorządowej na szczeblu wojewódzkim
- Wykorzystanie szlaku wodnego na Warcie
- Wykorzystanie transportu szynowego do obsługi ruchu podmiejskiego
- Rozwój uczelni wyższych
- Powstanie Centrum Edukacji Artystycznej
- Prężny rozwój wymiany kulturalnej z innymi miastami w kraju i za granicą
- Przynależność do Euroregionu Pro Europa Viadrina
- Utworzenie silnego ośrodka sportowego regionalnego lub ogólnokrajowego
- Utworzenie bezpośredniego połączenia kolejowego z Berlinem – jednym z największych miast UE



VIII. ZAGROŻENIA

- Zmniejszenie rangi miasta w nowym podziale administracyjnym
- Starzenie się społeczeństwa
- Powstawanie ognisk patologii w skupiskach wielkopłytowych
- Ograniczony dostęp do środków finansowych w ramach LRPO
- Likwidacja i ograniczanie połączeń komunikacyjnych (PKS) z innymi częściami kraju

3. Charakterystyka obecnej sytuacji obszarów rewitalizowanych Gorzowa Wielkopolskiego

Na podstawie przeprowadzonych analiz, uwzględniających wskaźniki i kryteria wyznaczania obszarów zdegradowanych, w Gorzowie Wielkopolskim zakwalifikowano do rewitalizacji następujące obszary:

1. Obszar Nowe Miasto – M1
2. Obszar Centrum – M2
3. Obszar Zamoście – M3

3.1. Obszar Nowe Miasto

3.1.1. Zagospodarowanie przestrzenne

M 1 — NOWE MIASTO

– obszar ograniczony ulicami: Kosynierów Gdyńskich, Roosevelta, Alei Odrodzenia Polski, Kard. Stefana Wyszyńskiego, Michała Drzymały, Władysława Jagiełły, Strzeleckiej i gen. Władysława Sikorskiego wraz z Parkiem Wiosny Ludów i Parkiem Siemiradzkiego (do ul. Franciszka Walczaka).

Zgodnie z informacjami z Urzędu Miejskiego obszar ten w nieznacznym stopniu objęty jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Zgodnie z aktualizowanym obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta obszar ten jest terenem z dominującymi funkcjami mieszkaniowymi i usługami o charakterze komercyjnym i publicznym.

Obejmuje on swoim zasięgiem następujące ulice:

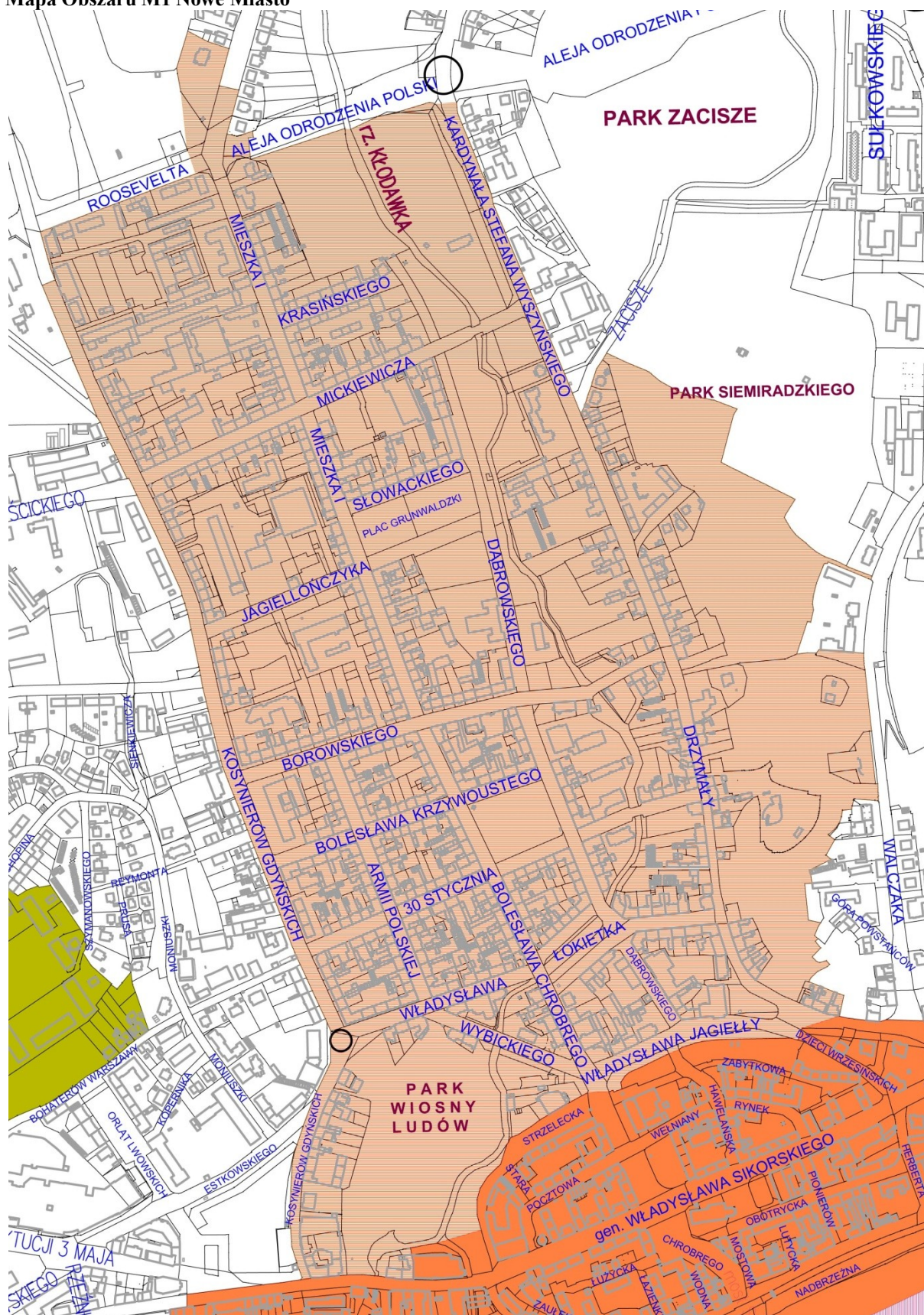
UL. KOSYNIERÓW GDYŃSKICH	OD NUMERÓW 50 I 50A DO 109
UL. KAZIMIERZA WIELKIEGO	NR 1
ALEJA ODRODZENIA POLSKI	STRONA POŁUDNIOWA OD UL. KARD. STEFANA WYSZYŃSKIEGO DO UL. MIESZKA I
UL. FRANKLINA ROOSEVELTA	CAŁA STRONA POŁUDNIOWA – NUMERY OD 15 DO 20
UL. MIESZKA I	CAŁA
UL. ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO	CAŁA
UL. JAROSŁAWA DĄBROWSKIEGO	CAŁA



UL. ADAMA MICKIEWICZA	CAŁA
UL. JULIUSZA SŁOWACKIEGO	CAŁA
PLAC GRUNWALDZKI	CAŁY
UL. KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA	CAŁA
UL. EDWARDA BOROWSKIEGO	CAŁA
UL. BOLESŁAWA CHROBREGO	OD NUMERÓW 2A I 2 DO NR 35
UL. ARMII POLSKIEJ	CAŁA
UL. WŁADYSŁAWA KRZYWOUSTEGO	CAŁA
PLAC NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA	CAŁY
UL. 30 STYCZNIA	CAŁA
UL. WŁADYSŁAWA ŁOKIETKA	CAŁA
UL. JÓZEFA WYBICKIEGO	CAŁA
PARK WIOSNY LUDÓW	CAŁY
UL. GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO	NUMERY OD 106 DO 110
UL. STRZELECKA	STRONA PÓŁNOCNA, NUMERY OD 1 DO 9
UL. WŁADYSŁAWA JAGIELŁY	OD UL. BOLESŁAWA CHROBREGO DO UL. DZIECI WRZESIŃSKICH, W TYM NUMERY: 3, 5, 7, 9, 11, 13
UL. MICHAŁA DRZYMAŁY	CAŁA (W TYM NUMERY: 14 I 15)
PARK HENRYKA SIEMIRADZKIEGO	CAŁY
UL. KARD. STEFANA WYSZYŃSKIEGO	STRONA PARZYSTA OD NR: 2 DO 36 I 36A (DO UL. ZACISZE), STRONA NIEPARZYSTA NUMERY OD 1 DO 41 (DO ALEI ODRODZENIA POLSKI)
UL. ZACISZE	NR 2, 4
UL. FRANCISZKA WALCZAKA	POMIĘDZY HOTELEM „U MARII” (NR 16A) A BYŁYM SZPITAŁEM DZIECIĘCYM (NR 16)



Mapa Obszaru M1 Nowe Miasto





Obszar Nowe Miasto obejmuje swym zasięgiem tereny dwóch parków miejskich: Parku Wiosny Ludów oraz Parku im. Henryka Siemiradzkiego.

Park Wiosny Ludów stanowi jedną z piękniejszych wizytówek miasta. Swą malowniczą niepowtarzalność zawdzięcza usytuowanemu w centralnej części parku stawu z wysepką, jak również przepływającej rzece - Kłodawce. W parku rosną [platany klonolistne](#), [cypryśnik błotny](#), oraz [topole](#).

Bardzo ciekawym dodatkiem wzbogacającym atrakcyjność parku są rzeźby nimf czuwających nad stałym przepływem wody w Kłodawce. Jest położony na obszarze 4,7 ha. Znajduje się pomiędzy ulicami: Wybickiego, Kosynierów Gdyńskich, Sikorskiego, Strzelecką i Łokietka. Założony w 1913 r. na podmokłych terenach wokół stawu. W okresie międzywojennym i krótko po wojnie mieściło się tu zoo. W latach 1960-1964 park przeszedł gruntowną modernizację i renowację. Przez gorzowian zwany jest często "parkiem róż", z racji tego, iż niegdyś rosła w nim duża liczba tych kwiatów. Obecnie park stanowi enklawę zieleni w centrum miasta. Są tu alejki, ścieżki spacerowe, plac zabaw dla dzieci, teren jest oświetlony wieczorem.

Park im. Henryka Siemiradzkiego położony jest w okolicy centrum [Gorzowa Wielkopolskiego](#), na wzgórzach otaczających stare miasto. Ma powierzchnię 9,6 [ha](#). Znajduje się w nim [amfiteatr](#), w którym organizowane są imprezy artystyczne. Park powstał w latach [1869-1908](#) dzięki działalności Towarzystwa Upiększania Miasta. Drzewa i krzewy są reprezentowane przeważnie przez krajowe gatunki. Znajduje się tutaj platforma widokowa oraz tzw. "[Schody Donikąd](#)", będące pozostałością po planowanej inwestycji - budowie palmiarni na szczycie w parku. Zarówno z platformy jak i ze schodów roztacza się widok na panoramę miasta.

W ramach działań rewitalizacyjnych planowana jest modernizacja amfiteatru, znajdującego się na terenie Parku im. H. Siemiradzkiego.

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wielkopolskiego” obszar Centrum posiada duże znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, o czym świadczą liczne obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską znajdujące się na tym terenie. Poniżej przedstawiono wykaz tych obiektów.

Wykaz obiektów zabytkowych objętych opieką i ochroną konserwatorską M1

LP	Adres	Nr działki	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków, data
1.	ul. Kosynierów Gdyńskich 50	28	budynek administracyjny murowany z zespołu Koszar Artyleryjskich	1910 ok.	
2.	ul. Kosynierów Gdyńskich 51	28	stajnia murowana z zespołu Koszar Artyleryjskich	XX pocz.	
3.	ul. Kosynierów Gdyńskich 54	48	dom murowany	XX w. 30 lata	
4.	ul. Kosynierów Gdyńskich 57	2569	kamienica murowana	1910 ok.	
5.	ul. Kosynierów Gdyńskich 58	55	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
6.	ul. Kosynierów Gdyńskich 59	56	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
7.	ul. Kosynierów Gdyńskich 60	74	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
8.	ul. Kosynierów Gdyńskich 61	76	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
9.	ul. Kosynierów Gdyńskich 62	79	kamienica murowana	1936	
10.	ul. Kosynierów Gdyńskich 63	82	kamienica murowana	1910 ok.	typowany do wpisu
11.	ul. Kosynierów Gdyńskich 64	286	kościół Baptistów murowany	XIX w. 90 lata	
12.	ul. Kosynierów Gdyńskich 65	288/1	dom murowany	XX w. 1 ćw.	
13.	ul. Kosynierów Gdyńskich 66	348	kamienica murowana	1910 ok.	
14.	ul. Kosynierów Gdyńskich 66 a	351	kamienica murowana	1910 ok.	
15.	ul. Kosynierów Gdyńskich 67	353	dom murowany	XIX w. 90 lata	
16.	ul. Kosynierów Gdyńskich 68	358	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
17.	ul. Kosynierów Gdyńskich 69	359/1	dom murowany	1920 ok.	
18.	ul. Kosynierów Gdyńskich 70	360/1	kamienica murowana	XIX w. 4 ćw.	
19.	ul. Kosynierów Gdyńskich 72	364	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
20.	ul. Kosynierów Gdyńskich 72	364	kamienica murowana	1910-1920 ok.	
21.	ul. Kosynierów Gdyńskich 73	367	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
22.	ul. Kosynierów Gdyńskich 75	622	kamienica murowana	1910 ok.	L-150/A
23.	ul. Kosynierów Gdyńskich 76	624	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
24.	ul. Kosynierów Gdyńskich 77	626	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu



25.	ul. Kosynierów Gdyńskich 78	629	willa murowana	XX w. 30 lata	
26.	ul. Kosynierów Gdyńskich 79	2549	willa murowana	1900-1910	
27.	ul. Kosynierów Gdyńskich 80	720	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
28.	ul. Kosynierów Gdyńskich 81	719	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu
29.	ul. Kosynierów Gdyńskich 91	1135	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu
30.	ul. Kosynierów Gdyńskich 92	1161	kamienica murowana	1904-1905	A/22
31.	ul. Kosynierów Gdyńskich 93	1164	kamienica murowana	1903	
32.	ul. Kosynierów Gdyńskich 94	1167	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
33.	ul. Kosynierów Gdyńskich 98	1721	dom murowany	XX w. 1 ćw.	
34.	ul. Kosynierów Gdyńskich 100	1718	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
35.	ul. Kosynierów Gdyńskich 101	1717/1	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
36.	ul. Kosynierów Gdyńskich 102	1715	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
37.	ul. Kosynierów Gdyńskich 103	1713	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
38.	ul. Kosynierów Gdyńskich 104	1712	dom murowany	XIX w. 90 lata	
39.	ul. Kosynierów Gdyńskich 105-107	107- 1703	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
40.	ul. Kosynierów Gdyńskich 108	1702	willa murowana	XX w. 1 ćw.	
41.	ul. Kosynierów Gdyńskich 109	1697	magazyn murowany z zespołu Fabryki Maszyn, Odlewni Żeliwa i Wytwórni Kotłów Spółki Carl Jaehne i Synowie	XIX w. 80 lata	382/A
42.	ul. Kazimierza Wielkiego 1	803	willa Karla Bahra murowana	1903	439/A
43.	ul. Roosevelta 15/16	15- 12,16- 11	dom murowany	XX w. 30 lata	typowany do wpisu
44.	ul. Mieszka I 1	657	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
45.	ul. Mieszka I 2	654	kamienica murowana	XX w. pocz.	
46.	ul. Mieszka I 3	653	kamienica murowana	1910 ok.	
47.	ul. Mieszka I 4	651	kamienica murowana	1910 ok.	
48.	ul. Mieszka I 5	650	kamienica murowana	1910 ok.	
49.	ul. Mieszka I 6	649	kamienica murowana	1910 ok.	

50.	ul. Mieszka I 7	648	kamienica murowana	XIX w. 80 lata	
51.	ul. Mieszka I 8	645	kamienica murowana	1910 ok.	
52.	ul. Mieszka I 9	644/1	kamienica murowana	1930 ok.	
53.	ul. Mieszka I 10	642	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
54.	ul. Mieszka I 11	641	kamienica murowana	1920 ok.	
55.	ul. Mieszka I 12	402	kamienica murowana	1920 ok.	
56.	ul. Mieszka I 12 a	401	kamienica murowana	1920 ok.	
57.	ul. Mieszka I 13	399	kamienica murowana	1920 ok.	
58.	ul. Mieszka I 14	397	kamienica murowana	1930 ok.	
59.	ul. Mieszka I 15	2565/2	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
60.	ul. Mieszka I 16	2567	kamienica murowana	1920 ok.	
61.	ul. Mieszka I 17	394	kamienica murowana	1893	
62.	ul. Mieszka I 18	393	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
63.	ul. Mieszka I 19	339	kamienica murowana	1920 ok.	
64.	ul. Mieszka I 20	338	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
65.	ul. Mieszka I 21	335	kamienica murowana	1920 ok.	
66.	ul. Mieszka I 22	333	kamienica murowana	1930 ok.	
67.	ul. Mieszka I 24	99	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
68.	ul. Mieszka I 25	69	kamienica murowana	1910 ok.	
69.	ul. Mieszka I 26	67	kamienica murowana	1910-1920	
70.	ul. Mieszka I 27	65	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
71.	ul. Mieszka I 28	64	kamienica murowana	1910 ok.	
72.	ul. Mieszka I 32	47	garaże i warsztaty murowane z zespołu poczty	1921	
73.	ul. Mieszka I 32	47	budynek administracyjny i warsztat murowane z zespołu poczty	1921	
74.	ul. Mieszka I 32	47	poczta murowana	1930	typowany do wpisu
75.	ul. Mieszka I 32	47	budynek administracyjny i magazyn murowane z zespołu poczty	1921	
76.	ul. Mieszka I 32	47	magazyn i warsztaty murowane z zespołu poczty	1930	
77.	ul. Mieszka I 33	45	budynek sądu murowany	1910 ok.	typowany do wpisu



78.	ul. Mieszka I 40	13	dom murowany	XX w. 30 lata	typowany do wpisu
79.	ul. Mieszka I 42	117	dom murowany	1920 ok.	
80.	ul. Mieszka I 42	117	budynek prywatnej Kliniki Chirurgicznej i Chorób Kobięcych murowany	1912	typowany do wpisu
81.	ul. Mieszka I 44	121	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
82.	ul. Mieszka I 46	174	kamienica murowana	1930 ok.	typowany do wpisu
83.	ul. Mieszka I 47	179	kamienica murowana	1930 ok.	typowany do wpisu
84.	ul. Mieszka I 48	180	kamienica murowana	1940 ok.	
85.	ul. Mieszka I 49	182	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
86.	ul. Mieszka I 50	197	kamienica murowana	1940 ok.	typowany do wpisu
87.	ul. Mieszka I 51	222	kamienica murowana	1940 ok.	typowany do wpisu
88.	ul. Mieszka I 52	223	kamienica murowana	1900 ok.	typowany do wpisu
89.	ul. Mieszka I 53	238	kamienica murowana	1930 ok.	typowany do wpisu
90.	ul. Mieszka I 54	239	kamienica murowana	1940 ok.	typowany do wpisu
91.	ul. Mieszka I 56	404	budynek gospodarczy murowany	XIX w. k.	
92.	ul. Mieszka I 57	405	kamienica murowana	1910 ok.	
93.	ul. Mieszka I 58	459	kamienica murowana	1900 ok.	
94.	ul. Mieszka I 59	460	kościół murowany parafialny rzymskokatolicki pw. Niepokalanego Poczęcia NMP	1895	444/A
95.	ul. Mieszka I 60	465	kamienica murowana	1910 ok.	
96.	ul. Mieszka I 61	553	kamienica murowana	1890-1895	
97.	ul. Mieszka I 62	560	kamienica murowana	1894	
98.	ul. Mieszka I 63	561	dom murowany	1892	
99.	ul. Mieszka I 64	564	kamienica murowana	1909-1910	typowany do wpisu
100.	ul. Mieszka I 64 a	565	kamienica murowana	1910 ok.	typowany do wpisu
101.	ul. Mieszka I 65 a	569	kamienica murowana	1930 ok.	
102.	ul. Mieszka I 67	571	kamienica murowana	1910 ok.	
103.	ul. Mieszka I 68	574	kamienica murowana	1930 ok.	
104.	ul. Mieszka I 69	575	kamienica murowana	1920 ok.	

105.	ul. Mieszka I 70	577	kamienica murowana	1920 ok.	
106.	ul. Krasińskiego 1	183	kamienica murowana	XX w. 30 lata	typowany do wpisu
107.	ul. Krasińskiego 2	185	kamienica murowana	1926	typowany do wpisu
108.	ul. Krasińskiego 3	187	kamienica murowana	XX w. 30 lata	typowany do wpisu
109.	ul. Krasińskiego 4	188	kamienica murowana	XX w. 30 lata	typowany do wpisu
110.	ul. Krasińskiego 5	189	kamienica murowana	XX w. 30 lata	typowany do wpisu
111.	ul. Krasińskiego 6	192	kamienica murowana	1925-1927	typowany do wpisu
112.	ul. Krasińskiego 7	206	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
113.	ul. Krasińskiego 8	205	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
114.	ul. Krasińskiego 9	204	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
115.	ul. Krasińskiego 10	203	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
116.	ul. Krasińskiego 10 a	216	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
117.	ul. Krasińskiego 10 b	217	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
118.	ul. Krasińskiego 10 c	218	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
119.	ul. Krasińskiego 12	201	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
120.	ul. Krasińskiego 13	200	dom murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
121.	ul. Dąbrowskiego 6	1312	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
122.	ul. Dąbrowskiego 7	1310	kamienica murowana	1910-1920 ok.	
123.	ul. Dąbrowskiego 8	925	kamienica murowana	1906	typowany do wpisu
124.	ul. Dąbrowskiego 10	921	kamienica murowana	1930 ok.	
125.	ul. Dąbrowskiego 14	433	kamienica murowana	1930 ok.	typowany do wpisu
126.	ul. Dąbrowskiego 15	431	kamienica murowana	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
127.	ul. Dąbrowskiego 16	414	kamienica murowana	1936	typowany do wpisu
128.	ul. Dąbrowskiego 17	411	kamienica murowana	1920 ok.	typowany do wpisu
129.	ul. Dąbrowskiego 18	208	willa murowana	XX w. 30 lata	
130.	ul. Dąbrowskiego 23	931	szkoła żeńska murowana	1900 ok.	363/A
131.	ul. Dąbrowskiego 24	932	kamienica murowana	1910 ok.	
132.	ul. Dąbrowskiego 25	935	kamienica murowana	1920 ok.	

133.	ul. Dąbrowskiego 27	939	kamienica murowana	1892	
134.	ul. Dąbrowskiego 28	939	kamienica murowana	1895	
135.	ul. Dąbrowskiego 29	1336	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu
136.	ul. Dąbrowskiego 30	2570	kamienica murowana	1910 ok.	typowany do wpisu
137.	ul. Dąbrowskiego 31	1340	kamienica murowana	1910 ok.	
138.	ul. Dąbrowskiego 33	1808/2	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
139.	ul. Dąbrowskiego 34	1813	kamienica murowana	1907-1908	typowany do wpisu
140.	ul. Dąbrowskiego 35	1815	kamienica murowana	1930 ok.	typowany do wpisu
141.	ul. Mickiewicza 5	410	kamienica murowana	1920 ok.	typowany do wpisu
142.	ul. Mickiewicza 6	409	kamienica murowana	1920 ok.	typowany do wpisu
143.	ul. Mickiewicza 9	329	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
144.	ul. Mickiewicza 10	327	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
145.	ul. Mickiewicza 11	321	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
146.	ul. Mickiewicza 12	320	kamienica murowana	1928	
147.	ul. Mickiewicza 13	302	kamienica murowana	1928	typowany do wpisu
148.	ul. Mickiewicza 13 a	301	kamienica murowana	1927	typowany do wpisu
149.	ul. Mickiewicza 14	293	kamienica murowana	XX w. 30 lata	typowany do wpisu
150.	ul. Mickiewicza 15	292	kamienica murowana	XX w. 30 lata	typowany do wpisu
151.	ul. Mickiewicza 15 a	85	kamienica murowana	1913	typowany do wpisu
152.	ul. Mickiewicza 16	86	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu
153.	ul. Mickiewicza 17	89	kamienica murowana	1913	
154.	ul. Mickiewicza 19	90	zakład przemysłowy murowany	XX w. 1 ćw.	
155.	ul. Mickiewicza 21	92	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu
156.	ul. Mickiewicza 22	93	kamienica murowana	1910 ok.	typowany do wpisu
157.	ul. Mickiewicza 23	95	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
158.	ul. Mickiewicza 24	96	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
159.	ul. Mickiewicza 25	101	kamienica murowana	1910-1920	
160.	ul. Mickiewicza 26	243	kamienica murowana	1913	typowany do wpisu

161.	ul. Mickiewicza 27	244	kamienica murowana	1920 ok.	typowany do wpisu
162.	ul. Mickiewicza 28	255	kamienica murowana	1910	typowany do wpisu
163.	ul. Mickiewicza 29	256	kamienica murowana	1911	typowany do wpisu
164.	ul. Mickiewicza 30	259	kamienica murowana	1909	typowany do wpisu
165.	ul. Mickiewicza 31	260	kamienica murowana	1911	typowany do wpisu
166.	ul. Mickiewicza 32	269	kamienica murowana	1910-1911	typowany do wpisu
167.	ul. Mickiewicza 32 a (33)	270	dom murowany	XX w. 30 lata	
168.	ul. Słowackiego 1	465	kamienica murowana	1930 ok.	typowany do wpisu
169.	ul. Słowackiego 2	456	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
170.	ul. Słowackiego 3	455	kamienica murowana	1940 ok.	typowany do wpisu
171.	ul. Słowackiego 4	450	kamienica murowana	1930 ok.	typowany do wpisu
172.	ul. Słowackiego 6	446	kamienica murowana	1930 ok.	typowany do wpisu
173.	ul. Słowackiego 7	445	kamienica murowana	1940 ok.	
174.	ul. Jagiellończyka 17	618	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
175.	ul. Borowskiego 2	930	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
176.	ul. Borowskiego 2 a	929	kamienica murowana	1930 ok.	
177.	ul. Borowskiego 7/9	919/5	mleczarnia murowana	1890 ok.	typowany do wpisu
178.	ul. Borowskiego 10	884	kamienica murowana	1930 ok.	
179.	ul. Borowskiego 11	848	kamienica murowana	XX w. 20-30 lata	
180.	ul. Borowskiego 12	845	kamienica murowana	XX w. 20-30 lata	
181.	ul. Borowskiego 16	832	kamienica murowana	1900-1910	
182.	ul. Borowskiego 17	813	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
183.	ul. Borowskiego 20	717	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu
184.	ul. Borowskiego 21	716	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu
185.	ul. Borowskiego 22	707	kamienica murowana	1910-1920	typowany do wpisu
186.	ul. Borowskiego 23	704	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
187.	ul. Borowskiego 24	698	kamienica murowana	1901	
188.	ul. Borowskiego 25	695	kamienica murowana	1893-1895	

189.	ul. Borowskiego 26	692/2	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
190.	ul. Borowskiego 28	675	willa murowano-szachulcowa	1906	387/A
191.	ul. Borowskiego 29	660	willa murowana	1894	370/A
192.	ul. Borowskiego 30	659	willa murowana	1892	
193.	ul. Borowskiego 31	658	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
194.	ul. Borowskiego 35	586	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
195.	ul. Borowskiego 36	588	dom murowany	XX w. 30 lata	
196.	ul. Borowskiego 37	591	kamienica murowana	1935	
197.	ul. Chrobrego 3	1778	kamienica murowana	1885-1886	
198.	ul. Chrobrego 4	1777	willa murowana	XX w. 20 lata	
199.	ul. Chrobrego 5	1317	kamienica murowana	1910-1920	
200.	ul. Chrobrego 6	1316/1	dom murowany	1920 ok.	
201.	ul. Chrobrego 7	1315	kamienica murowana	1887	
202.	ul. Chrobrego 8	1297	kamienica murowana	XIX w. 4 ćw.	
203.	ul. Chrobrego 9	1294	kamienica murowana	XIX w. 80 lata	
204.	ul. Chrobrego 13	882	kamienica murowana	1891-1893	
205.	ul. Chrobrego 16	851	kamienica murowana	XIX w. k.	
206.	ul. Chrobrego 17	852	kamienica murowana	XIX w. k.	
207.	ul. Chrobrego 18	873	kamienica murowana	1893	
208.	ul. Chrobrego 19	874	kamienica murowana	XIX w. k.	
209.	ul. Chrobrego 21	1022	kamienica murowana	1889-1890	
210.	ul. Chrobrego 22	1023	kamienica murowana	1887-1888	
211.	ul. Chrobrego 23	1042	kamienica murowana	1887	
212.	ul. Chrobrego 24	1043	kamienica murowana	1888	
213.	ul. Chrobrego 25	1293	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
214.	ul. Chrobrego 26	1291	kamienica murowana	XIX w. k.	
215.	ul. Chrobrego 27	1286	kamienica murowana	XX w. pocz.	
216.	ul. Chrobrego 28	1284	kamienica murowana	1890	



217.	ul. Chrobrego 29	1282	kamienica murowana	XIX/XX w.	
218.	ul. Chrobrego 31	1765/3	willa murowana	1894	
219.	ul. Chrobrego 33	1773	kamienica murowana	1893-1894	441/A
220.	ul. Chrobrego 33	1773	Malowidła ściennie, sztukaterie, posadzka w kamienicy przy ul.Chrobrego33	XIXw.	L-B-50
221.	ul. Chrobrego 34	1774	kamienica murowana	1890 ok.	
222.	ul. Armii Polskiej 11	1190	kamienica murowana	XX w. pocz.	
223.	ul. Armii Polskiej 12	1188	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
224.	ul. Armii Polskiej 13	1151	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
225.	ul. Armii Polskiej 14	1147	kamienica murowana	XX w. pocz.	
226.	ul. Armii Polskiej 15	1146	kamienica murowana	XX w. pocz.	
227.	ul. Armii Polskiej 16	1095	kamienica murowana	XX w. pocz.	
228.	ul. Armii Polskiej 17	1092	kamienica murowana	XX w. pocz.	
229.	ul. Armii Polskiej 18	1091	kamienica murowana	XX w. pocz.	
230.	ul. Armii Polskiej 19/20	19-1087 20-1084	kamienica murowana	XX w. pocz.	
231.	ul. Armii Polskiej 21	1083	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
232.	ul. Armii Polskiej 22	831	kamienica murowana	1899	
233.	ul. Armii Polskiej 23	829	kamienica murowana	1900–1901	
234.	ul. Armii Polskiej 24	822	kamienica murowana	1910 ok.	
235.	ul. Armii Polskiej 25	821	kamienica murowana	1910 ok.	
236.	ul. Armii Polskiej 26	816	kamienica murowana	1910-1920 ok.	
237.	ul. Armii Polskiej 27	814	kamienica murowana	1910-1920 ok.	
238.	ul. Armii Polskiej 28	834	kamienica murowana	1910-1920 ok.	
239.	ul. Armii Polskiej 29	856	kamienica murowana	1910 ok.	
240.	ul. Armii Polskiej 30	857	kamienica murowana	1910 ok.	
241.	ul. Armii Polskiej 31	2578	kamienica murowana	1910 ok.	
242.	ul. Armii Polskiej 32	1000	kamienica murowana	1910 ok.	
243.	ul. Armii Polskiej 33	1005	kamienica murowana	XX w. 20 lata	

244.	ul. Armii Polskiej 34	1006	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
245.	ul. Armii Polskiej 35	1059	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
246.	ul. Armii Polskiej 36	1060	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
247.	ul. Armii Polskiej 37	1232	kamienica murowana	1910 ok.	
248.	ul. Armii Polskiej 38	1227	kamienica murowana	1900 ok.	
249.	ul. Armii Polskiej 39	1214	kamienica murowana	1910 ok.	
250.	ul. Armii Polskiej 40	1213	kamienica murowana	1895	
251.	ul. Krzywoustego	996	szalet miejski drewniano-murowany	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
252.	ul. Krzywoustego 1	927	kamienica murowana	XIX w. k.	399/A
253.	ul. Krzywoustego 2	904	kamienica murowana	1889	
254.	ul. Krzywoustego 3	903	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
255.	ul. Krzywoustego 4	899	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
256.	ul. Krzywoustego 4 a	898	kamienica murowana	1905	typowany do wpisu
257.	ul. Krzywoustego 5	879	kamienica murowana	1910 ok.	
258.	ul. Krzywoustego 6	870	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
259.	ul. Krzywoustego 7	867	kamienica murowana	1910-1920	
260.	ul. Krzywoustego 8	865	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
261.	ul. Krzywoustego 9	864	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
262.	ul. Krzywoustego 10	827	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
263.	ul. Krzywoustego 11	811	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
264.	ul. Krzywoustego 15	1076	kamienica murowana	1910-1920	typowany do wpisu
265.	ul. Krzywoustego 16	1077	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	typowany do wpisu
266.	ul. Krzywoustego 17	1081	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
267.	ul. Krzywoustego 18	1002	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
268.	ul. Krzywoustego 19	1009	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
269.	ul. Krzywoustego 20	1010	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
270.	ul. Krzywoustego 21	1013	kamienica murowana	1900-1901	
271.	ul. Krzywoustego 22	1014	kamienica murowana	1912	typowany do wpisu

272.	ul. 30 Stycznia 1	1342	willa Maxa Bahra murowana	1902	L-291/A
273.	ul. 30 Stycznia 2	1335	kamienica murowana	1910 ok.	typowany do wpisu
274.	ul. 30 Stycznia 2 a	1307	kamienica murowana	1897	typowany do wpisu
275.	ul. 30 Stycznia ³ / ₄	3-1305 4-1304	kamienica murowana	1910-1920	
276.	ul. 30 Stycznia 5	1301	kamienica murowana	1930 ok.	
277.	ul. 30 Stycznia 6	1300	kamienica murowana	1930 ok.	
278.	ul. 30 Stycznia 8	1247	kamienica murowana	1892	
279.	ul. 30 Stycznia 9	1237	kamienica murowana	XX w. pocz.	
280.	ul. 30 Stycznia 10	1235	kamienica murowana	XX w. pocz.	
281.	ul. 30 Stycznia 11	1234	kamienica murowana	XX w. pocz.	
282.	ul. 30 Stycznia 12	1143	kamienica murowana	1896	
283.	ul. 30 Stycznia 13	1141	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
284.	ul. 30 Stycznia 14	1138	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
285.	ul. 30 Stycznia 16	1114	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
286.	ul. 30 Stycznia 18	1103	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
287.	ul. 30 Stycznia 19	1096	kamienica murowana	1900 ok.	
288.	ul. 30 Stycznia 20	1096	kamienica murowana	XX w. pocz.	
289.	ul. 30 Stycznia 21	1067	kamienica murowana	XX w. pocz.	
290.	ul. 30 Stycznia 22	1066	kamienica murowana	XX w. pocz.	
291.	ul. 30 Stycznia 23	1053	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
292.	ul. 30 Stycznia 24	1052	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
293.	ul. 30 Stycznia 25	1048	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
294.	ul. 30 Stycznia 26	1046	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
295.	ul. 30 Stycznia 28	939	kamienica murowana	1895	
296.	ul. 30 Stycznia 29	940	budynek gospodarczy murowany z zespołu liceum żeńskiego	1906	typowany do wpisu
297.	ul. 30 Stycznia 29	940	sala gimnastyczna murowana z zespołu liceum żeńskiego	1896	418/A
298.	ul. 30 Stycznia 29	940	liceum żeńskie murowane	1896	427/A



299.	ul. 30 Stycznia 30	991	dom murowany	1920 ok.	
300.	ul. 30 Stycznia 31	990	kamienica murowana	1920 ok.	
301.	ul. 30 Stycznia 32	986	kamienica murowana	1920 ok.	
302.	ul. Łokietka 6	1198	kamienica murowana	1900 ok.	
303.	ul. Łokietka 7	1204	kamienica murowana	1893	
304.	ul. Łokietka 8	1206	dom murowany	1902	
305.	ul. Łokietka 9	1267	kamienica murowana	1876	
306.	ul. Łokietka 10	1276	kamienica murowana	1892	
307.	ul. Łokietka 11	1277	kamienica murowana	1893	typowany do wpisu
308.	ul. Łokietka 11 a	1320	kamienica murowana	1899	typowany do wpisu
309.	ul. Łokietka 12	1323	kamienica murowana	1900 ok.	typowany do wpisu
310.	ul. Łokietka 13	1326	kamienica murowana	1895	typowany do wpisu
311.	ul. Łokietka 14	1327	kamienica murowana	1895	typowany do wpisu
312.	ul. Łokietka 15	1329	kamienica murowana	1896	typowany do wpisu
313.	ul. Łokietka 16	1416	kamienica murowana	1905	A/46
314.	ul. Łokietka 17	1415	kamienica murowana	1908	L-45
315.	ul. Łokietka 18	1414	kamienica murowana	1903-1905	L-47
316.	ul. Łokietka 19	1413	kamienica murowana	1910	typowany do wpisu
317.	ul. Łokietka 20	1417	kamienica murowana	1910	typowany do wpisu
318.	ul. Łokietka 20 a	1419	kamienica murowana	1911	378/A
319.	ul. Łokietka 21	1804	kamienica murowana	1902-1903	typowany do wpisu
320.	ul. Łokietka 22	1803	kamienica murowana	1902	376/A
321.	ul. Łokietka 23	1802	kamienica murowana	1902	377/A
322.	ul. Łokietka 24	1800	kamienica murowana	1900	typowany do wpisu
323.	ul. Łokietka 25	1798	kamienica murowana	1900	typowany do wpisu
324.	ul. Łokietka 26	1794	kamienica murowana	1900-1901	405/A
325.	ul. Łokietka 28	1781	kamienica murowana	1899	
326.	ul. Łokietka 29	1779	kamienica murowana	1920 ok.	



327.	ul. Łokietka 31	1761	kamienica murowana	1899	
328.	ul. Łokietka 34	1759	kamienica murowana	1908	typowany do wpisu
329.	ul. Łokietka 35	1727	kamienica murowana	1906	L-263/A
330.	ul. Łokietka 36	1726	kamienica murowana	1904	typowany do wpisu
331.	ul. Łokietka 37	1724	willa Franza Charitiusa murowana	1900-1902	typowany do wpisu
332.	ul. Wybickiego 6	1729	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
333.	ul. Wybickiego 7	1728	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
334.	ul. Sikorskiego, Wybickiego, Strzelecka, Kosynierów Gdyńskich	1730/2	Park Miejski im. Wiosny Ludów	1913-1914	typowany do wpisu
335.	ul. Sikorskiego 106	1696	kamienica murowana	1880	395/A
336.	ul. Sikorskiego 107	1700	kamienica Hansa Lehmannna murowana	1903	333/A
337.	ul. Sikorskiego 109	1734	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
338.	ul. Sikorskiego 110	1736	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
339.	ul. Strzelecka 6	1741	dom murowany	XVIII/XIX w.	
340.	ul. Strzelecka 7	1746	dom murowany	1920 ok.	
341.	ul. Jagiełły 3	1788/2	dom murowany	1892	392/A
342.	ul. Jagiełły 13	1068	dom murowany	1930 ok.	
343.	ul. Drzymały	1013	schody murowane z zespołu Parku im. Henryka Siemiradzkiego	XX w. 20-30 lata	
344.	ul. Drzymały 13	1424/2	dom murowany	XIX w. k.	
345.	ul. Drzymały 14	1423/2	kamienica murowana	1910 ok.	
346.	ul. Drzymały 17	1345	kamienica murowana	1910 ok.	
347.	ul. Drzymały 18	1344/2	dom murowany	1900 ok.	
348.	ul. Drzymały 19	984	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
349.	ul. Drzymały 20	983	dom murowany	1920 ok.	
350.	ul. Drzymały 21	981	willa murowana	1920 ok.	
351.	ul. Drzymały 21 a	980	kamienica murowana	1892	
352.	ul. Drzymały 22	978	dom murowany	XX w. pocz.	
353.	ul. Drzymały 23	976	dom murowany	XX w. pocz.	

354.	ul. Drzymały 24	964/2	kamienica murowana	XX w. pocz.	
355.	ul. Drzymały 26	1000	dom murowany	1920 ok.	
356.	ul. Drzymały 27	1001	kamienica murowana	XX w. pocz.	
357.	ul. Drzymały 28	1002	kamienica murowana	XX w. pocz.	
358.	ul. Drzymały 31	1004	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
359.	ul. Drzymały 32	2222/3	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
360.	ul. Drzymały 33	1007	kamienica murowana	1910-1920	
361.	ul. Drzymały 33 a	1010	kamienica murowana	1892	
362.	ul. Drzymały 36	1014	kamienica murowana	1910 ok.	typowany do wpisu
363.	ul. Drzymały 37	1016	kamienica murowana	1910 ok.	typowany do wpisu
364.	ul. Drzymały 38	1017	kamienica murowana	1892-1893	typowany do wpisu
365.	ul. Drzymały 39	1020	kamienica murowana	1920 ok.	typowany do wpisu
366.	ul. Drzymały 40	1021	kamienica murowana	1920 ok.	typowany do wpisu
367.	ul. Drzymały 44	1066	kamienica murowana	1910-1920	
368.	ul. Drzymały 45	1067	kamienica murowana	1910-1920	
369.	ul. Drzymały, Sikorskiego, Zacisze i Walczaka	2222/5	Park Miejski im. Henryka Siemiradzkiego	1869-1912	typowany do wpisu
370.	ul. Wyszyńskiego 1	543	dom murowany	1910 ok.	
371.	ul. Wyszyńskiego 4	997	dom murowany	1910 ok.	
372.	ul. Wyszyńskiego 6	995	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
373.	ul. Wyszyńskiego 8	994	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
374.	ul. Wyszyńskiego 10	993	dom murowany	XX w. 30 lata	
375.	ul. Wyszyńskiego 11	538	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
376.	ul. Wyszyńskiego 12	992	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
377.	ul. Wyszyńskiego 15	536	dom murowany	1920 ok.	
378.	ul. Wyszyńskiego 18	988	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
379.	ul. Wyszyńskiego 18 a	985	willa murowana	XX w. 20 lata	
380.	ul. Wyszyńskiego 19	530	dom murowany	1910 ok.	



381.	ul. Wyszyńskiego 21	489	dom murowany	1920 ok.	
382.	ul. Wyszyńskiego 23	488	dom murowany	1910 ok.	
383.	ul. Wyszyńskiego 27	487	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
384.	ul. Wyszyńskiego 29	484	dom murowany	1920 ok.	
385.	ul. Wyszyńskiego 31	482	dom murowany	1900 ok.	
386.	ul. Walczaka 16	1024	budynek pomocniczy I tzw. Dom Emeryta murowany z zespołu Domu Macierzystego Zgromadzenia Sióstr Czerwonego Krzyża "Bethesda"	1927	A/63
387.	ul. Walczaka 16	1024	budynek główny murowany z zespołu Domu Macierzystego Zgromadzenia Sióstr Czerwonego Krzyża "Bethesda"	1921	A/63
388.	ul. Walczaka 16	1024	budynek pomocniczy II tzw. Oddział Niemowląt z zespołu Domu Macierzystego Zgromadzenia Sióstr Czerwonego Krzyża "Bethesda"	1935	A/63
389.	rz. Kłodawka w ciągu ul. 30 Stycznia	5-993	most drogowy murowano-żelbetowo-stalowy	1894	typowany do wpisu
390.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Chodkiewicza	4-972	most drogowy betonowy	1921	
391.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Chrobrego	5-998	most drogowy murowano-żelbetowy	1898	typowany do wpisu
392.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Dąbrowskiego	5-994	most drogowy murowano-żelbetowo-stalowy	1897	typowany do wpisu
393.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Borowskiego	5-807	most drogowy betonowo-stalowy	1821	
394.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Borowskiego	5-807	most drogowy betonowy	1821	
395.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Mickiewicza	5-285	most drogowy murowano-żelbetowo-stalowy	1907	typowany do wpisu
396.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Sikorskiego	1570	most drogowy żelbetowo-murowano-stalowy	1886	
397.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Wybickiego	1758	most drogowy betonowo-żelbetowo-stalowy	1920 ok.	



Rewitalizowany obszar Nowego Miasta cechuje się gęstą zabudową. Większość budynków na tym terenie została wybudowana przed II wojną światową. Drogi na tym obszarze mają charakter raczej dróg lokalnych. Część z nich posiada jeszcze przedwojenną nawierzchnię brukową i granitową.

Opisywany obszar charakteryzuje się złym stanem budynków mieszkalnych, o czym świadczy bardzo wysoki wskaźnik budynków wybudowanych przed 1989 r., w stosunku do ogólnej ilości budynków, który wynosi 100%, co oznacza, że w ostatnich 20 latach nie wybudowano tu żadnego budynku mieszkalnego. Łącznie na tym terenie znajduje się 427 budynków mieszkalnych oraz 34 budynki niemieszkalne.

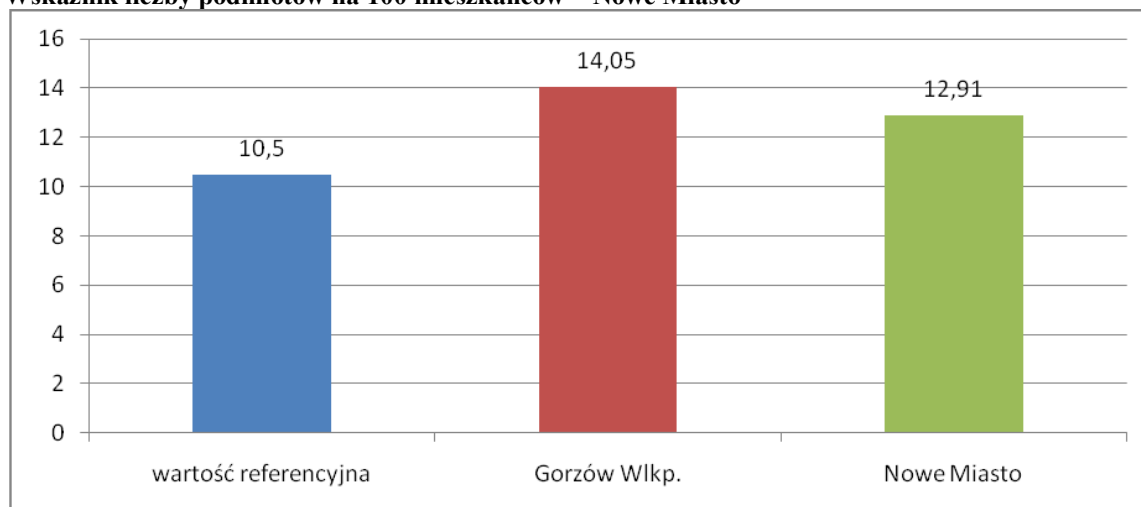
Obszar ten charakteryzuje się gęstą zabudową sprzed okresu II wojny światowej. W większości są to nieodnowione budynki, w złym stanie technicznym. W ostatnich latach udało się odnowić część kamienic (zwłaszcza ich elewacje) znajdujących się w tym obszarze, jednak większość z nich nie była remontowana od kilkunastu lat. Również podwórka, wokół tych kamienic są bardzo zaniedbane. Na wielu z nich znajdują się stare zdewastowane budynki gospodarcze i garaże.

Tylko niewielka część tego obszaru objęta jest planami zagospodarowania przestrzennego.

3.1.2. Gospodarka

Analiza danych statystycznych otrzymanych z Urzędu Miejskiego i z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego wykazała, że w obszarze Nowe Miasto jest zarejestrowanych jest stosunkowo niewiele podmiotów gospodarczych. W całym mieście na koniec grudnia 2008 r. zarejestrowanych było 17 585 podmiotów gospodarczych, co przy liczbie 125 157 mieszkańców miasta daje wartość wskaźnika w wysokości 14,05 zarejestrowanych podmiotów na 100 mieszkańców. W obszarze Nowego Miasta w okresie tym odnotowano 1 268 podmiotów gospodarczych, co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców tego obszaru (9 820 osób) daje współczynnik w wysokości 12,91 i jest on niższy niż jego wartość w odniesieniu do całego miasta, ale nieco wyższy niż wartość referencyjna tego wskaźnika wskazana w „Wytocznych do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla województwa lubuskiego na lata 2007 – 2013”, która wynosi 10,5 zarejestrowanych podmiotów na 100 mieszkańców.

Wskaźnik liczby podmiotów na 100 mieszkańców – Nowe Miasto



Opracowano na podstawie danych uzyskanych z UM w Gorzowie i WUS w Zielonej Górze

Ze względu na brak szczegółowych danych dotyczących struktury podmiotów gospodarczych na tym terenie, z uwzględnieniem podziału na sekcje PKD, możemy jedynie stwierdzić, że na terenie Nowego Miasta działają głównie firmy usługowo-handlowe, banki i firmy ubezpieczeniowe oraz biura nieruchomości i firmy konsultingowe, kawiarnie i restauracje, a także organy administracji. Szczegółowa analiza struktury podmiotów gospodarczych oraz zatrudnienia dla całego miasta została przedstawiona w rozdziale poświęconym gospodarce Gorzowa Wielkopolskiego.

Do głównych problemów w sferze gospodarczej obszaru Nowego Miasta można zaliczyć:

- ograniczenia wynikające z obecnego układu komunikacyjnego i gęstej zabudowy, które powodują utrudnienia w realizacji nowych inwestycji, a także utrudnienia komunikacyjne,
- brak ciągów pieszych umożliwiających wykorzystanie potencjału turystycznego tego obszaru,
- brak planów zagospodarowania przestrzennego.

3.1.3. Sfera społeczna

Demografia obszaru

Liczba mieszkańców rewitalizowanego obszaru Nowego Miasta w okresie ostatnich kilku lat stopniowo rośnie, co związane jest z dużą liczbą urodzeń, znacznie przewyższającą liczbę zgonów. W 2009 r. obszar ten zamieszkiwało 9 820 osób. Poniżej przedstawiono strukturę ludności według płci i wieku, uwzględniając wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny.

Struktura ludności wg płci i wieku na podstawie danych UM w Gorzowie Wlkp.

Kobiety	0-17 lat	18-60 lat	61 i więcej
	969	3102	1157
Mężczyźni	0-17 lat	18-65 lat	66 i więcej
	1028	3172	392
Razem	1997	6274	1549

Z danych przedstawionych powyżej wynika, że na terenie Nowego Miasta mieszka 1 997 osób w wieku do 18 roku życia, co stanowi 20,34% wszystkich mieszkańców. Wskaźnik ten jest wyższy niż średni dla całego miasta, który wynosi 17,2%. Natomiast wskaźnik osób w wieku produkcyjnym, na tym terenie wynoszący 63,89%, jest niższy niż dla całego miasta (67,3%).

Na terenie Nowego Miasta mieszka znacznie więcej kobiet (5 228) niż mężczyzn (4592), zwłaszcza dotyczy to osób w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik liczby kobiet w przeliczeniu na 100 mężczyzn wynosi tu 113,9 i jest wyższy od tego wskaźnika dla całego miasta, który wynosi 110,2.

Nowe Miasto jest dzielnicą cechującą się dość wysokim wskaźnikiem przyrostu naturalnego, który na tym terenie był dodatni i w 2008 r. wynosił 5,6 osób w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców, a w 2009 r. wzrósł do 7,6 osób na tysiąc mieszkańców i był znacznie wyższy niż średni w całym mieście, wynoszący w tym okresie ok. 1,9 osób na tysiąc mieszkańców.



Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby urodzeń i zgonów w tym obszarze.

Liczba urodzeń w wartościach bezwzględnych – na podstawie danych UM Gorzów Wlkp.

rok urodzenia	2008	2009
Kobiety	55	63
Mężczyźni	56	71
	111	134

Liczba zgonów w wartościach bezwzględnych – na podstawie danych UM Gorzów Wlkp.

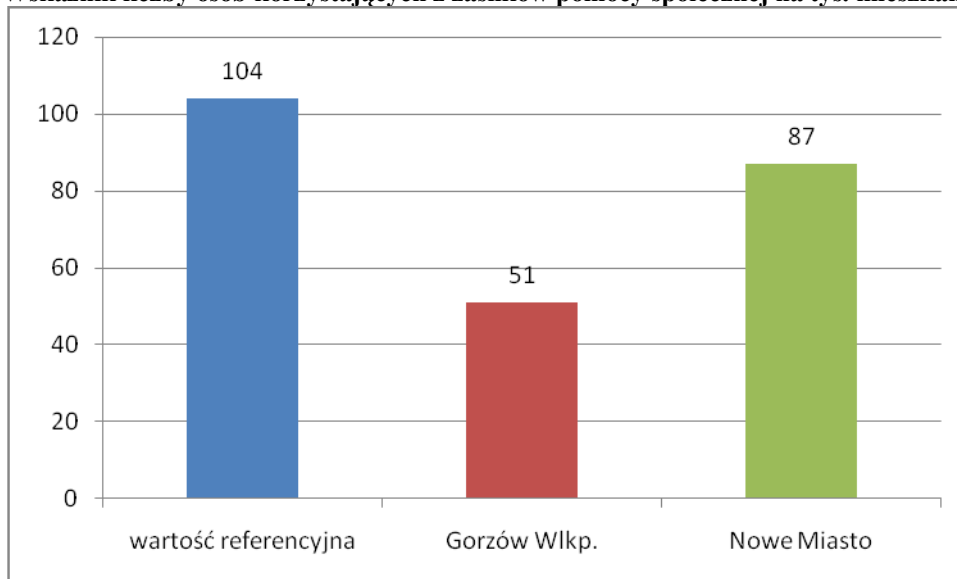
2008	56
2009	59

Problemy społeczne:

Ubóstwo oraz wykluczenie społeczne

Jak wynika z danych Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej, w obszarze tym w 2009 r. liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej wynosiła 850, co daje wskaźnik w wysokości 87 osób korzystających z tej pomocy na 1 tysiąc mieszkańców. Jest on znacznie wyższy od średniego wskaźnika dla całego miasta, który wynosi 51 osób na 1 tysiąc mieszkańców, ale niższy od wskaźnika referencyjnego, który wynosi 104 osoby na 1 tysiąc mieszkańców.

Wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na tys. mieszkańców – Nowe Miasto



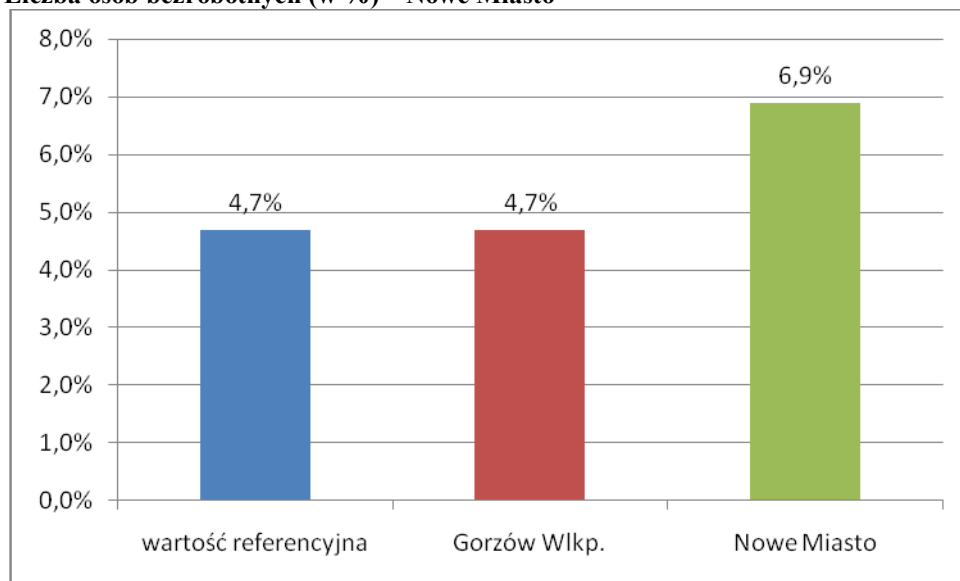
Opracowano na podstawie danych Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej

Długotrwale bezrobotni

Obszar ten charakteryzuje się stosunkowo dużym bezrobociem. Liczba osób bezrobotnych na terenie Nowego Miasta w październiku 2009 r. wynosiła 433, w tym 222 kobiety oraz 211 mężczyzn, co w przeliczeniu na ogólną liczbę osób w wieku produkcyjnym (6 274 osób) daje wskaźnik w wysokości 6,9%, który jest wyższy niż wskaźnik ten dla całego miasta, wynoszący w tym okresie 4,7%. Również wskaźnik referencyjny, przyjęty w „Wytycznych do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla województwa lubuskiego na lata 2007 – 2013” wynosi 4,7%.



Liczba osób bezrobotnych (w %) – Nowe Miasto



Opracowano na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gorzowie Wlkp.

Bezpieczeństwo, poziom przestępczości i wykroczeń.

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. można stwierdzić, że na tym terenie zanotowano, co najmniej 413 przestępstw, co w przeliczeniu na jeden tysiąc mieszkańców daje wskaźnik w wysokości ok. 42,05 przestępstw na 1 tysiąc mieszkańców, który jest nieco wyższy niż wskaźnik referencyjny wynoszący 38,4.

Drugi ze wskaźników poziomu przestępczości, tj. wskaźnik czynów karalnych osób nieletnich na 1 tysiąc nieletnich wynosi w tym obszarze 56,62 i jest on znacznie wyższy od wskaźnika referencyjnego wynoszącego 25,7.

Obszar Nowe Miasto charakteryzuje się stosunkowo wysokim poziomem ubóstwa. Wiele osób i rodzin objętych jest na tym terenie wsparciem ze strony pomocy społecznej. Wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną jest tu znacznie wyższy niż średni w całym mieście, ale niższy niż wskaźnik referencyjny.

Obszar ten cechuje duża liczba przestępstw, zwłaszcza liczba przestępstw młodocianych. Wskaźnik czynów karalnych osób nieletnich w przeliczeniu na 1 tysiąc nieletnich jest ponad dwukrotnie wyższy niż średni wskaźnik dla województwa lubuskiego (wartość referencyjna). Nowe Miasto to także obszar cechujący wysoki wskaźnik bezrobocia.

3.1.4. Określenie grup wsparcia w obszarze Nowe Miasto

Wśród grup osób wymagających wsparcia na tym obszarze należy wymienić:

- ludność zagrożona wykluczeniem społecznym – ludzie starsi i bezrobotni
- osoby zagrożone patologiami, zwłaszcza przestępczością, w tym młodzież,
- osoby długotrwale pozostające bez pracy.



3.1.5. Wnioski

Obszar Nowego Miasta został wyznaczony, jako obszar przeznaczony do rewitalizacji zarówno ze względów przestrzennych jak i społecznych. Spełnione są tu trzy spośród pięciu kryteriów wyznaczania obszarów zdegradowanych:

1. Kryterium wysokiej stopy długotrwałego bezrobocia. Wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym wynosi 6,9% i jest wyższy niż referencyjny – wynoszący 4,7%,
2. Kryterium wysokiego poziomu przestępczości i wykroczeń. Zarówno wskaźnik liczby przestępstw na 1 tysiąc ludności, wynoszący 42,0, jak i wskaźnik czynów karalnych osób nieletnich na 1 tysiąc nieletnich, wynoszący 56,6 są wyższe niż ich wartości referencyjne wynoszące odpowiednio 38,4 i 25,7,
3. Kryterium niskiego poziomu wartości zasobu mieszkaniowego. Wskaźnik liczby budynków wybudowanych przed 1989 r. do ogólnej liczby budynków, wyrażony w procentach, osiąga maksymalną wartość 100%, podczas gdy wskaźnik referencyjny jest niższy i wynosi 88,1%.

Obszar ten nie spełnia natomiast:

1. Kryterium wysokiego poziomu ubóstwa i wykluczenia. Wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tysiąc ludności wynosi dla tego obszaru wynosi 87 i jest niższy od referencyjnego wynoszącego 104,
2. Kryterium niskiego wskaźnika prowadzenia działalności gospodarczej wyrażonego w liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarki na 100 osób, który osiąga tu wartość 12,9, czyli wyższą niż referencyjna, wynosząca 10,5.

3.2 Obszar Centrum Miasta

3.2.1 Zagospodarowanie przestrzenne

M 2 — OBSZAR CENTRUM

– obszar ograniczony okolicami ulic: Składowej, Dworcowej, gen. Władysława Sikorskiego, Strzeleckiej, Władysława Jagiełły, Stanisława Cichońskiego, Teatralnej, Szkolnej, Warszawskiej, Ogrodowej, powtórnie Teatralnej i Szpitalnej do rzeki Warta.

Zgodnie z informacjami z Urzędu Miejskiego obszar ten w nieznacznym stopniu objęty jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Zgodnie z aktualizowanym obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta obszar ten jest terenem z dominującymi funkcjami mieszkaniowymi i usługami o charakterze komercyjnym i publicznym.



Obejmuje on swoim zasięgiem następujące ulice:

UL. STRZELECKA	ULICA I STRONA POŁUDNIOWA – NUMERY OD NR: 12 DO 25
UL. STARA	CAŁA
UL. POCZTOWA	CAŁA
UL. BOLESŁAWA CHROBREGO	OD UL. WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY DO UL. SPICHRZOWEJ, W TYM NUMERY: 1 I OD 37 DO 45
UL. WELNIANY RYNEK	CAŁA
UL. HAWELAŃSKA	CAŁA
UL. ZABYTKOWA	CAŁA
UL. DZIECI WRZESIŃSKICH	CAŁA
UL. WARSZAWSKA	NUMER 1, NUMERY 18, 28, 36, 38, 40, 42
UL. GEN. WL. SIKORSKIEGO	OD NR 1 DO NR 41, OD NR 111 DO NR 144
UL. DWORCOWA	CAŁA BEZ NR 10
UL. SKŁADOWA	CAŁA BEZ NR 2
UL. GARBARY	CAŁA
UL. SPICHRZOWA	CAŁA
UL. NADBRZEŻNA	OD NR 1 DO NR 18
UL. MŁYŃSKA	CAŁA
UL. ŁUŻYCKA	CAŁA
UL. ZAULEK	CAŁA
UL. ŁAZIENKI	CAŁA
UL. WODNA	CAŁA
UL. MOSTOWA	CAŁA
UL. OBOTRYCKA	CAŁA
STARY RYNEK	CAŁY
UL. LUTYCKA	CAŁA
UL. PIONIERÓW	CAŁA
UL. ZBIGNIEWA HERBERTA	CAŁA
UL. ST. CICHONSKIEGO	CAŁA
UL. OGRODOWA	STRONA ZACHODNIA: NUMERY OD 1 DO 5 STRONA WSCHODNIA: NR 6 (BEZ 6A), NUMERY OD 7 DO 10
UL. SZKOLNA	STRONA ZACHODNIA: NUMERY OD 1 DO 3 (W TYM 1A) STRONA WSCHODNIA: NR 5
UL. TEATRALNA	STRONA PÓŁNOCNA: NUMERY OD 8 DO 13 STRONA POŁUDNIOWA: NUMERY OD 25 (W TYM 25A, B, C) DO 50
RZĘKA WARTA	BRZEG NA DŁUGOŚCI OD NADBRZEŻNEJ 18 DO ŁĄK ZA TRASĄ NADWARCIAŃSKĄ



Obszar Centrum obejmuje swoim zasięgiem odcinek rzeki Warta na długości ul. Nadbrzeżnej wraz z pobrzeżem po obu stronach rzeki. Na pobrzeżu rzeki zrealizowano Bulwar nad Wartą, a druga część tej inwestycji jest planowana do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wielkopolskiego” obszar Centrum posiada duże znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, o czym świadczą liczne obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską znajdujące się na tym terenie. Poniżej przedstawiono wykaz tych obiektów.



Wykaz obiektów zabytkowych objętych ochroną i opieką konserwatorską M2

LP	Adres	nr działki	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków data
1.	ul. Chrobrego 3	1778	kamienica murowana	1885-1886	
2.	ul. Chrobrego 4	1777	willa murowana	XX w. 20 lata	
3.	ul. Chrobrego 5	1317	kamienica murowana	1910-1920	
4.	ul. Chrobrego 6	1316/1	dom murowany	1920 ok.	
5.	ul. Chrobrego 7	1315	kamienica murowana	1887	
6.	ul. Chrobrego 8	1297	kamienica murowana	XIX w. 4 ćw.	
7.	ul. Chrobrego 9	1294	kamienica murowana	XIX w. 80 lata	
8.	ul. Chrobrego 13	882	kamienica murowana	1891-1893	
9.	ul. Chrobrego 16	851	kamienica murowana	XIX w. k.	
10.	ul. Chrobrego 17	852	kamienica murowana	XIX w. k.	
11.	ul. Chrobrego 18	873	kamienica murowana	1893	
12.	ul. Chrobrego 19	874	kamienica murowana	XIX w. k.	
13.	ul. Chrobrego 21	1022	kamienica murowana	1889-1890	
14.	ul. Chrobrego 22	1023	kamienica murowana	1887-1888	
15.	ul. Chrobrego 23	1042	kamienica murowana	1887	
16.	ul. Chrobrego 24	1043	kamienica murowana	1888	
17.	ul. Chrobrego 25	1293	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
18.	ul. Chrobrego 26	1291	kamienica murowana	XIX w. k.	
19.	ul. Chrobrego 27	1286	kamienica murowana	XX w. pocz.	
20.	ul. Chrobrego 28	1284	kamienica murowana	1890	
21.	ul. Chrobrego 29	1282	kamienica murowana	XIX/XX w.	
22.	ul. Chrobrego 31	1765/3	willa murowana	1894	
23.	ul. Chrobrego 33	1773	kamienica murowana	1893-1894	441/A



24.	ul. Chrobrego 33	1773	Malowidła ścienne, sztukaterie, posadzka w kamienicy przy ul.Chrobrego33	XIXw.	L-B-50
25.	ul. Chrobrego 34	1774	kamienica murowana	1890 ok.	
26.	ul. Dworcowa 14	1622	dom murowany z zespołu dworca kolejowego	1894	
27.	ul. Dworcowa 17	1629	dom murowany z zespołu dworca kolejowego	1857	
28.	ul. Dworcowa 17	1629	dom murowany z zespołu dworca kolejowego	1857	
29.	ul. Dworcowa 17	1629	noclegownia murowana z zespołu dworca kolejowego	1857	
30.		1692/15	wieża ciśnień murowana z zespołu dworca kolejowego	1926	
31.		1692/15	wieża ciśnień murowano-drewniana z zespołu dworca kolejowego	1907	
32.		1692/15	nastawnia kolejowa I murowana z zespołu dworca kolejowego	1913 ok.	
33.		1692/15	nastawnia kolejowa II murowana z zespołu dworca kolejowego	1913 ok.	
34.		1692/15	nastawnia kolejowa III murowana z zespołu dworca kolejowego	1913 ok.	
35.		2229/6	nastawnia kolejowa IV murowana z zespołu dworca kolejowego	1913 ok.	
36.		2229/6	nastawnia kolejowa V murowana z zespołu dworca kolejowego	1913 ok.	
37.		2229/6	nastawnia kolejowa VI murowana z zespołu dworca kolejowego	1913 ok.	
38.		2229/6	wiaty stalowe z zespołu dworca kolejowego	1913 ok.	
39.		1692/15	studnia zbiorcza murowana z zespołu dworca kolejowego	1909 ok.	
40.		2223	wiadukt kolejowy murowany	1857	
41.	ul. Dzieci Wrzesińskich 5	1901	dom murowany	XIX w. 1 poł.	
42.	ul. Dzieci Wrzesińskich 6	1903	kamienica murowana	XIX w. 1 poł.	



43.	ul. Dzieci Wrzesińskich 8	2238	kamienica Johanna Bintinga murowana	1910 ok.	typowany do wpisu
44.	ul. Dzieci Wrzesińskich 19/20	1819	łaźnia miejska murowana	1928-1930	typowany do wpisu
45.	ul. Garbary 3	1984	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
46.	ul. Garbary 10	1996	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
47.	ul. Garbary 16	1681	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
48.	ul. Garbary 17	1680	kamienica murowano-szachulcowa	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
49.	ul. Garbary 18	1677	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
50.	ul. Garbary 19	1676	kamienica murowana	1903	typowany do wpisu
51.	ul. Hawelańska 4	1934	dom murowany	1920 ok.	
52.	ul. Hawelańska 5	1932	dom murowany	XIX/XX w.	
53.	ul. Hawelańska 7	1929	kamienica murowana	XX w. pocz.	
54.	ul. Hawelańska 8	1928	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
55.	ul. Hawelańska 11	1926	kamienica murowana	1897	A/35
56.	ul. Lutycka 5	1572	kamienica murowana	XX w. pocz.	
57.	ul. Łazienki 6	2123	dom murowany	1892 przed	
58.	ul. Łużycka 32	2107	dom murowany	1910-1920	
59.	ul. Łużycka 34	2104	dom murowany	1910-1920	
60.	ul. Łużycka 36	2103	dom murowany	1910-1920	
61.	ul. Łużycka 37	2102	dom murowany	1910-1920	
62.	ul. Młyńska 11	2031	dom murowany	XX w. 30 lata	
63.	ul. Młyńska 12	2029	spichlerz murowany	XVIII/XIX w.	
64.	ul. Młyńska 1	2086	dom murowany	XX w. pocz.	
65.	ul. Mostowa 2	2175	kamienica murowana	1910-1920	
66.	ul. Mostowa 3	2176	kamienica murowana	1910-1920	
67.	ul. Mostowa 13	2172	kamienica murowana	XX w. pocz.	



68.	ul. Nadbrzeżna 1	2540	kamienica murowana	1900	A/37
69.	ul. Nadbrzeżna 17	2225	dom murowany	XX w. 30 lata	
70.	ul. Nadbrzeżna 18	1992	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
71.	ul. Obotrycka 4	2213	dom szachulcowy	XIX w.	
72.	ul. Obotrycka 5	2217	kamienica murowana	XX w. pocz.	
73.	ul. Obotrycka 6	2208/1	pastorówka murowana	1888	
74.	ul. Obotrycka 7	2207/7	kamienica murowana	XIX/XX w.	
75.	ul. Obotrycka 8	2205	dom szachulcowy	XVIII w.	322/A
76.	ul. Obotrycka 9	2200	kamienica Carla Balkowa murowana	1867	422/A
77.	ul. Obotrycka 10	2199	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
78.	ul. Obotrycka 14-16	2169	Dom Sierot murowany	XVIII w.	L-195/1-2/A
79.	ul. Obotrycka 14-16	2169	ratusz murowany	1823-1824	L-195/1-2/A
80.	ul. Ogrodowa 2	2300	dom murowany	1910-1920	
81.	ul. Ogrodowa 3	2299	kamienica murowana	1910-1920	
82.	ul. Ogrodowa 4	2297	kamienica murowana	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
83.	ul. Ogrodowa 5	2295	kamienica murowana	XX w. 20 lata	typowany do wpisu
84.	ul. Ogrodowa 6	2306	kamienica murowana	1910-1920	
85.	ul. Ogrodowa 7	2308	kamienica murowana	XIX/XX w.	
86.	ul. Ogrodowa 8	2310	kamienica murowana	XIX/XX w.	typowany do wpisu
87.	ul. Ogrodowa 10	2314	kamienica murowana	XIX/XX w.	
88.	ul. Pocztowa 15/19	1840	pocztownica murowana	1890	L-69
89.	ul. Pocztowa 16/17	16-1960 17-1840	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
90.	ul. Herberta 3	2257	budynek produkcyjny murowany z zespołu fabryki	1926 ok.	
91.	ul. Herberta 3	2257	budynek pomocniczy I murowany z zespołu fabryki	1926 ok.	
92.	ul. Herberta 3	2257	budynek pomocniczy II murowany z zespołu fabryki	1926 ok.	



93.	ul. Cichońskiego 1	2329	dom murowany	1910-1920	
94.	ul. Sikorskiego 5	2167	dom murowany	1910-1920	
95.	ul. Sikorskiego 6	2166	dom murowany	XX w. pocz.	typowany do wpisu
96.	ul. Sikorskiego 7	215	budynek Miejskiej Kasy Oszczędnościowej i Towarzystwa Kredytowego murowany	1910-1920	440/A
97.	ul. Sikorskiego 19	2082	kamienica murowana	1920 ok.	
98.	ul. Sikorskiego 21	2003	budynek Wolnomularskiej Łoży Masońskiej św. Jana pod Czarnym Orłem murowany	1898	typowany do wpisu
99.	ul. Sikorskiego 26	1671	kamienica murowana	1903	
100.	ul. Sikorskiego ¾	2168	budynek Miejskiej Kasy Oszczędności murowany	1930	typowany do wpisu
101.	ul. Sikorskiego 30	1667	budynek administracyjny murowany z zespołu Zakładu Produkcji Torebek Papierowych	1898 ok.	
102.	ul. Sikorskiego 30	1667	budynek produkcyjny II murowany z zespołu Zakładu Produkcji Torebek Papierowych	1880 ok.	
103.	ul. Sikorskiego 30	1667	budynek produkcyjny I murowany z zespołu Zakładu Produkcji Torebek Papierowych	1930 ok.	
104.	ul. Sikorskiego 32	1661	kamienica murowana	XIX w. 90 lata	
105.	ul. Sikorskiego 33	1659	kamienica murowana	1913-1914	
106.	ul. Sikorskiego 34	1657	kamienica murowana	1910-1920	
107.	ul. Sikorskiego 35	1655	kamienica murowana	1910-1920	
108.	ul. Sikorskiego 36	1654	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
109.	ul. Sikorskiego 40	1611	kamienica murowana	1895 ok.	
110.	ul. Sikorskiego 41	1010/3	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
111.	ul. Sikorskiego 44	1601	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
112.	ul. Sikorskiego 46	1800	kamienica murowana	XX w. pocz.	
113.	ul. Sikorskiego 47	1598	dom murowany	XX w. 1 ćw.	
114.	ul. Sikorskiego 50	1592	kamienica murowana	XX w. pocz.	
115.	ul. Sikorskiego 51	1589	dom murowany	1898	



116.	ul. Sikorskiego 51	1589	warsztat murowany	1898	
117.	ul. Sikorskiego 52	1588	kamienica murowana	1910 ok.	
118.	ul. Sikorskiego 53	1587	dom murowany	XX w. 20 lata	
119.	ul. Sikorskiego 54	1585	kamienica murowana	XX w. pocz.	
120.	ul. Sikorskiego 55	2579	kamienica murowana	XX w. pocz.	
121.	ul. Sikorskiego 73	1202	dom murowany	XX w. 20 lata	
122.	ul. Sikorskiego 74	1209	dom murowany	XX w. 30 lata	
123.	ul. Sikorskiego 75	1208	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
124.	ul. Sikorskiego 80	1159	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
125.	ul. Sikorskiego 80 a	1195/2	dom murowany	XX w. 20 lata	
126.	ul. Sikorskiego 82	1193	dom murowany	XX w. 30 lata	
127.	ul. Sikorskiego 84	2508	kamienica murowana	1910 ok.	
128.	ul. Sikorskiego 85	1177	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
129.	ul. Sikorskiego 87	1172	kamienica murowana	XX w. pocz.	
130.	ul. Sikorskiego 88	1170	kamienica murowana	XX w. pocz.	
131.	ul. Sikorskiego 89	1168	kamienica murowana	XX w. pocz.	
132.	ul. Sikorskiego 90	1167	kamienica murowana	XX w. pocz.	
133.	ul. Sikorskiego 91	2507	kamienica murowana	XX w. pocz.	
134.	ul. Sikorskiego 93/94	2282/2	dom murowany	XX w. 1 ćw.	
135.	ul. Sikorskiego 95	1157	budynek gospodarczy murowany	1910-1920	
136.	ul. Sikorskiego 97	1561	dom murowany	XX w. 1 ćw.	
137.	ul. Sikorskiego 98	1562	dom murowany	XX w. 1 ćw.	
138.	ul. Sikorskiego 99	1565	kamienica murowana	XX w. pocz.	
139.	ul. Sikorskiego 106	1696	kamienica murowana	1880	395/A
140.	ul. Sikorskiego 107	1700	kamienica Hansa Lehmannna murowana	1903	333/A
141.	ul. Sikorskiego 109	1734	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
142.	ul. Sikorskiego 110	1736	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu



143.	ul. Składowa 4	1692	dom murowany z zespołu dworca kolejowego	1930 ok.	
144.	ul. Składowa 6	1996	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
145.	ul. Składowa 11	1689	budynek zarządu Spółki Akcyjnej "Elektrownia i Tramwaje" murowany	1903	448/A
146.	ul. Składowa i Spichrzowa	2222	estakada kolejowa żelbetowa	1910-1914	typowany do wpisu
147.	ul. Spichrzowa 3	2206	kamienica murowana	XX w. pocz.	
148.	ul. Spichrzowa 4	2203	kamienica murowana	1894	402/A
149.	ul. Spichrzowa 4	2203	kamienica murowana	1895	401/A
150.	ul. Spichrzowa 5	2187	kamienica murowana	XIX w. 90 lata	typowany do wpisu
151.	ul. Spichrzowa 8	2147	kamienica murowana	XIX w. k.	
152.	Stary Rynek	2152/2	fontanna Pauckscha	1897	typowany do wpisu
153.	Stary Rynek ul. Chrobrego	2150	kościół murowany parafialny ob. katedra rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP	XIII w. 60 lata	1/A
154.	ul. Strzelecka 17	1825	budynek odprawy dylżansów pocztowych murowany z zespołu poczty	1890	
155.	ul. Strzelecka 25		budynek poczty	XIX/XX w.	L-69
156.	ul. Szkolna 1	2282	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
157.	ul. Szkolna 2	2278	kamienica murowana	1910-1920	typowany do wpisu
158.	ul. Szkolna 3	2277	kamienica murowana	1910-1920	
159.	ul. Teatralna 8	2286	szkoła średnia miejska murowana	1910-1920	typowany do wpisu
160.	ul. Teatralna 9	2288	teatr murowany	1873	2151/A
161.	ul. Teatralna 12	2302	kamienica murowana	XIX/XX w.	typowany do wpisu
162.	ul. Teatralna 13	2316	dom murowany	XX w. pocz.	
163.	ul. Teatralna 35	2496	kamienica murowana	XX w. pocz.	typowany do wpisu
164.	ul. Teatralna 38	2476	kamienica murowana	XIX/XX w.	
165.	ul. Teatralna 46	2335	kamienica murowana	1884	
166.	ul. Teatralna 49	2632	dom murowany	XIX w. k.	
167.	ul. Wodna 1	2146	kamienica murowana	XX w. 20 lata	



168.	ul. Wodna 2	2145	kamienica murowana	XX w. 20-30 lata	
169.	ul. Wodna 3	2144	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
170.	ul. Wodna 4	2143	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
171.	ul. Wodna 5	2142	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
172.	ul. Wodna 6	2141	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
173.	ul. Wodna 7	2140	kamienica murowana	XIX/XX w.	typowany do wpisu
174.	ul. Wodna 8	2138	kamienica murowana	XIX 4 ćw.	typowany do wpisu
175.	ul. Wodna 9	2129	dom murowany	1895	
176.	ul. Wodna 10	2128	dom murowany	XX w. 20 lata	
177.	ul. Wodna 11	2127	dom murowany	1885 ok.	
178.	ul. Wodna 12	2126	dom murowany	XX w. 20 lata	
179.	ul. Zabytkowa	1873	fragment murów miejskich z czterema basztami	1321-1325	2/A
180.	ul. Zabytkowa 8	1881	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
181.	ul. Zabytkowa 9	1880	kamienica murowana	1909	
182.	ul. Zabytkowa 11	1877	kamienica murowana	XX w. 20-30 lata	
183.	ul. Zabytkowa 11 a 12	1875	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
184.	ul. Zaulek 1	2090	magazyn murowany z zespołu browaru Hugo Hoffmanna	XIX w. k.	
185.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Nadbrzeżna	2223	most drogowy żelbetowo-stalowy	1930 ok.	
186.	rz. Kłodawka w ciągu ul. Składowa	1687 i 1690	most drogowy żelbetowo-stalowy	1920 ok.	
187.	rz. Warta	1-10	most kolejowy murowano-stalowy	1898	
188.	rz. Warta w ciągu ul. Chrobrego-Przemysłowa	1-10	most drogowy żelbetowo-stalowy	1926	



Rewitalizowane Centrum Miasta jest obszarem, na którym krzyżują się drogi istotne w skali miasta, regionu i kraju. Nadal wielu kierowców korzysta z tych dróg, zwłaszcza udając się w kierunkach takich miejscowości jak Kostrzyn i Słubice, Strzelce Krajeńskie i dalej Gdańsk, Barlinek i Choszczno, Pyrzyce i dalej Szczecin, Skwierzyna, Międzyrzecz i Zielona Góra. W Centrum krzyżują się również linie tramwajowe w kierunkach Wieprzyce – Górczyn, Górczyn – Piaski, Wieprzyce – Piaski. Przez Centrum przebiega większość tras komunikacji autobusowej. Wszystko to powoduje wzmożony ruch komunikacyjny w tej części miasta. Oddane do użytku i planowane obwodnice miasta znacząco przyczyniają się do zmniejszenia ruchu, zwłaszcza tranzytowego w tym obszarze.

Opisywany obszar charakteryzuje się złym stanem budynków mieszkalnych, o czym świadczy m.in. bardzo wysoki wskaźnik budynków wybudowanych przed 1989 r., w stosunku do ogólnej ilości budynków. W obszarze tym znajdują się 178 budynków mieszkalnych i wszystkie one zostały wybudowane przed 1989 r., zatem omawiany wskaźnik wartości zasobu mieszkaniowego dla tego obszaru wynosi 100%.

Obszar ten charakteryzuje się gęstą zabudową sprzed okresu II wojny światowej. W większości są to nieodnowione budynki, w złym stanie technicznym i wymagające dużych nakładów finansowych, a zamieszkiwane przez uboższe rodziny, których nie stać na pokrycie kosztów ich renowacji. Wiele z nich to obiekty objęte ochroną konserwatorską. Ład architektoniczny starej przedwojennej zabudowy został zakłócony po wojnie budynkami typowymi dla okresu socjalizmu – prostopadłościennymi budynkami pięciokondygnacyjnymi. Stary charakter zabudowy tego obszaru powoduje trudności z lokalizacją nowych miejsc parkingowych. Trudności z parkowaniem są jednym z istotnych problemów w tej części miasta.

Władze miasta dostrzegając konieczność zasadniczych zmian urbanistycznych oraz architektonicznych w tym obszarze ogłosiły konkurs na opracowanie projektu koncepcyjnego zagospodarowania i zabudowy historycznego centrum Gorzowa Wielkopolskiego. W konkursie, który rozstrzygnięto w połowie grudnia 2009 r. wygrała praca zespołu architektów z Poznania. Zwrócili oni w niej uwagę na:

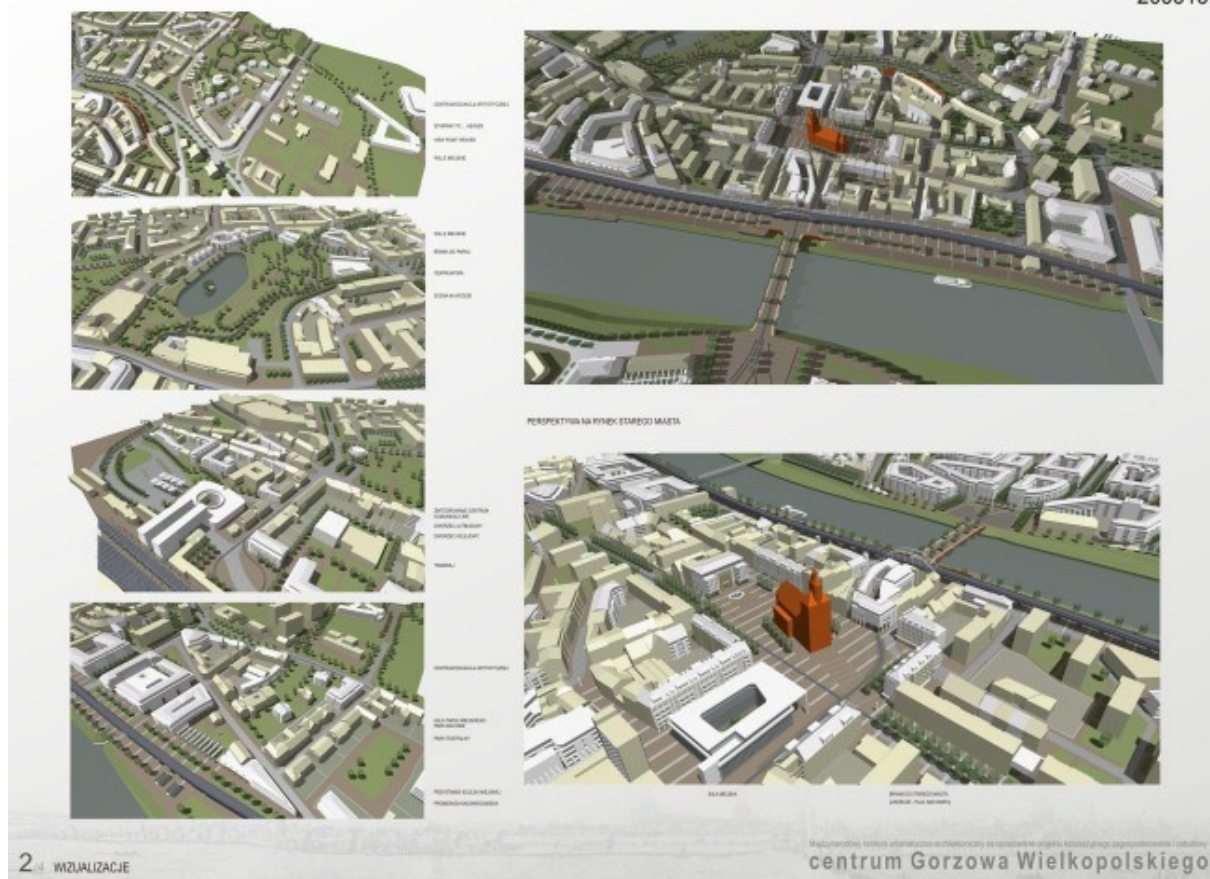
- określenie wytycznych do rewitalizacji poszczególnych części centrum miasta, w tym: Rynku Starego Miasta, zabudowy staromiejskiej, arkad gorzowskich;
- propozycję perspektywicznego, docelowego rozwiązania układu komunikacyjnego, opartego na dwóch dodatkowych przeprawach mostowych przez Wartę - przebiegających w sposób styczny do zwartych terenów rejonu centralnego z funkcją odciążenia ruchowego tych rejonów - jako niezbędnego elementu rewitalizacji i rozwoju miasta;
- wprowadzenie idei powiązania istniejących i projektowanych struktur miejskich z rzeką Wartą;
- zdefiniowanie przestrzeni publicznych, na linii wschód-zachód pomiędzy projektowanymi nowymi mostami oraz północ-południe pomiędzy rynkami Starego Miasta i Zawarcia, wraz z podniesieniem, jakości substancji tworzącej tkankę miejską w tym obszarze;
- idea ciągłości systemu zieleni - uzyskana poprzez połączenie istniejących i projektowanych obszarów uporządkowanymi ciągami o charakterze zadrzewionych alei miejskich, przeznaczonych na szlaki piesze i rowerowe;
- zaplanowanie na południowym brzegu rzeki docelowej, nowej dzielnicy śródmiejskiej, jako atrakcyjnej przestrzeni publicznej, obudowanej zróżnicowanymi funkcjami obejmującymi zarówno mieszkalnictwo z towarzyszącymi usługami, jak i miejsca pracy, ośrodki edukacyjne oraz funkcje rekreacyjno - rozrywkowe;



- przekształcenie Mostu Staromiejskiego - jako łącznika spinającego centrum miasta - na most tramwajowy z uprzywilejowanym ruchem pieszym i rowerowym;
- wprowadzenie w rejonie stacji kolejowej Gorzów Główny, Centralnego Węzła Przesiadkowego z proponowanym programem usługowym - integruje wszystkie możliwe publiczne media transportowe, tj. kolej, tramwaj wodny, tramwaj, autobusy oraz taksówki wraz z transportem indywidualnym.

I nagroda w konkursie na zagospodarowanie centrum Gorzowa - fot. SARP Gorzów Wlkp.

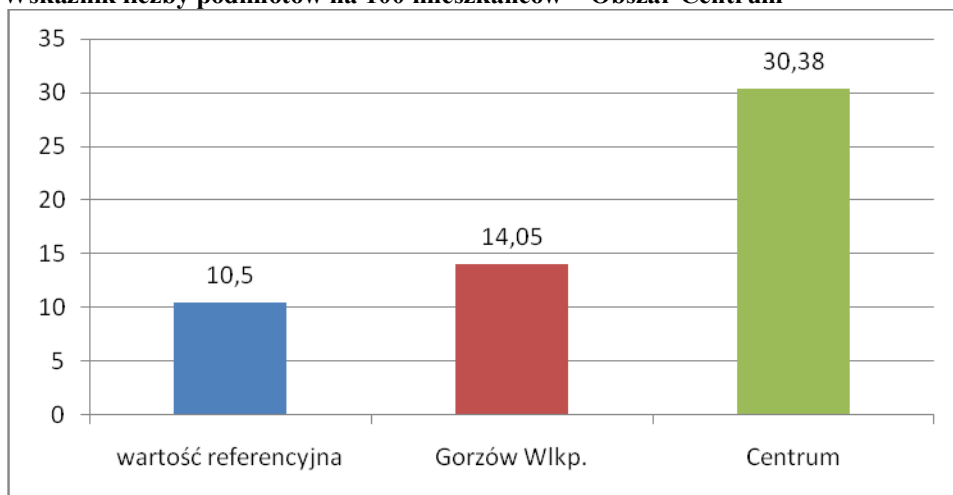
265518



3.2.2 Gospodarka

Analiza danych statystycznych otrzymanych z Urzędu Miejskiego i z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego wykazała, że w obszarze Centrum jest proporcjonalnie najwięcej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W całym mieście na koniec grudnia 2008 r. zarejestrowanych było 17 585 podmiotów gospodarczych, co przy liczbie 125 157 mieszkańców miasta daje wartość wskaźnika w wysokości 14,05 zarejestrowanych podmiotów na 100 mieszkańców. W obszarze Centrum w okresie tym odnotowano 1 162 podmioty gospodarcze, co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców tego obszaru (3 825 osób) daje współczynnik w wysokości 30,38 i jest on wyższy niż jego wartość w odniesieniu do całego miasta oraz znacznie wyższy niż wartość referencyjna tego wskaźnika wskazana w „Wytocznych do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla województwa lubuskiego na lata 2007 – 2013”, która wynosi 10,5 zarejestrowanych podmiotów na 100 mieszkańców.

Wskaźnik liczby podmiotów na 100 mieszkańców – Obszar Centrum



Opracowano na podstawie danych UM w Gorzowie Wlkp. i WUS w Zielonej Górze

Ze względu na brak szczegółowych danych dotyczących struktury podmiotów gospodarczych na tym terenie, z uwzględnieniem podziału na sekcje PKD, możemy jedynie stwierdzić, że w Centrum działają głównie firmy usługowo-handlowe, banki i firmy ubezpieczeniowe oraz biura nieruchomości i firmy konsultingowe, kawiarnie i restauracje, a także organy administracji. Szczegółowa analiza struktury podmiotów gospodarczych oraz zatrudnienia dla całego miasta została przedstawiona w rozdziale poświęconym gospodarce Gorzowa Wielkopolskiego.

Do głównych problemów w sferze gospodarczej obszaru Centrum można zaliczyć:

- ograniczenia wynikające z obecnego układu komunikacyjnego i gęstej zabudowy, które powodują utrudnienia w realizacji nowych inwestycji, a także utrudnienia komunikacyjne związane zarówno z ruchem pojazdów, jak i parkowaniem,
- brak ciągów pieszych umożliwiających wykorzystanie potencjału turystycznego tego obszaru,
- brak planów zagospodarowania przestrzennego.

3.2.3 Sfera społeczna

Demografia obszaru Centrum

Liczba mieszkańców rewitalizowanego obszaru Centrum miasta w okresie ostatnich kilku lat stopniowo spada, co związane jest z dużą liczbą zgonów, znacznie przewyższającą liczbę urodzeń. W 2009 r. obszar ten zamieszkiwało 3 825 osób. Poniżej przedstawiono strukturę ludności według płci i wieku, uwzględniając wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny.

Struktura ludności wg płci i wieku na podstawie danych UM w Gorzowie Wlkp.

Kobiety	0-17 lat	18-60 lat	61 i więcej
	233	1140	666
Mężczyźni	0-17 lat	18-65 lat	66 i więcej
	279	1217	290
Razem	512 (13,4%)	2357 (61,6%)	956 (25,0%)



Z danych przedstawionych powyżej wynika, że obszar ten jest zamieszkiwany w znacznie większym stopniu niż inne części miasta przez osoby starsze, zwłaszcza w wieku poprodukcyjnym. Co czwarty mieszkaniec Centrum jest w wieku emerytalnym (25, 0%), podczas gdy wskaźnik mieszkańców w wieku poprodukcyjnym dla całego miasta wynosi 15,5%. Dzieci i młodzież w wieku do 18 lat w tej części miasta stanowią 13,4% ogółu mieszkańców, podczas gdy w całym mieście wskaźnik ten wynosi 17,2%. Również osób w wieku produkcyjnym jest na tym terenie znacznie mniej (61,6%) niż w pozostałych obszarach miasta (67,3%).

Na terenie Centrum mieszka znacznie więcej kobiet niż mężczyzn, zwłaszcza dotyczy to osób w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik liczby kobiet w przeliczeniu na 100 mężczyzn wynosi tu 114,2 i jest wyższy od tego wskaźnika dla całego miasta, który wynosi 110,2.

Centrum Miasta jest dzielnicą społecznie starzejącą się. Świadczy o tym nie tylko struktura demograficzna ludności tego obszaru, ale także liczby i wskaźniki urodzeń i zgonów.

Liczba urodzeń w wartościach bezwzględnych – na podstawie danych UM Gorzów Wlkp.

rok urodzenia	2008	2009
Kobiety	15	12
Mężczyźni	18	16
Razem	33	28

Liczba zgonów w wartościach bezwzględnych – na podstawie danych UM Gorzów Wlkp.

2008	114
2009	152

W obszarze tym jest znacznie więcej zgonów niż urodzeń. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców jest tutaj ujemny i wynosi 1 w 2008 r. – 21,2, podczas gdy w całym mieście był dodatni i wynosił + 1,9. W roku 2009 przyrost naturalny spadł tutaj do wartości – 32,4.

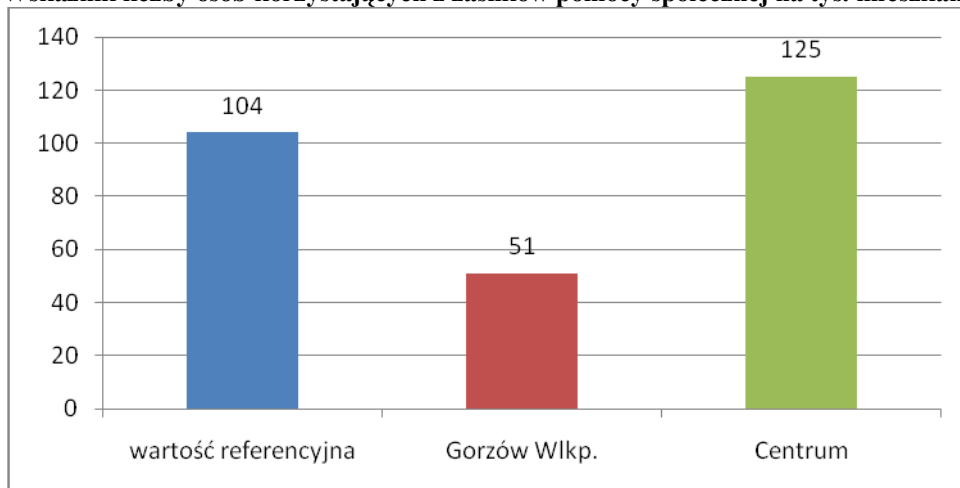
Problemy społeczne:

Ubóstwo oraz wykluczenie społeczne

Jak wynika z danych Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej, w obszarze tym w 2009 r. liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej wynosiła 479, co daje wskaźnik w wysokości 125 osób korzystających z tej pomocy na 1 tysiąc mieszkańców. Jest on znacznie wyższy od średniego wskaźnika dla całego miasta, który wynosi 51 osób na 1 tysiąc mieszkańców, a także wyższy od wskaźnika referencyjnego, który wynosi 104 osoby na 1 tysiąc mieszkańców.



Wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na tys. mieszkańców – Centrum

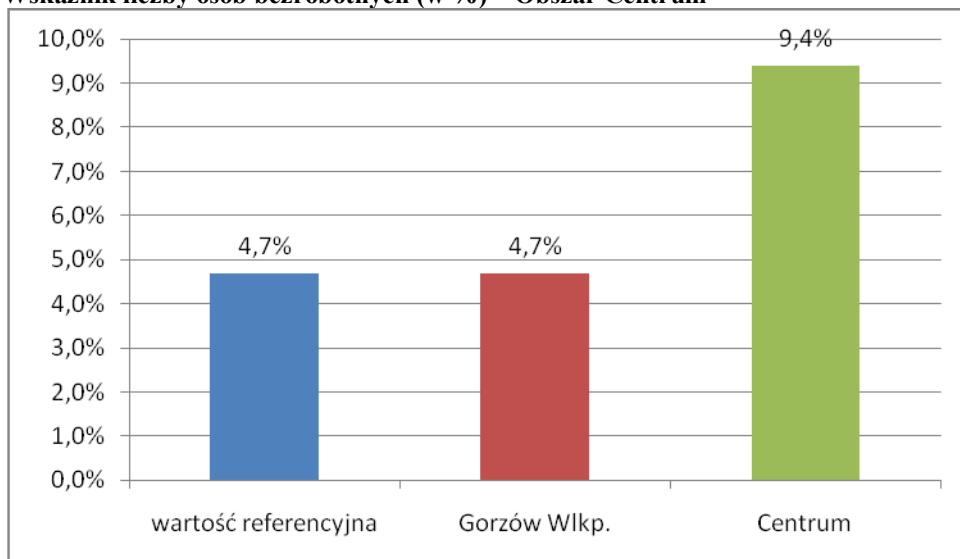


Opracowano na podstawie danych Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej

Długotrwale bezrobotni

Obszar ten charakteryzuje się stosunkowo dużym bezrobociem. Liczba osób bezrobotnych na terenie Centrum w październiku 2009 r. wynosiła 221, w tym 106 kobiet oraz 115 mężczyzn, co w przeliczeniu na ogólną liczbę osób w wieku produkcyjnym (2 357 osób) daje wskaźnik w wysokości 9,4%, który jest dwukrotnie wyższy niż wskaźnik ten dla całego miasta, wynoszący w tym okresie 4,7%. Również wskaźnik referencyjny, przyjęty w „Wytycznych do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla województwa lubuskiego na lata 2007 – 2013” wynosi 4,7%.

Wskaźnik liczby osób bezrobotnych (w %) – Obszar Centrum



Opracowano na podstawie danych powiatowego Urzędu pracy w Gorzowie Wlkp.

Bezpieczeństwo, poziom przestępczości i wykroczeń.

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. można stwierdzić, że na tym terenie zanotowano, co najmniej 160 przestępstw, co w przeliczeniu na jeden tysiąc mieszkańców daje wskaźnik w wysokości ok. 41,83 przestępstw na 1 tysiąc mieszkańców, który jest nieco wyższy niż wskaźnik referencyjny wynoszący 38,4.



Drugi ze wskaźników poziomu przestępczości, tj. wskaźnik czynów karalnych osób nieletnich na 1 tysięcy nieletnich wynosi w tym obszarze 56,62 i jest on znacznie wyższy od wskaźnika referencyjnego wynoszącego 25,7.

Obszar Centrum charakteryzuje się wysokim poziomem ubóstwa. Wiele osób i rodzin objętych jest na tym terenie wsparciem ze strony pomocy społecznej. Wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną jest tu prawie trzykrotnie wyższy niż średni w całym mieście.

Obszar ten również cechuje duża liczba przestępstw, zwłaszcza liczba przestępstw młodocianych. Wskaźnik czynów karalnych osób nieletnich w przeliczeniu na 1 tysięcy nieletnich jest ponad dwukrotnie wyższy niż średni wskaźnik dla województwa lubuskiego (wartość referencyjna). Centrum to także obszar cechujący wysoki wskaźnik bezrobocia.

3.2.4 Określenie grup wsparcia w obszarze Centrum

Wśród grup osób wymagających wsparcia na tym obszarze należy wymienić:

- ludność zagrożona wykluczeniem społecznym – ludzie starsi i bezrobotni
- osoby zagrożone patologiami, zwłaszcza przestępczością, w tym młodzież,
- osoby długotrwale pozostające bez pracy.

3.2.5 Wnioski

Obszar Centrum został wyznaczony, jako obszar przeznaczony do rewitalizacji zarówno ze względów przestrzennych jak i społecznych. Spełnione są tu cztery spośród pięciu kryteriów wyznaczania obszarów zdegradowanych:

1. Kryterium wysokiego poziomu ubóstwa i wykluczenia. Wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tysięcy ludności wynosi dla tego obszaru 125 i jest wyższy od referencyjnego wynoszącego 104,
2. Kryterium wysokiej stopy długotrwałego bezrobocia. Wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym wynosi 9,4% i jest wyższy niż referencyjny – wynoszący 4,7%,
3. Kryterium wysokiego poziomu przestępczości i wykroczeń. Zarówno wskaźnik liczby przestępstw na 1 tysięcy ludności, wynoszący 41,8, jak i wskaźnik czynów karalnych osób nieletnich na 1 tysięcy nieletnich, wynoszący 56,6 są wyższe niż ich wartości referencyjne wynoszące odpowiednio 38,4 i 25,7,
4. Kryterium niskiego poziomu wartości zasobu mieszkaniowego. Wskaźnik liczby budynków wybudowanych przed 1989 r. do ogólnej liczby budynków, wyrażony w procentach, osiąga maksymalną wartość 100%, podczas gdy wskaźnik referencyjny jest niższy i wynosi 88,1%.

Obszar ten nie spełnia jedynie kryterium niskiego wskaźnika prowadzenia działalności gospodarczej wyrażonego w liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarki na 100 osób, który osiąga tu wartość 30,4, czyli znacznie wyższą niż referencyjna, wynosząca 10,5.



3.3 Obszar Zamoście

3.3.1 Zagospodarowanie przestrzenne

M 3 — ZAMOŚCIE

– obszar ograniczony okolicami ulic: Ludwika Waryńskiego, Śląskiej, Spokojnej, Piotra Wawrzyniaka, Mazowieckiej, Wału Okrężnego, Portowej, Owczej, Trasy Nadwarciańskiej z częścią Wału Okrężnego i Warty, Zielonej, Woskowej, Kolejowej, powtórnie Piotra Wawrzyniaka i Śląskiej, Towarowej i Fabrycznej wraz z rzeką Warta.

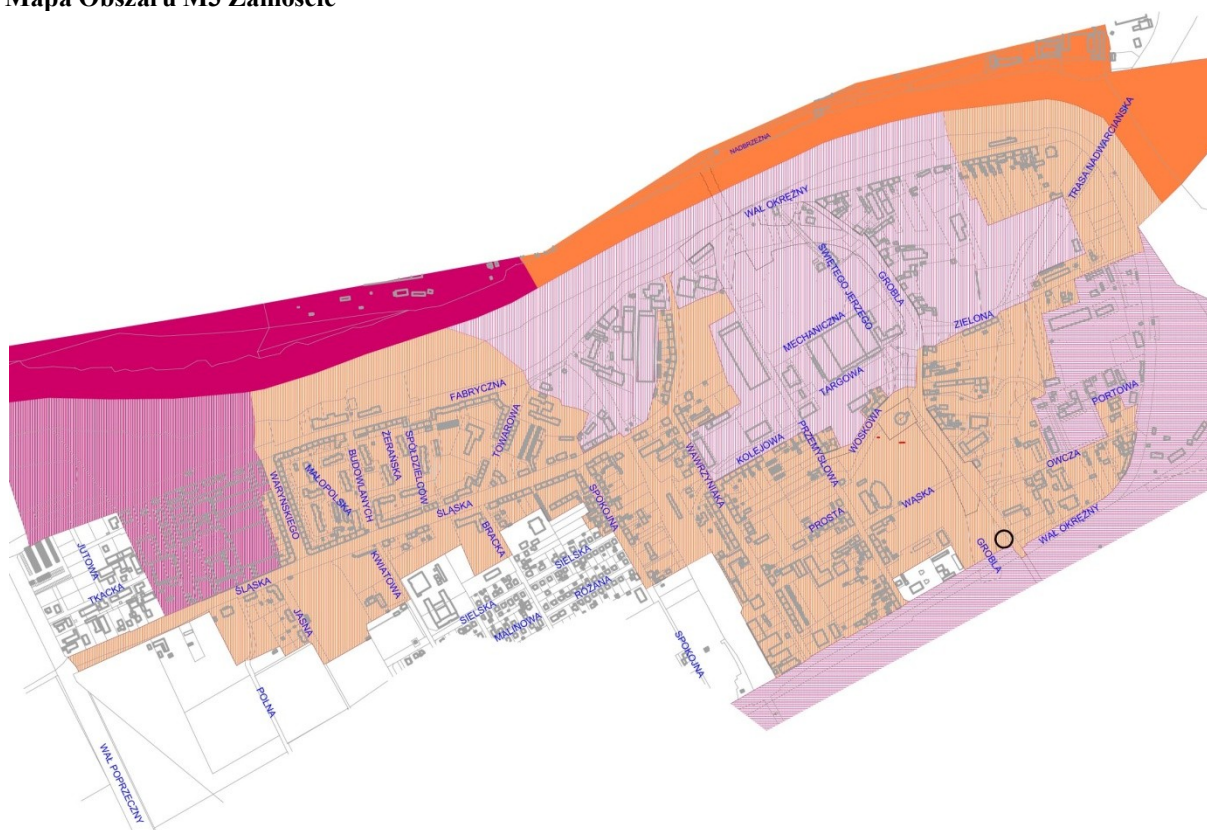
Zgodnie z informacjami z Urzędu Miejskiego obszar ten w nieznacznym stopniu objęty jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Zgodnie z aktualizowanym obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta obszar ten jest terenem z dominującymi funkcjami mieszkaniowymi i usługami o charakterze komercyjnym i publicznym.

Obejmuje on swoim zasięgiem następujące ulice:

RZKA WARTA	BRZEG NA DŁUGOŚCI OD WARYŃSKIEGO DO TOWAROWEJ I OD WAŁU OKRĘŻNEGO 26 DO UL. ZIELONEJ
UL. FABRYCZNA	STRONA POŁUDNIOWA: OD NR: 33 DO NR:64, STRONA PÓŁNOCNA: DO UL. WARYŃSKIEGO DO TOWAROWEJ, W TYM NR 177
UL. WARYŃSKIEGO	OD NR 1 DO NR 28
UL. MAŁOPOLSKA	CAŁA
UL. BUDOWLANYCH	CAŁA
UL. SPÓŁDZIELCÓW	CAŁA
UL. ŻERAŃSKA	CAŁA
UL. TOWAROWA	OD NR 1 DO NR 21
UL. ŚLĄSKA	OD NR 1 DO NR 42 (STRONA POŁUDNIOWA) I OD NR 65 DO NR 95 (STRONA PÓŁNOCNA)
UL. POLNA	CZĘŚĆ UL.(OK. 150) M OD UL. ŚLĄSKIEJ
UL. JASNA	OD. UL. 1 DO 6
UL. KWIATOWA	CZĘŚĆ UL.(OK. 75) M OD UL. ŚLĄSKIEJ
UL. BRACKA	NR: 5, 6
UL. SPOKOJNA	OD NR: 1 DO 17 I OD NR: 65 DO 73
UL. WAWRZYNIAKA	OD NR 3 DO NR 6, OD NR 14 DO NR 80
UL. KOLEJOWA	OD NR 3 DO NR 11
UL. PROSTA	CAŁA
UL. MAZOWIECKA	MIEDZY UL. PRZEMYSŁOWĄ A TORAMI KOLEJOWYMI (M.IN. NUMERY 14 I 15)
UL. PRZEMYSŁOWA	OD NR 17 DO NR 27 (BEZ 27A) OD NR 28 DO NR 50



Mapa Obszaru M3 Zamoście



Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wielkopolskiego” obszar Zamoście posiada duże znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, o czym świadczą liczne obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską znajdujące się na tym terenie. Poniżej przedstawiono wykaz tych obiektów.

Wykaz obiektów zabytkowych objętych ochroną i opieką konserwatorską M3

LP	Adres	Nr Działki	Obiekt	Czas powstania	Rejestr zabytków data
1.	ul. Fabryczna 34	10-142	dom murowany	1892-1910	
2.	ul. Fabryczna 35	10-140	dom murowany	1914-1916	
3.	ul. Fabryczna 36	10-138/2	dom murowany	1914-1915	
4.	ul. Fabryczna 37	10-137	dom murowany	1914-1915	
5.	ul. Fabryczna 42	10-106	dom murowany	1914	
6.	ul. Fabryczna 43	10-104	dom murowany	1914	
7.	ul. Fabryczna 44	10-101	dom murowany	1911	
8.	ul. Fabryczna 45	10-98	dom murowany	1911	
9.	ul. Fabryczna 46	10-94	dom murowany	1911	
10.	ul. Fabryczna 47/48/48a	47 -10-93 48-10-91, 48a-10-90	dom murowany	1936	
11.	ul. Fabryczna 49/50 /50a	49 10-89 50-10-87 50a10-84	dom murowany	1927-34	
12.	ul. Fabryczna 51	10-83	dom murowany	1927-34	
13.	ul. Fabryczna 53	10-73	dom murowany	1905-38	
14.	ul. Fabryczna 54	10-72/1	dom murowany	1906-1909	
15.	ul. Fabryczna 55	10-71	dom murowany	1906-1909	
16.	ul. Fabryczna 56	10-67/1	dom murowany	1906-1941	
17.	ul. Fabryczna 57	10-66	dom murowany	1906-1909	
18.	ul. Fabryczna 58	10-63	dom murowany	1906-1909	
19.	ul. Fabryczna 59	10-172	dom murowany	1911-1942	
20.	ul. Fabryczna 60	10-62	dom murowany	1911-1936	
21.	ul. Fabryczna 61/62	61-10-18, 62-10-17	dom murowany	1925	



22.	ul. Fabryczna 63	10-16	dom murowany	1894-1936	
23.	ul. Fabryczna 64	10-16	dom murowany	1894-1936	
24.	ul. Waryńskiego 1	21	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
25.	ul. Waryńskiego 2	22	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
26.	ul. Waryńskiego 3	24	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
27.	ul. Waryńskiego 4	26	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
28.	ul. Waryńskiego 5	28	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
29.	ul. Waryńskiego 6	29	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
30.	ul. Waryńskiego 7	30/1	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
31.	ul. Waryńskiego 8	31	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
32.	ul. Waryńskiego 9	33	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
33.	ul. Waryńskiego 10	35/1	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
34.	ul. Waryńskiego 11	37	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
35.	ul. Waryńskiego 12	39	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
36.	ul. Waryńskiego 14	41	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
37.	ul. Waryńskiego 15	42	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
38.	ul. Waryńskiego 16	43/1	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
39.	ul. Waryńskiego 17	1789/2	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
40.	ul. Waryńskiego 18	1788/1	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
41.	ul. Waryńskiego 19	1787/1	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
42.	ul. Waryńskiego 21	1874	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
43.	ul. Waryńskiego 23	1870	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
44.	ul. Waryńskiego 24	1778	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
45.	ul. Waryńskiego 27	1775	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
46.	ul. Jasna ½	1314	kamienica murowana	XX w. 20 lata	



47.	ul. Jasna 3/4	3-1325 4-1324/3	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
48.	ul. Jasna 5/6	5-1326/3 6-1328/1	kamienica szaculcowo-murowana	XX w. 20 lata	
49.	ul. Bracka 7	1085	klasztor Sercjan ob. Misjonarzy Oblatów murowany	1927	423/A
50.	ul. Spokojna 57	1143	budynek przytułku murowany	1912	
51.	ul. Śląska 1	864/1	kamienica murowana	1900-1910	
52.	ul. Śląska 2	862	kamienica murowana	XX w. pocz.	
53.	ul. Śląska 3	1842	dom murowany	1910 ok.	
54.	ul. Śląska 4	819	willa murowana	XIX w. 90 lata	
55.	ul. Śląska 5	818/1	kamienica murowana	1910 ok.	
56.	ul. Śląska 6	816	kamienica murowana	1920 ok.	
57.	ul. Śląska 13	1045	kamienica murowana	1910 ok.	
58.	ul. Śląska 14	1042	dom murowany	XX w. 20 lata	
59.	ul. Śląska 37	922	dom murowany	XX w. 30 lata	
60.	ul. Śląska 38	1314	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
61.	ul. Śląska 40/41	1317/1	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
62.	ul. Śląska 42	1333	ochronka murowana z zespołu Fabryki Juty Maxa Bahra	1907	
63.	ul. Śląska 65	1790	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
64.	ul. Śląska 67	44	kamienica murowana	1910 ok.	
65.	ul. Śląska 67 a	43/2	kamienica murowana	1910 ok.	
66.	ul. Śląska 68	45	kamienica murowana	1910 ok.	
67.	ul. Śląska 69	46	kamienica murowana	1910 ok.	
68.	ul. Śląska 70	49	kamienica murowana	1910 ok.	
69.	ul. Śląska 71	50	kamienica murowana	1910 ok.	
70.	ul. Śląska 72	52	kamienica murowana	1910-1920	



71.	ul. Śląska 74	56	kamienica murowana	1910-1920	
72.	ul. Śląska 88/89	88-83/2 89-182	kamienica murowana	XX w. pocz.	
73.	ul. Śląska 91/92	184	dom murowany	XX w. pocz.	
74.	ul. Śląska 95	241/1	willa murowano-szachulcowa	XX w. 20-30 lata	
75.	ul. Wawrzyniaka 3	652	willa murowana	XIX/XX w.	
76.	ul. Wawrzyniaka 4	654	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
77.	ul. Wawrzyniaka 14	722	kamienica murowana	1910-1920	
78.	ul. Wawrzyniaka 15	625	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
79.	ul. Wawrzyniaka 16	725/2	kamienica murowana	1913	
80.	ul. Wawrzyniaka 17	727	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
81.	ul. Wawrzyniaka 24	750	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
82.	ul. Wawrzyniaka 60	876	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
83.	ul. Wawrzyniaka 66	867	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
84.	ul. Wawrzyniaka 68	309	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
85.	ul. Wawrzyniaka 71	305	kamienica murowana	1910 ok.	
86.	ul. Wawrzyniaka 72	303	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
87.	ul. Wawrzyniaka 73	296	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
88.	ul. Wawrzyniaka 74	293	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
89.	ul. Wawrzyniaka 75	292	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
90.	ul. Wawrzyniaka 76	271	kamienica murowana	1910 ok.	
91.	ul. Wawrzyniaka 79	267	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
92.	ul. Wawrzyniaka 80	266	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
93.	ul. Kolejowa 1	667	szalet murowany z zespołu stacji kolejowej Zamoście	1896	
94.	ul. Wawrzyniaka 58	882	dom murowany z zespołu stacji kolejowej Zamoście	1909	



95.	ul. Kolejowa 1	667	stacja kolejowa murowana Zamoście	1896	
96.	ul. Kolejowa 5	679	kamienica murowana	1910-1920	
97.	ul. Kolejowa 10	719/1	kamienica murowana	1907	
98.	ul. Kolejowa 11	720	kamienica murowana	1908	
99.	ul. Prosta 1	735	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
100.	ul. Prosta 1 a	736	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
101.	ul. Prosta 1 b	737	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
102.	ul. Przemysłowa 22	574	szkoła męska murowana	1905	A/33
103.	ul. Przemysłowa 25	561	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
104.	ul. Przemysłowa 26	562/5	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
105.	ul. Przemysłowa 27	562/6	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
106.	ul. Przemysłowa 31	792	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
107.	ul. Przemysłowa 32	791	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
108.	ul. Przemysłowa 33	789	dom murowany	XX w. 20-30 lata	
109.	ul. Przemysłowa 34	787	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
110.	ul. Przemysłowa 35 a	742	dom murowany	XX w. 20 lata	
111.	ul. Przemysłowa 40	730	dom murowany	XX w. 30 lata	
112.	ul. Przemysłowa 44	673	dom murowany	XIX w. 90 lata	
113.	ul. Przemysłowa 46	-	dom murowany	1892	
114.	ul. Woskowa 1	569	kościół murowany ewangelicki ob. parafialny rzymskokatolicki pw. Chrystusa Króla	1928-1930	429/A
115.	ul. Woskowa 1 c	585	dom murowany	1892	372/A
116.	ul. Wąska 5/6	1834	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
117.	ul. Grobla 17	382	kamienica murowana	XX w. 1 ćw.	
118.	ul. Grobla 19	410	dom murowano-szachulcowy	XIX w. 2 poł.	



119.	ul. Grobla 19	410	dom szachulcowy z zespołu Zakładu Stolarskiego Georga Richtera	1910 ok.	
120.	ul. Grobla 21	422	dom murowany	XIX/XX w.	
121.	ul. Grobla 22	425	kamienica murowana	XX w. pocz.	
122.	ul. Grobla 25	445	warsztat murowany	1910-1920	
123.	ul. Grobla 26	245	kamienica murowana	1909	
124.	ul. Grobla 26 a	247	kamienica murowana	XX w. pocz.	
125.	ul. Grobla 27	249	kamienica murowana	XX w. pocz.	
126.	ul. Grobla 31 b	484/1	kamienica murowana	1900	
127.	ul. Grobla 65	588	kamienica murowana	1900-1910	
128.	ul. Zielona 44	452	dom murowany	1910-1920	
129.	ul. Zielona 53	1841	dom murowany	XX w. 20 lata	
130.	ul. Zielona 54	1841	kamienica murowana	1910 ok.	
131.	ul. Zielona 55	1841	kamienica murowana	1910 ok.	
132.	ul. Zielona 56	1841	kamienica murowana	XX w. 20 lata	
133.	ul. Zielona 57	1841	kamienica murowana	XX w. 30 lata	
134.	ul. Zielona 58	1841	dom murowany	XX w. 20 lata	
135.	ul. Wał Okrężny 37	360	ogrodzenie murowane z zespołu pałacu Hermanna Pauckscha	XIX w. 2 poł.	
136.	ul. Wał Okrężny 37	360	oficyna murowana z zespołu pałacu Hermanna Pauckscha	1876	126/A
137.	ul. Wał Okrężny 37	360	pałac Hermanna Pauckscha murowany	1876	126/A
138.	ul. Wał Okrężny 37	361/2	ogród pałacowy	1876	126/A
139.	ul. Wawrzyniaka, Przemysłowa	330/1	Park Miejski Zamoście	1875-1902	typowany do wpisu



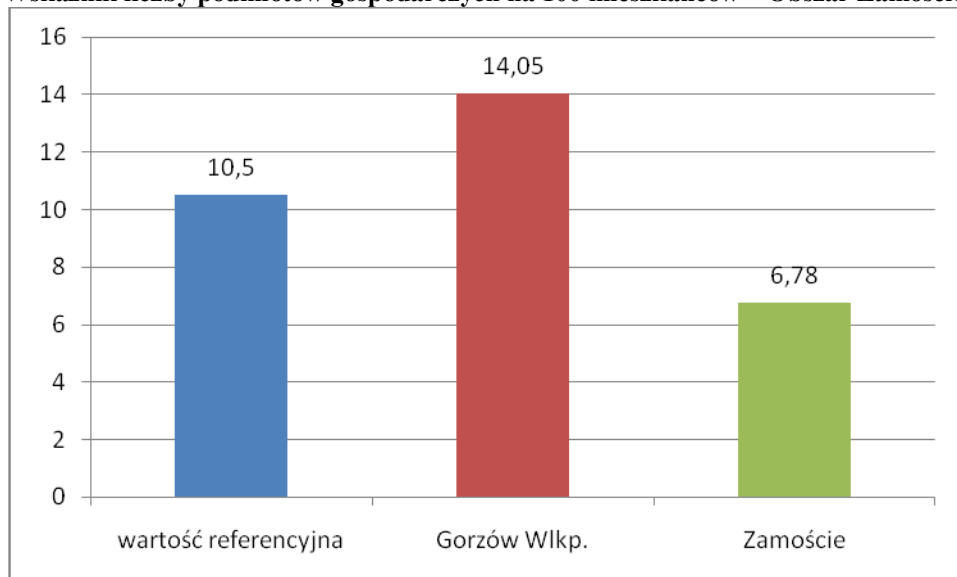
Obszar Zamościa był przez wiele lat słabo skomunikowany z pozostałą częścią miasta. Jedynym połączeniem z prawobrzeżną częścią miasta był most drogowy na rzece Warcie, który, zwłaszcza przy braku obwodnic stanowił „wąskie gardło”. Lewobrzeżna, nizinna część o przeciętnej rzędnej wynoszącej 19 m n.p.m. obejmuje płaską terasę zalewową, przeciętą Kanałem Ulgi. Lewobrzeżna część rzeki Warta była traktowana, jako obszar „drugiej kategorii”, gdzie niechętnie osiedlano się. Ten obszar, poza funkcjami mieszkalnymi, ograniczającymi się do starej, głównie przedwojennej zabudowy, był przeznaczony na cele magazynowo-składowe. Znajdowały się na nim także uciążliwe dla środowiska zakłady przemysłowe, do których można zaliczyć filię „Ursusa” (dawna odlewnia), „Silwanę” i zakład produkcyjny „Stolbudu”. Zamoście było obszarem stagnacji i braku nowych inwestycji. Sytuacja ta zaczęła się zmieniać dopiero w ostatnich latach. Nowa obwodnica z drugą przeprawą mostową na rzece Warcie i likwidacja zakładów produkcyjnych spowodowały rozpoczynający się proces zmian w tej części miasta. Opisywany obszar charakteryzuje się złym stanem budynków mieszkalnych, o czym świadczy m.in. bardzo wysoki wskaźnik budynków wybudowanych przed 1989 r., w stosunku do ogólnej ilości budynków. W obszarze tym znajdują się 268 budynków mieszkalnych i zdecydowana większość z nich, bo aż 257 stanowią budynki wybudowane przed, 1989 r. Zatem omawiany wskaźnik wartości zasobu mieszkaniowego dla tego obszaru wynosi 95,9%.

Obszar ten charakteryzuje się gęstą zabudową sprzed okresu II wojny światowej. W większości są to nieodnowione budynki, w złym stanie technicznym i wymagające dużych nakładów finansowych, a zamieszkiwane przez uboższe rodziny, których nie stać na pokrycie kosztów ich renowacji. Wiele z nich to obiekty objęte ochroną konserwatorską.

3.3.2 Gospodarka

Analiza danych statystycznych otrzymanych z Urzędu Miejskiego i z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego wykazała, że w obszarze Zamoście zarejestrowanych jest stosunkowo niewiele podmiotów gospodarczych. W całym mieście na koniec grudnia 2008 r. zarejestrowanych było 17 585 podmiotów gospodarczych, co przy liczbie 125 157 mieszkańców miasta daje wartość wskaźnika w wysokości 14,05 zarejestrowanych podmiotów na 100 mieszkańców. W obszarze Zamościa w okresie tym odnotowano 425 podmiotów gospodarczych, co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców tego obszaru (6 267 osób) daje współczynnik w wysokości 6,78 i jest on niższy niż jego wartość w odniesieniu do całego miasta, a także niższy niż wartość referencyjna tego wskaźnika wskazana - w „Wytycznych do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla województwa lubuskiego na lata 2007 – 2013”, która wynosi 10,5 zarejestrowanych podmiotów na 100 mieszkańców.

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców – Obszar Zamoście



Opracowano na podstawie danych UM w Gorzowie Wlkp. i WUS w Zielonej Górze

Ze względu na brak szczegółowych danych dotyczących struktury podmiotów gospodarczych na tym terenie, z uwzględnieniem podziału na sekcje PKD, możemy jedynie stwierdzić, że na terenie Zamościa działają głównie firmy handlowe i usługowo-handlowe, a także warsztaty rzemieślnicze i małe firmy produkcyjne. Na tym terenie nadal też znajdują się tereny składowo-magazynowe. Szczegółowa analiza struktury podmiotów gospodarczych oraz zatrudnienia dla całego miasta została przedstawiona w rozdziale poświęconym gospodarce Gorzowa Wielkopolskiego.

Do głównych problemów w sferze gospodarczej obszaru Centrum można zaliczyć:

- niekorzystne warunki gruntowe tego obszaru związane z jego nizinnym charakterem i wysokim poziomem wód gruntowych,
- ciągle istniejący stereotyp Zawarcia, jako dzielnicy gorszej, zacofanej,
- brak planów zagospodarowania przestrzennego.

3.3.3 Sfera społeczna

Demografia obszaru Zamoście

Liczba mieszkańców rewitalizowanego obszaru Zamościa w okresie ostatnich kilku lat była stabilna. W 2009 r. obszar ten zamieszkiwało 6 267 osób. Poniżej przedstawiono strukturę ludności według płci i wieku, uwzględniając wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny.

Struktura ludności wg płci i wieku na podstawie danych UM w Gorzowie Wlkp.

Kobiety	0-17 lat	18-60 lat	61 i więcej
	726	1912	664
Mężczyźni	0-17 lat	18-65 lat	66 i więcej
	790	1922	253
Razem	1516 (24,2%)	3834 (61,2%)	917 (14,6%)



Z danych przedstawionych powyżej wynika, że na terenie Zamościa mieszka 1 516 osób w wieku do 18 roku życia, co stanowi 24,2% wszystkich mieszkańców. Wskaźnik ten jest wyższy niż średni dla całego miasta, który wynosi 17,2%. Natomiast wskaźnik osób w wieku produkcyjnym, na tym terenie wynoszący 61,2%, jest niższy niż dla całego miasta (67,3%).

Na terenie Zamościa mieszka więcej kobiet (3 302) niż mężczyzn (2 965), zwłaszcza dotyczy to osób w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik liczby kobiet w przeliczeniu na 100 mężczyzn wynosi tu 111,4 i jest on nieznacznie wyższy od tego wskaźnika dla całego miasta, który wynosi 110,2.

Zamoście jest dzielnicą cechującą się niskim wskaźnikiem przyrostu naturalnego, który na tym terenie w 2008 r. wynosił 0 osób w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców, a w 2009 r. jeszcze bardziej zmalał i osiągnął wartość ujemną - 1,9 osób na tysiąc mieszkańców i był znacznie niższy niż średni w całym mieście, wynoszący w tym okresie ok. + 1,9 osób na tysiąc mieszkańców.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby urodzeń i zgonów w tym obszarze.

Liczba urodzeń w wartościach bezwzględnych – na podstawie danych UM Gorzów Wlkp.

rok urodzenia	2008	2009
Kobiety	39	40
Mężczyźni	39	37
Razem	78	77

Liczba zgonów w wartościach bezwzględnych – na podstawie danych UM Gorzów Wlkp.

2008	78
2009	89

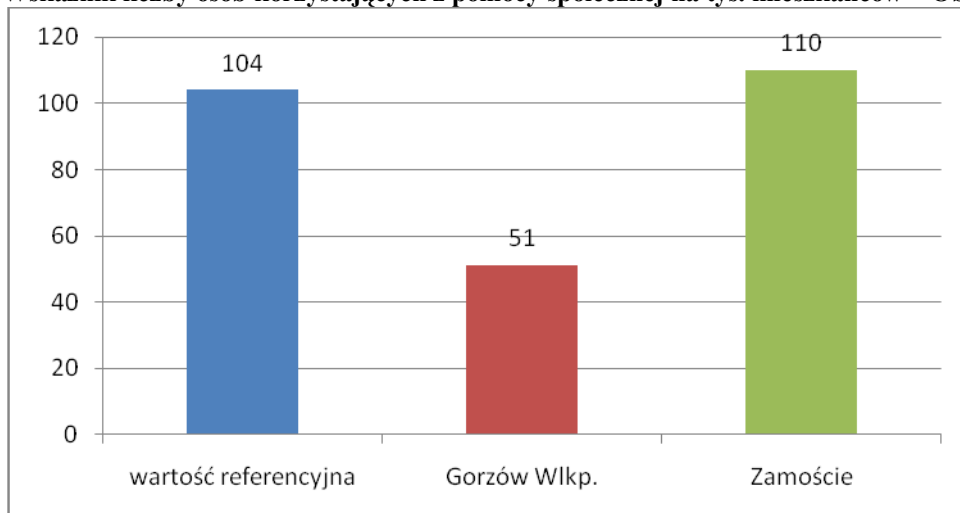
Problemy społeczne:

Ubóstwo oraz wykluczenie społeczne

Jak wynika z danych Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej, w obszarze tym w 2009 r. liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej wynosiła 691, co daje wskaźnik w wysokości 110 osób korzystających z tej pomocy na 1 tysiąc mieszkańców. Jest on znacznie wyższy od średniego wskaźnika dla całego miasta, który wynosi 51 osób na 1 tysiąc mieszkańców, a także wyższy od wskaźnika referencyjnego, który wynosi 104 osoby na 1 tysiąc mieszkańców.



Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej na tys. mieszkańców – Obszar Zamoście

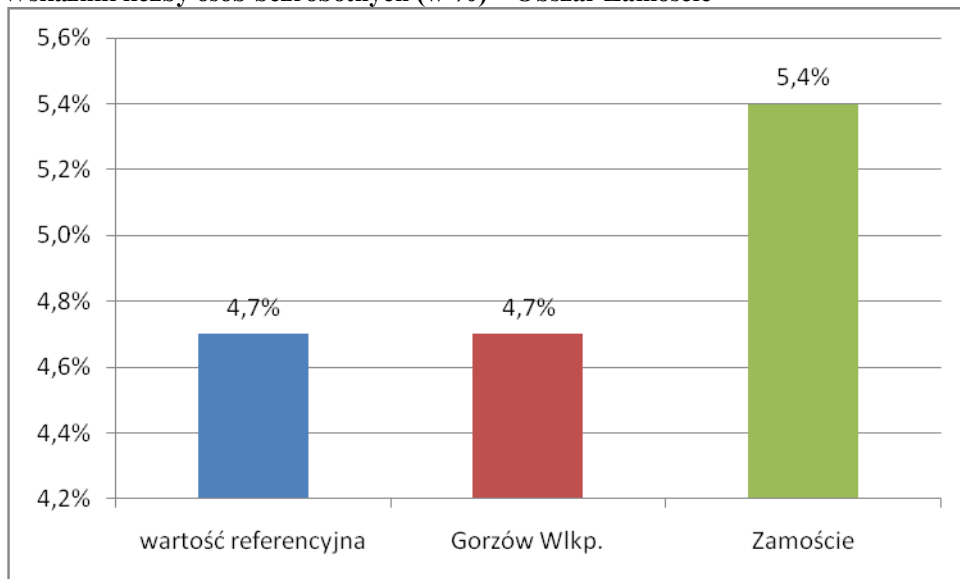


Opracowano na podstawie danych Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej

Długotrwale bezrobotni

Obszar ten charakteryzuje się stosunkowo dużym bezrobociem. Liczba osób bezrobotnych na terenie Zamościa w październiku 2009 r. wynosiła 337, w tym 167 kobiet oraz 170 mężczyzn, co w przeliczeniu na ogólną liczbę osób w wieku produkcyjnym (6 267 osób) daje wskaźnik w wysokości 5,4%, który jest wyższy niż wskaźnik ten dla całego miasta, wynoszący w tym okresie i wskaźnik referencyjny, które są równe i wynoszą 4,7%.

Wskaźnik liczby osób bezrobotnych (w %) – Obszar Zamoście



Opracowano na podstawie danych Powiatowego Urzędu pracy w Gorzowie Wlkp.

Bezpieczeństwo, poziom przestępczości i wykroczeń.

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. można stwierdzić, że na tym terenie zanotowano około 287 przestępstw, co w przeliczeniu na jeden tysiąc mieszkańców daje wskaźnik w wysokości ok. 45,8 przestępstw na 1 tysiąc mieszkańców, który jest wyższy niż wskaźnik referencyjny wynoszący 38,4.



Drugi ze wskaźników poziomu przestępczości, tj. wskaźnik czynów karalnych osób nieletnich na 1 tysiąc nieletnich wynosi w tym obszarze 33,4 i jest on znacznie wyższy od wskaźnika referencyjnego wynoszącego 25,7.

Obszar Zamoście charakteryzuje się wysokim poziomem ubóstwa. Wiele osób i rodzin objętych jest na tym terenie wsparciem ze strony pomocy społecznej. Wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną jest tu dwukrotnie wyższy niż średni w całym mieście.

Obszar ten również cechuje duża liczba przestępstw. Zamoście to także obszar cechujący się dość wysokim wskaźnikiem bezrobocia.

3.3.4 Określenie grup wsparcia w obszarze Zamoście

Wśród grup osób wymagających wsparcia na tym obszarze należy wymienić:

- ludność zagrożona wykluczeniem społecznym – ludzie starsi i bezrobotni
- osoby zagrożone patologiami, zwłaszcza przestępczością, w tym młodzież,
- osoby długotrwale pozostające bez pracy.

3.3.5 Wnioski

Obszar Zamoście został wyznaczony, jako obszar przeznaczony do rewitalizacji zarówno ze względów przestrzennych jak i społecznych. Spełnione są tu wszystkie kryteria wyznaczania obszarów zdegradowanych:

1. Kryterium wysokiego poziomu ubóstwa i wykluczenia. Wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tysiąc ludności wynosi dla tego obszaru 110 i jest wyższy od referencyjnego wynoszącego 104,
2. Kryterium wysokiej stopy długotrwałego bezrobocia. Wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym wynosi 5,4% i jest wyższy niż referencyjny – wynoszący 4,7%,
3. Kryterium wysokiego poziomu przestępczości i wykroczeń. Zarówno wskaźnik liczby przestępstw na 1 tysiąc ludności, wynoszący 45,8, jak i wskaźnik czynów karalnych osób nieletnich na 1 tysiąc nieletnich, wynoszący 33,4 są wyższe niż ich wartości referencyjne wynoszące odpowiednio 38,4 i 25,7,
4. Kryterium niskiego wskaźnika prowadzenia działalności gospodarczej. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki na tym terenie wynosi 425, co przy liczbie mieszkańców 6 267 osób daje wskaźnik 6,8 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób i jest on niższy od wskaźnika referencyjnego wynoszącego 10,5 podmiotów na 100 mieszkańców.
5. Kryterium niskiego poziomu wartości zasobu mieszkaniowego. Wskaźnik liczby budynków wybudowanych przed 1989 r. do ogólnej liczby budynków, wyrażony w procentach wynosi dla Zamościa 95,9% i jest wyższy od referencyjnego, wynoszącego 88,1%..



3.4 Obszary poprzemysłowe

TERENY POPRZEMYSŁOWE:

P 1 — DWORZEC GŁÓWNY

teren głównie kolejowy wokół Dworca Głównego PKP zawarty między ulicami: Składową i Edwarda Jancarza a rzeką Warta, rozciągający się od ul. Garbary do byłej ul. Rybackiej.



P 2 — ZAMOŚCIE

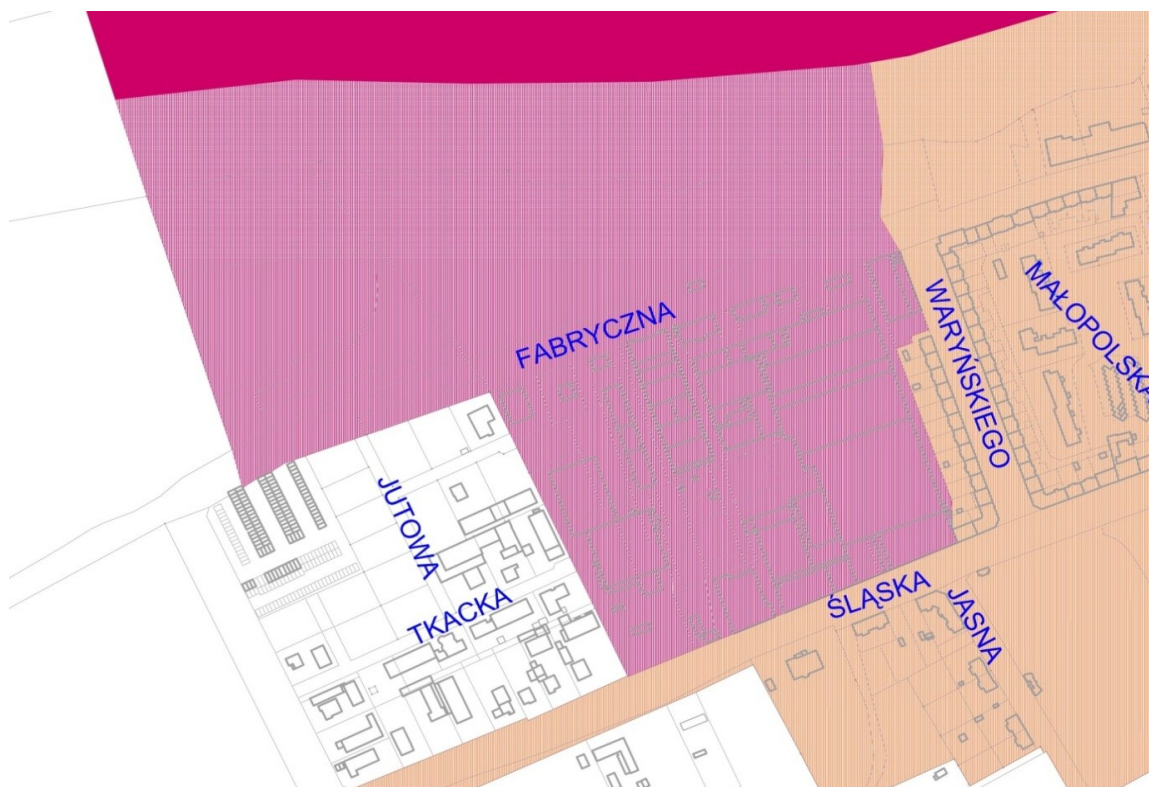
P2.1 – obszar byłego zakładu „Ursus” ograniczony ulicami: Woskowa, Grobla, Wał Okrężny, Przemysłowa;

P2.2 – obszar byłego zakładu „Stolbud” ograniczony ulicami: Wał Okrężny, Trasa Nadwarciańska, Zielona, Grobla;

P2.3 - obszar byłych zakładów „ZREMB” i KPRD zawarty między ulicami: Piotra Wawrzyniaka i Śląską, Towarową i Fabryczną wraz z rzeką Warta.



P 3 — **SILWANA** obszar byłych zakładów „Silwana” zawarty między ulicami: Ludwika Waryńskiego, Śląską, Jutową i Fabryczną wraz z rzeką Warta.

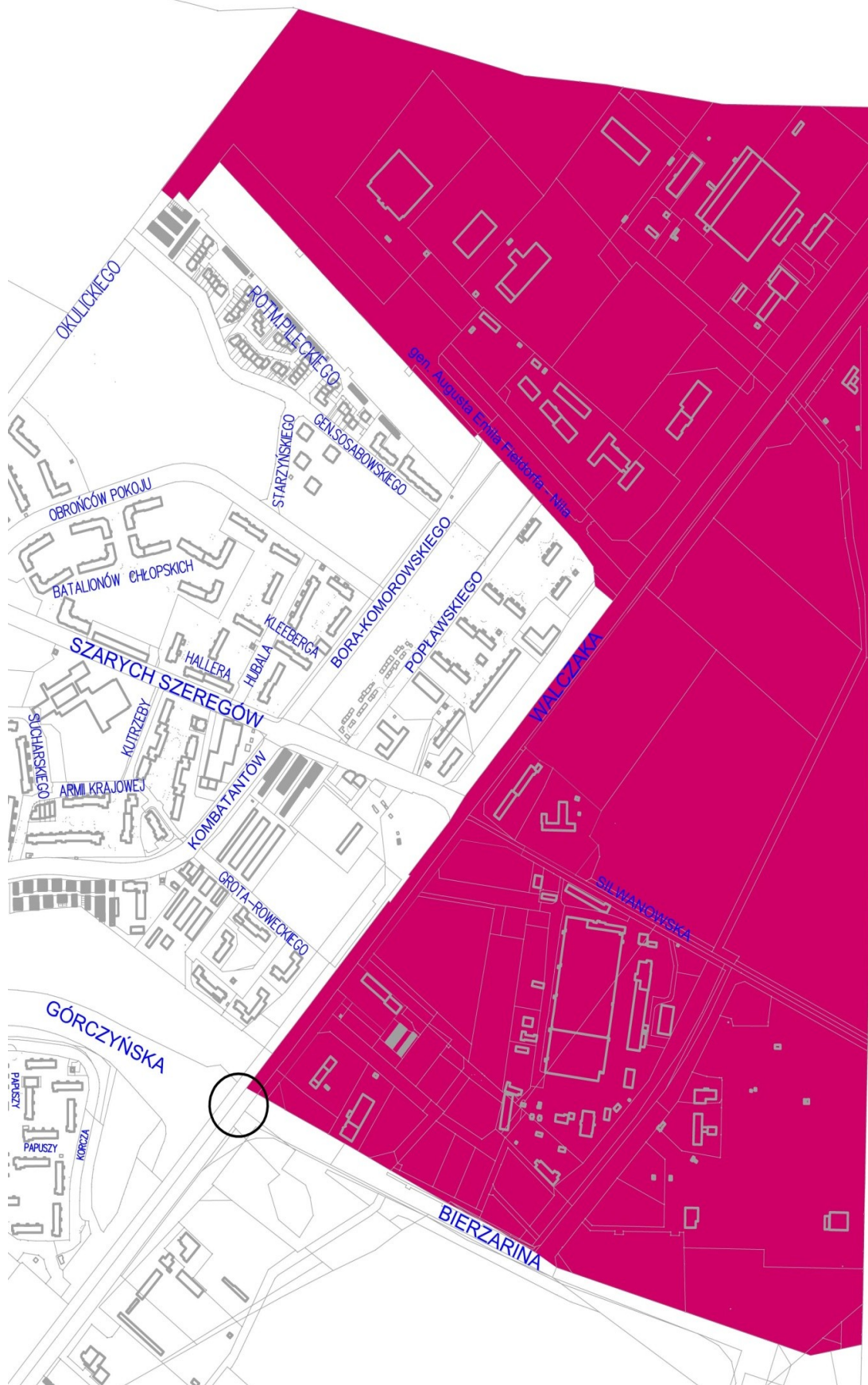




P 4 — KANAŁ ULGI – obszar kanału Ulgi wraz Walem Długim, portu Warcie i terenów wokół portu - okolice ulic: Wału Okrężnego, Owczej, Portowej i Zielonej.

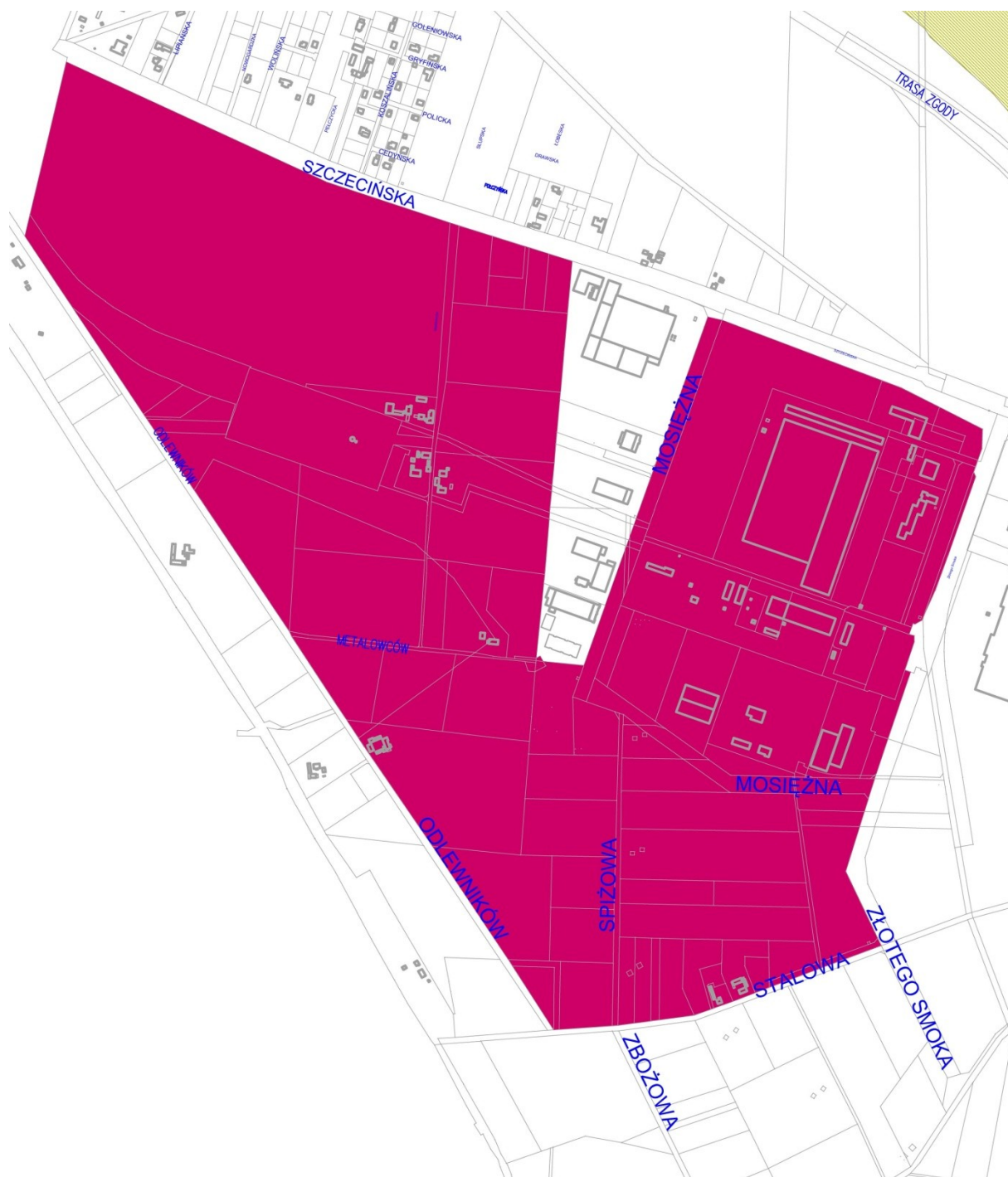


P 5 — WALCZAKA – obszary przemysłowe na północ i na południe od ul. Walczaka – teren położony między ulicami: gen. Emila Fieldorfa –Nila, Franciszka Walczaka i gen. Nikołaja Bierzarina a granicami Miasta





P 6 — BACZYNA – obszar byłego zakładu „Ursus” w okolicach Baczyny - okolice ulic: Szczecińskiej, Metalowców, Mosiężnej, Spiżowej i Złotego Smoka.



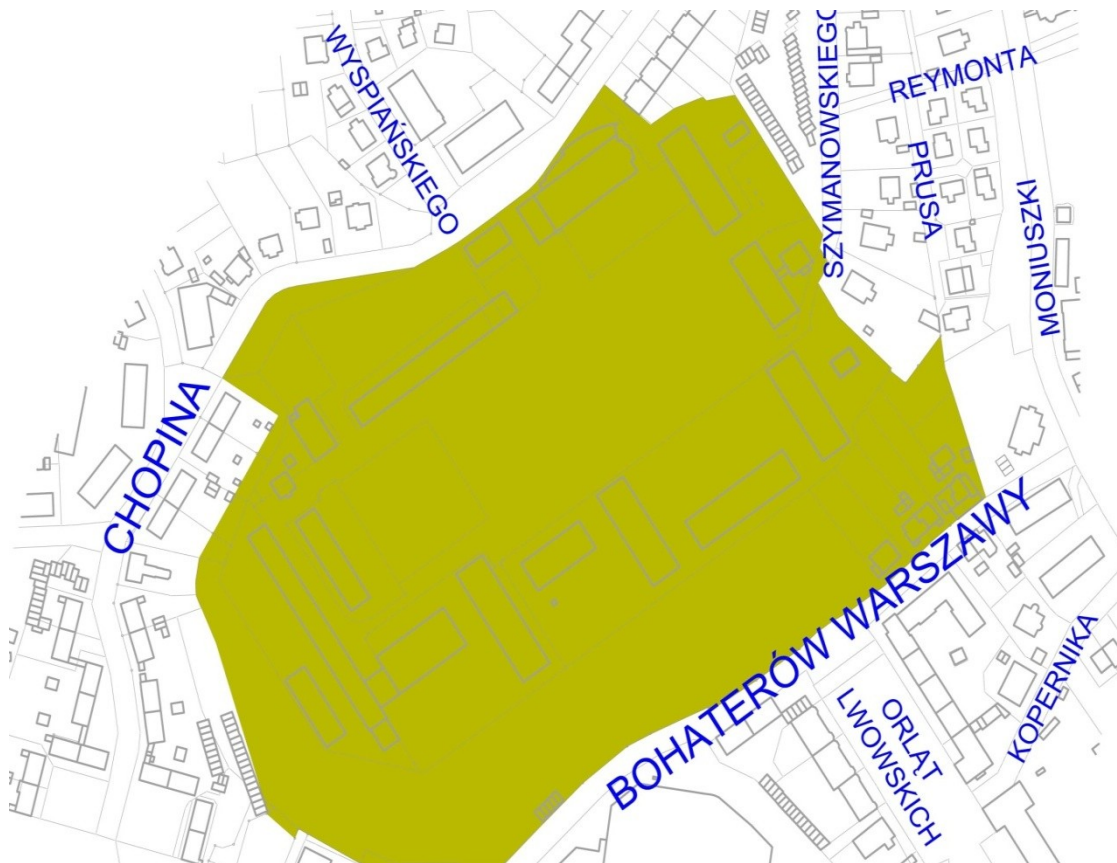


3.5 Obszary powojaskowe

Na terenie miasta pozostały następujące tereny powojaskowe:

W 1 — KOSZARY — CHOPINA

W1.1 – obszar pokoszarowy przy ul. Fryderyka Chopina 52.

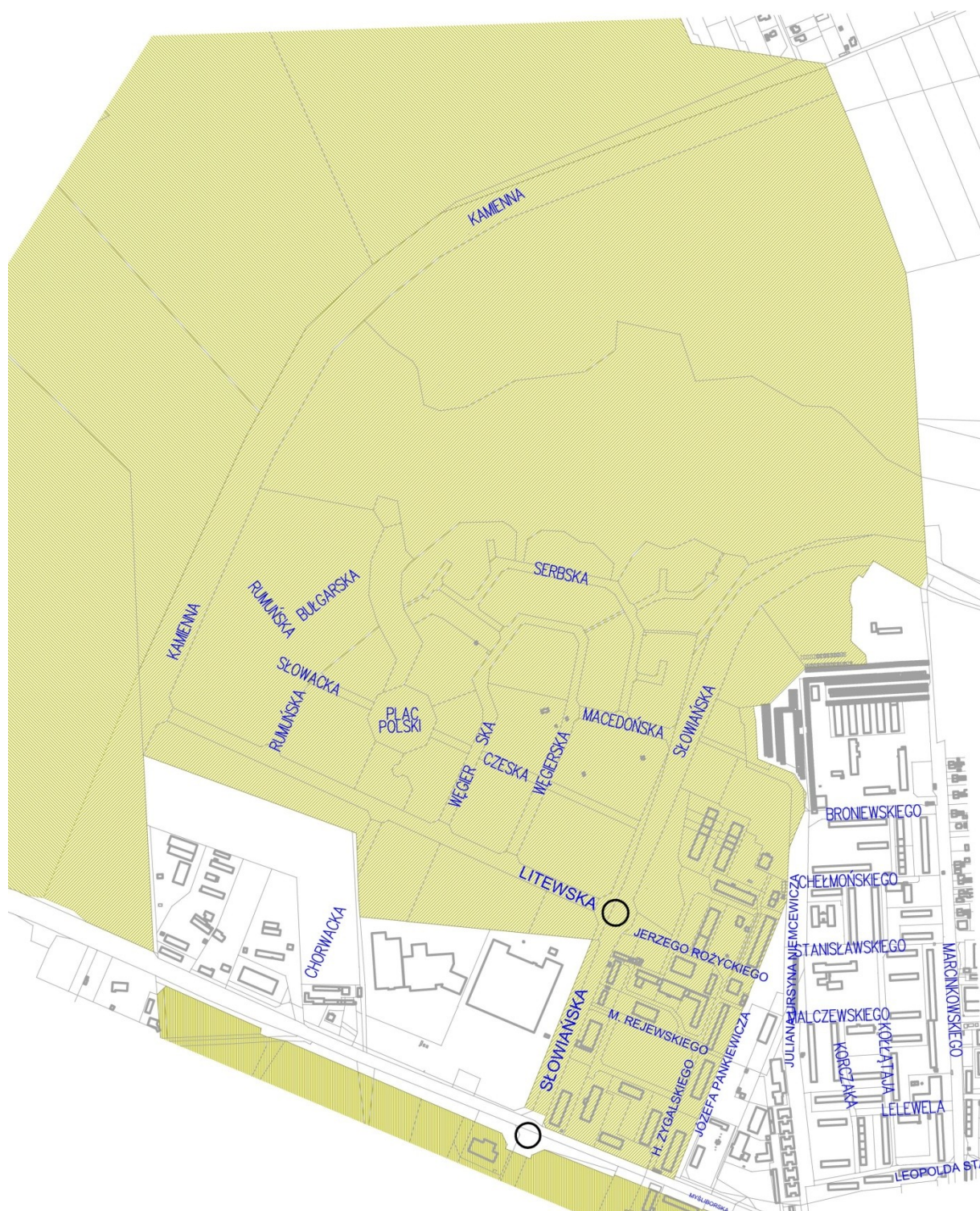


W 2 — KOSZARY — MYŚLIBORSKA

W2.1 – obszar pokoszarowy przy ul. Myśliborskiej

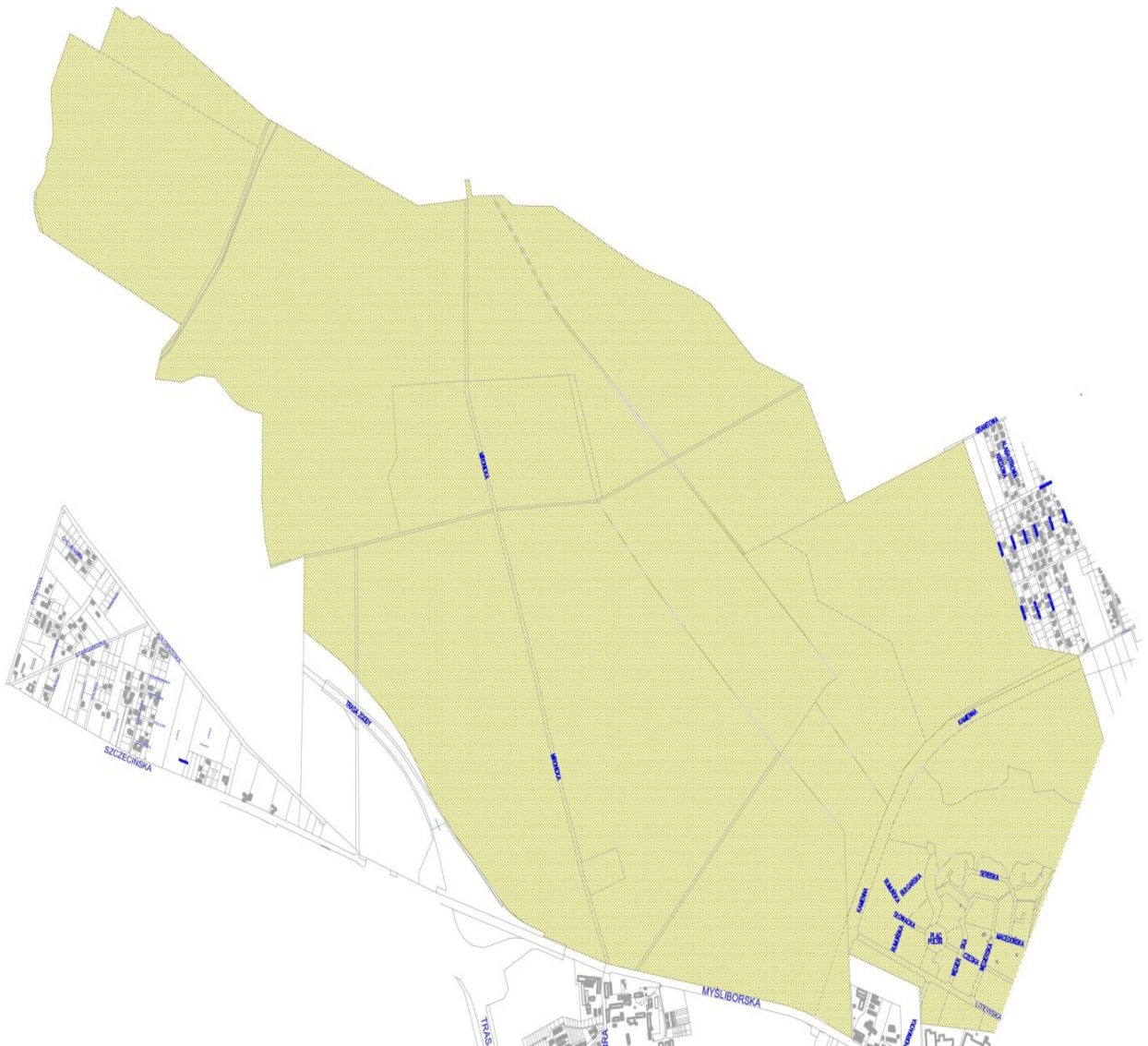
W2.2 – obszar popoligonowy przy ul. Słowiańskiej (powiększenie parku Słowiańskiego)

W2.3 – obszar popoligonowy na północ od ul. Myśliborskiej (z miejscowym planem zagospodarowania terenu), obszar po koszarach (wraz z zapleczem) przy ul. Myśliborskiej – teren położony między ulicami: Juliana Ursyna Niemcewicza, Józefa Pankiewicza, Myśliborską, Kamienną, cmentarzem przy ul. Żwirowej i Parkiem Słowiańskim.





W 3 — POLIGON PÓŁNOCNY – obszar popoligonowy na północ od ul. Myśluborskiej (bez miejscowego planu zagospodarowania terenu) obszar po poligonie północnym – część zawarta między ulicami: Kamienną, Myśluborską, Szczecińską, Trasą Zgody a granicami miasta.







4. Nawiązanie do dokumentów strategicznych rozwoju przestrzenno – społeczno –gospodarczego regionu:

4.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunkami zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr XII/131/2003 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 18 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp., zmienionej Uchwałą Nr LXXIV/903/2006 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 30 sierpnia 2006 roku, oraz zmienionej Uchwałą Nr LXV/2009/1046/2009 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 25 listopada 2009 roku. Ponadto dokument jest zgodny z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przyjętymi w oparciu o art. 18 ust.2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm./ oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym /Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zm./

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 nawiązuje do Aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego z horyzontem czasowym do 2020 roku w sferze społecznej i społeczno-gospodarczej:

I. Sfera społeczna

Lokalizacja celu:

Cel strategiczny 1 – Zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu

Cel operacyjny 1.3 – Udoskonalenie i rozbudowa infrastruktury społecznej- w szczególności w sferach edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i pomocy społecznej

Cel operacyjny 1.5 – Wspomaganie procesów rewitalizacji miast i obszarów wiejskich

Cel operacyjny 1.8 – Wspieranie działań na rzecz zwiększenia tożsamości regionalnej

Cel strategiczny 2. – Podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zwiększenie potencjału innowacyjnego nauki oraz informatyzacja społeczeństwa

Cel operacyjny 2.1 – Podniesienie, jakości kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym

Cel operacyjny 2.2 – Wzmocnienie i ustabilizowanie kadry naukowej oraz rozwój bazy naukowo-badawczej lubuskich uczelni oraz stymulowanie ich współpracy

Cel operacyjny 2.3 – Dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy i standardów UE

Cel operacyjny 2.4 – Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Cel operacyjny 2.5 – Wspieranie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Cel operacyjny 2.6 – Ograniczenie zakresu i skutków wykluczenia społecznego osób i rodzin, ich integracja ze społeczeństwem oraz wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży

Cel strategiczny 4. – Efektywne, prorozwojowe wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego

Cel operacyjny 4.3 – Podejmowanie przedsięwzięć kulturalnych tworzących atrakcyjny wizerunek województwa



II. Sfera gospodarczo – społeczna

Lokalizacja celu:

Cel strategiczny 1 – Zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu

Cel operacyjny 1.2 – Udoskonalenie i rozbudowa infrastruktury technicznej i komunalnej poprawiającej warunki życia oraz podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów aktywności gospodarczej

Cel strategiczny 3 – Rozwój przedsiębiorczości oraz działania mające na celu podniesienie poziomu technologicznego przedsiębiorstw i ich innowacyjność dzięki współpracy z nauką

Cel strategiczny 3.1 – Usprawnienie mechanizmów transferu innowacji i technologii oraz wzrost efektywności współpracy strefy gospodarki i instytucji naukowych

Cel operacyjny 3.2 – Rozwój instytucjonalnego i kapitałowego otoczenia biznesu

Cel strategiczny 4 – Efektywne, prorozwojowe wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego

Cel operacyjny 4.1 – wykorzystanie walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki

Cel operacyjny 4.3 – Promocja walorów turystycznych i stworzenie systemu informacji turystycznej.

4.2 Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010- 2020

Gorzów Wielkopolski od 1 stycznia 1999 roku posiada status powiatu grodzkiego /miasta na prawach powiatu/ i w związku z tym niniejszy dokument nie ma odniesienia do Strategii Rozwoju Powiatu Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 nawiązuje do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010- 2020 w sferze społecznej i społeczno-gospodarczej.

I. Sfera społeczna

Obszar strategiczny – Oświata i Nauka

Obszar został ustalony w oparciu o ideę wytworzenia w Gorzowie Wielkopolskim dobrych warunków dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy

Cele strategiczne:

- Dostosowanie oświaty i nauki do aktualnych i przyszłych potrzeb
- Zapewnienie dobrych warunków dla szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego celem uzyskania jego wysokiego poziomu
- Podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych uczniów i słuchaczy, niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie
- Wspieranie rozwoju Miasta poprzez rosnący potencjał naukowy Gorzowa Wielkopolskiego



- Doprowadzenie do powstania w Gorzowie Wielkopolskim samodzielnej, publicznej szkoły wyższej o statusie akademickim

Obszar strategiczny – Polityka Prospołeczna

Obszar obejmuje następujące zagadnienia: promocja Miasta i rozwój gospodarczy, polityka społeczna, kultura, bezpieczeństwo publiczne, kultura fizyczna.

W ramach każdego z zagadnień wytyczono cele strategiczne, do których nawiązuje bezpośrednio niniejszy dokument w sferze społecznej oraz w sferze społeczno – gospodarczej.

I. Sfera społeczna

Zagadnienie 1. – Promocja Miasta i rozwój gospodarczy

Cele strategiczne:

- Podniesienie atrakcyjności miasta w oczach inwestorów
- Zwiększenie zainteresowania miastem pod względem jego atrakcyjności kulturalnej i turystycznej
- Rozwój przedsiębiorczości
- Stworzenie kompleksowej i długofalowej strategii i zarządzania marką Gorzowa Wielkopolskiego

Zagadnienie 2. – Polityka społeczna

Cele strategiczne objęte Zagadnieniem 2. są tożsame z celami wytyczonymi w Strategii Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2007+, ponieważ dokument zawiera kompleksową koncepcję działań podejmowanych w granicach sfer polityki społecznej, ujętych problematycznie w pięciu priorytetach:

I. Dzieci i młodzież, II. Rodzina, III. Osoby niepełnosprawne, IV. Seniorzy, V. Społeczeństwo obywatelskie.

Zagadnienie 3. – Kultura

Cele strategiczne:

- Dostosowanie kierunków rozwoju kultury do miejskich dokumentów strategicznych wyższego rzędu
- Poprawa i rozwój bazy technicznej instytucji kultury

Zagadnienie IV. - Bezpieczeństwo publiczne

Cele strategiczne:

Zapewnienie bezpieczeństwa osobistego



Zagadnienie V. - Kultura fizyczna

Cele strategiczne:

- Umożliwienie powszechnego dostępu do sportu i rekreacji
- Współdziałanie miasta w osiąganiu wysokich pozycji klubów i Miasta w ogólnopolskich współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży

II. Sfera społeczno-gospodarcza

Obszar strategiczny – Ład przestrzenny

Obszar został ustalony w oparciu o ideę kształtowania przestrzeni miejskiej przyjaznej zarówno mieszkańcom, jak i instytucjom i przedsiębiorstwom w Gorzowie Wielkopolskim.

Cele strategiczne:

- Kształtowanie harmonijnej i funkcjonalnej przestrzeni miejskiej
- Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta
- Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych
- Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wielkopolskiego
- Tworzenie systemu terenów zielonych i otwartych

Obszar strategiczny – Ochrona środowiska

Obszar został ustalony w oparciu o założenie, że Miasto będzie dążyć do zapewnienia mieszkańcom czystego i estetycznego otoczenia.

Cele strategiczne:

- Racjonalizacja gospodarki odpadami
- Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku
- Ochrona powietrza atmosferycznego
- Racjonalne zarządzanie zasobami wodnymi
- Poprawa klimatu akustycznego oraz ograniczenie wibracji w mieście
- Ochrona miejskich terenów zieleni i jej poszczególnych komponentów

4.2.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunkami zagospodarowania przestrzennego oraz z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przyjętymi w oparciu o art. 18 ust.2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm./ oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym /Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zm./

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010 - 2015



Zgodnie z art.15 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono:

- Przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania
- Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego rozumianego, jako takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.
- Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego
- Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
- Wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych
- Parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy
- Granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych
- Szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym

4.3 Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 nawiązuje do Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013.

Cele rewitalizacji w zakresie rozwiązywania problemów społecznych są zbieżne z następującymi priorytetami Strategii:

- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ubogich, objętych bezrobociem oraz ich integracja ze społeczeństwem
- Wspieranie społeczeństwa obywatelskiego
- Doskonalenie systemu wsparcia społecznego

4.4 Strategia Rozwoju Kultury Województwa Lubuskiego

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 nawiązuje do Strategii Rozwoju Kultury Województwa Lubuskiego.

Cele rewitalizacji są zgodne z celami ustalonymi w wymienionym dokumencie, które przewidują zachowanie ciągłości dziedzictwa kulturowego regionu poprzez ochronę i efektywne podnoszenie jego atrakcyjności w drodze zintegrowania działań w dziedzinie kultury, oświaty, turystyki i gospodarki.

Lokalizacja celu głównego:

Cel główny 1 – Zachowanie ciągłości dziedzictwa kulturowego regionu

Cel operacyjny – Ochrona dziedzictwa kulturowego regionu

Cel główny 2 – Efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego regionu w podnoszeniu jego atrakcyjności



Lokalizacja celu operacyjnego:

Cel operacyjny 2 – Zintegrowanie działań w dziedzinie kultury, oświaty, turystyki, gospodarki w zakresie wykorzystania dziedzictwa kulturowego i kultury współczesnej regionu w kształtowaniu osobowości i świadomości narodowej oraz w kształtowaniu atrakcyjności regionu.

Cel operacyjny 3 – Optymalizacja dostępu wszystkich środowisk i grup społecznych do dóbr kultury.

4.5 Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Lubuskim na lata 2006-2013

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2009-2015 nawiązuje do Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Lubuskim na lata 2006-2013

Lokalizacja celu:

Cel strategiczny – Stworzenie możliwości i warunków dla dynamicznego rozwoju turystycznego Ziemi Lubuskiej

Priorytet 2 – Przestrzeń oraz Infrastruktura Turystyczna

Cel pośredni LRST- Kształtowanie przestrzeni oraz rozwój nowoczesnej infrastruktury turystycznej.

Uzasadnieniem wymienionego celu jest założenie, że kształtowanie przestrzeni turystycznej, w tym rozwój infrastruktury turystycznej w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, należy do niewrażliwych potrzeb rozwoju turystyki.

4.6 Lubuski Regionalny Program Operacyjny

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2009-2015 jest zgodny z Priorytetem IV LRPO – Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej.

Celem głównym priorytetu jest, stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków życia w województwie lubuskim oraz znoszenie dysproporcji między dynamicznymi centrami wzrostu, a terenami marginalizowanymi. Cel ten obejmuje zarówno poprawę, jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz zdrowotnych przez rozwój i modernizację infrastruktury społecznej w regionie, jak również odpowiada na strukturalny problem regionu, którym jest przede wszystkim peryferyzacja obszarów upośledzonych wymagających restrukturyzacji i rewitalizacji.”

Niniejszy dokument jest zgodny z następującymi celami szczegółowymi priorytetu głównego:

- celem 1 –poprawa, jakości infrastruktury społecznej w województwie
- celem 5- aktywizacja obszarów strukturalnie słabych
- celem 6 -tworzenie warunków do włączenia obszarów strukturalnie słabych w procesy rozwojowe
- celem7-ułatwienie dostępu do podstawowej infrastruktury na terenach strukturalnie słabych

Ponadto dokument nawiązuje bezpośrednio do działania 4.3 LRPO, jakim jest rewitalizacja zdegradowanych terenów miejskich i wiejskich.

4.7 Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015 nawiązuje do Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+, która została przyjęta Uchwałą Nr 074/VII/2007 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 21 lutego 2007 r. w sprawie przyjęcia Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dokument zawiera kompleksową koncepcję działań podejmowanych w ramach polityki społecznej i ujętych w następujących priorytetach:

Priorytet I – Dzieci i młodzież,

Priorytet II – Rodzina,

Priorytet III – Osoby niepełnosprawne,

Priorytet IV- Seniorzy

Priorytet V - Społeczeństwo obywatelskie.

Priorytet I – Dzieci i młodzież:

Cel główny – Zaspokajanie społecznych potrzeb dzieci i młodzieży

Lokalizacja celu operacyjnego:

Cel operacyjny I – Zapewnienie możliwości wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Cel Operacyjny VI- Edukacja regionalna i kulturalna dzieci i młodzieży

Cel Operacyjny VII – Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży w środowisku szkolnym i lokalnym

Priorytet II – Rodzina

Cel główny – Poprawa warunków funkcjonowania osób i rodzin. Wspieranie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Lokalizacja celu operacyjnego:

Cel operacyjny I – Kształtowanie pozytywnego klimatu wobec rodziny i budowanie systemu wsparcia:

1. osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

2. rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze

Cel operacyjny III – Wzmocnienie bezpieczeństwa osób i rodzin

Priorytet III – Osoby niepełnosprawne

Cel główny – Poprawa jakości i warunków życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Lokalizacja celu operacyjnego:

Cel operacyjny II – Poprawa warunków realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych

Cel operacyjny IV – rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych, dostęp do kultury, sportu, turystyki i rekreacji celem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

Cel operacyjny VI – Usuwanie barier urbanistycznych, architektonicznych, transportowych

Priorytet IV – Seniorzy

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010 - 2015



Cel główny- Zadania społeczne Miasta Gorzowa Wlkp. realizowane na rzecz Seniorów:

-Główne problemy społeczne tego środowiska występujące obecnie i perspektywy ich rozwiązania

Lokalizacja celu operacyjnego:

Cel operacyjny I – Integracja międzypokoleniowa Seniorów

Cel operacyjny II – Edukacja w trzecim wieku

Cel operacyjny IV – poprawa sytuacji socjalno-bytowej Seniorów

Priorytet V – Społeczeństwo obywatelskie

Cel główny – Silne organizacje pozarządowe Miasta Gorzowa Wielkopolskiego

Lokalizacja celu operacyjnego:

Cel operacyjny III – trzeci sektor w usługach społecznych

4.8 Wieloletni Planu Inwestycyjny

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2009-2015 nawiązuje do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, który został przyjęty Uchwałą Nr 1069/LXVI/2009 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2009 zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego dla Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2008-2013.

4.9 Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2009-2015 nawiązuje do następujących dokumentów strategicznych na poziomie krajowym:

4.9.1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 – przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 1 sierpnia 2006 roku.

Celem głównym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. W wymienionym dokumencie zostały ujęte następujące cele horyzontalne, do których ma odniesienie niniejszy dokument:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.



Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 określają działania o charakterze rozwojowym w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz zatrudnienia. Ponadto służą zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych.

4.9.2. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2013 – przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 roku.

Celem głównym Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski i poszczególnych obywateli rodzin.

Podniesienie poziomu życia zostało określone w strategii jako wzrost dochodów w sektorze gospodarstw domowych oraz ułatwienia dostępu do edukacji i szkolenia. Podniesienie poziomu życia powinno doprowadzić do podnoszenia kwalifikacji Obywateli, wzrostu zatrudnienia i wydajności pracy, skutkując ostatecznie obniżeniem Bezrobocia, wzrostu, poziomu aktywności zawodowej oraz poprawą zdrowotności Mieszkańców Polski.

Z kolei **podniesienie jakości życia** zostało określone w strategii jako istotna poprawa stanu i wzrostu bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, uczestnictwo w życiu demokratycznym, uczestnictwo w kulturze i turystyce oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

W Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2013 zostały wytyczone następujące priorytety, do których ma odniesienie niniejszy dokument:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki
2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej
3. Wzrost zatrudnienia i podniesienia jego jakości
4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa i jej bezpieczeństwa
5. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej

4.9.3. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju

Dokument został przyjęty przez Rząd Polski w dniu 26 lipca 2000 roku. Strategia ma charakter nadrzędny nad wszelkimi dokumentami planistycznymi. Ponadto rolą strategii jest zapewnienie implementacji zasad zrównoważonego rozwoju we wszystkich obszarach życia społeczno-gospodarczego kraju.

Zgodnie z Art.5 Konstytucji RP, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Istota zrównoważonego rozwoju polega na powiązaniu rozwoju gospodarczego i wzrostu jakości życia ludności z poprawą stanu środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym dążeniu do zachowania tego środowiska dla przyszłych pokoleń.



5. Założenia dla Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Gorzowa Wielkopolskiego

5.1 Okres programowania

Przyjmuje się, że projekty przedstawione w Lokalnym programie Rewitalizacji będą realizowane w latach 2009-2015.

5.2 Postęp w realizacji programu

Niniejszy Program Rewitalizacji jest kontynuacją poprzedniego programu „Programu Rewitalizacji Obszarów Zdegradowanych – miejskich, przemysłowych i powojennych Gorzowa Wielkopolskiego”, który opracowany został w oparciu o wytyczne UE zawarte w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego i przyjęty uchwałą Rady Miasta nr XLII/462/2004 z dnia 29 grudnia 2004r. W ramach poprzedniego programu Miasto zrealizowało następujące zadania:

Plan działań rewitalizacyjnych w latach 2004 – 2009 na obszarach miejskich i jego wykonanie

Lp.	Nazwa zadania	Kod terenu, na którym zadanie realizowano	Okres realizacji	Koszt zadania w tys. zł	Wykonanie w %
1.	Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta: 146 budynków (9 kwartałów)	M1.	2005-2009	54 312	20
2.	Rewitalizacja zabytkowej ulicy Dworcowej i Wodnej	M2.	2004-2009	20 000	0
3.	Likwidacja barier architektonicznych	M1.,M2.	2004-2009	4 230	70
4.	Budowa sieci ciepłowniczej wraz z węzłami w Śródmieściu w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.	M1.	2004-2009	15 000	20
5.	Budowa nowych mieszkań: zabudowa plombowa, wykorzystanie poddasza, odzyskanie i uporządkowanie terenów wewnątrz kwartałów pod nowe inwestycje	M1.,M2.	2004-2009	43 800	10
6.	Wprowadzenie lokali użytkowych na parterach i w piwnicach budynków rewitalizowanego obszaru	M1.,M2.	2004-2009	14 600	10
7.	Modernizacja infrastruktury ulic: systemy parkingów, nawierzchnia jezdni, chodniki, oświetlenie, sygnalizacja świetlna	M1.,M2.	2004-2009	120 000	30
8.	Budowa terenów rekreacyjnych wzdłuż Kłodawki	M1.	2004-2009	150	20



9.	Modernizacja infrastruktury i zagospodarowanie otoczenia obiektów zabytkowych tj.: Pałac Ślubów, Grodzki Dom Kultury, park Wiosny Ludów.	M1., M2., M3.	2004-2009	1 200	60
10.	Zabezpieczenie puli mieszkań rotacyjnych i zamiennych oraz systemu przekwaterowywania na okres rewitalizacji	Z	2004-2009	0	0
11.	Przeniesienie targowiska z ulicy Nadbrzeżnej na ulicę Witosa	M2.	2004-2006	5 000	100
12.	Wspieranie rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw poprzez preferencyjne systemy opłat i podatków lokalnych	Z	2004-2009		90
13.	Systemy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, walki z patologiami społecznymi, tworzenia równych szans oraz zapobiegania zjawisku bezrobocia i bezdomności	Z	2004-2009	4 572	100
14.	Aktywizacja środowisk dziecięcych i młodzieżowych przy współpracy z instytucjami kulturalno - oświatowymi i organizacjami pozarządowymi	Z	2004-2009	690	100
15.	Stworzenie systemu grantów, szczególnie dla organizacji działających na obszarach objętych rewitalizacją	Z	2005-2009	2 314	100
16.	Powołanie towarzystwa na rzecz rewitalizacji	Z	2005-2009	Brak szacunku	-
17.	Remonty boisk szkolnych	M1,M2,M3.	2004-2009	8 000	80
18.	Public relations Programu rewitalizacji	Z	2004-2009	24	20

Planowane działania rewitalizacji w latach 2004 – 2009 i ich wykonanie na obszarach po-przemysłowych i po-wojskowych

Lp.	Nazwa zadania	Kod terenu, na którym zadanie realizowano	Okres realizacji	Koszt zadania w tys. zł	Wykonanie w %
1.	Realizacja II etapu Inkubatora Przedsiębiorczości Lubuskiej Fundacji Zachodnie Centrum Gospodarcze w Gorzowie Wlkp.	P1.1	2005-2006	1 808	90
2.	Działania dotyczące budowy na terenie byłego Ursusa na Zawarcu infrastruktury społecznej, kulturalnej, turystycznej i komercyjnej: obiekty użyteczności publicznej	P1.1	2004-2009	Brak szacunku	-
3.	Działania dotyczące budowy na terenie byłego Stolbudu na Zawarcu infrastruktury	P1.2	2004-2009	7 200	50



	komercyjnej				
4.	Budowa na terenie byłego Stolbudu na Zawarcu targowiska hurtowego infrastruktura handlowa	P1.2	2004-2009	1 740	50
5.	Przebudowa ulicy Grobla	P1.1, P1.2	2004-2009	28 000	90
6.	Modernizacja infrastruktury ulic terenów przemysłowych Zawarcia: kanalizacja deszczowa, nawierzchnia jezdni, chodniki, oświetlenie,	P1.1, P1.2	2004-2009	5 000	50
7.	Adaptacja i remont budynku byłej stołówki wojskowej przy ul. Chopina na aulę PWSZ	W1.1	2004-2009	Brak szacunku	-
8.	Stworzenie nowoczesnej biblioteki naukowej w budynku pokoszarowym przy ul. Chopina.	W1.1	2004-2009	4 500	100
9.	Adaptacja budynków pokoszarowych przy ul. Myśliborskiej na akademiki (w tym również dla osób niepełnosprawnych) oraz utworzenie akademickiego centrum rehabilitacji sportowej i odnowy biologicznej	W1.2	2004-2009	9 820	100
10.	Adaptacja budynku pokoszarowego przy ul. Myśliborskiej na cele Starostwa Powiatowego	W1.2	2004-2009	200	100
11.	Modernizacja krajobrazu chronionego Wieprzycy (obszar przekształcony na Rezerwat przyrody w roku)	W1.4	2004-2009	450	50
12.	Działania dotyczące uruchomienia finansowych mechanizmów wsparcia: fundusz poręczeń kredytowych, fundusz pożyczkowy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub finansowanie pomostowe dla nowo powstałych MSP	Z	2004-2009	Brak szacunku	-
13.	Działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, tworzenia równych szans oraz zapobieganiu zjawisku bezrobocia	Z	2004-2009	Brak szacunku	-
14.	Kształcenie na poziomie wyższym, rozwój nowych form i kierunków kształcenia	Z	2004-2009	Brak szacunku	-
15.	Likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych	Z	2004-2009	Brak szacunku	-
16.	Rozwój infrastruktury technicznej: adaptacja pomieszczeń, systemu wentylacji i rekuperacji, monitoring oraz oświetlenie	Z	2004-2009	Brak szacunku	-

5.3 Opis działań i ich główne kierunki

W ramach Lokalnego Programu rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego planowane będą przedsięwzięcia nastawione na:

- poprawę warunków bytowych mieszkańców zdegradowanych obszarów (projekty dotyczące modernizacji budynków - np.: termomodernizacja),
- poprawę stanu infrastruktury komunikacyjnej (chodniki, ciągi piesze),
- zbudzenie ruchu turystycznego (co wpłynie korzystnie na rozwój gospodarczy), poprzez realizację projektów dotyczących zabytkowych obiektów oraz instytucji kulturalnych,
- wzbudzenie aktywności społecznej, poczucia wspólnoty wśród mieszkańców, poprzez realizację projektów społecznych.

5.4 Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów

Na terenie Miasta Gorzowa Wielkopolskiego zostały wyznaczone następujące obszary miejskie przeznaczone do rewitalizacji (obszary zdegradowane):

- M1 – Obszar Nowe Miasto,
- M2 – Obszar Centrum,
- M3 – Obszar Zamoście.

Dla potrzeb niniejszego programu zostały przyjęte również tereny przemysłowe i powojaskowe.

5.4.1. NOWE MIASTO – M1

Obszar M1 obejmuje swym zasięgiem następujące ulice:

UL. KOSYNIERÓW GDYŃSKICH	OD NUMERÓW 50 I 50A DO 109
UL. KAZIMIERZA WIELKIEGO	NR 1
ALEJA ODRODZENIA POLSKI	STRONA POŁUDNIOWA OD UL. KARD. STEFANA WYSZYŃSKIEGO DO UL. MIESZKA I
UL. FRANKLINA ROOSEVELTA	CAŁA STRONA POŁUDNIOWA – NUMERY OD 15 DO 20
UL. MIESZKA I	CAŁA
UL. ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO	CAŁA
UL. JAROSŁAWA DĄBROWSKIEGO	CAŁA
UL. ADAMA MICKIEWICZA	CAŁA
UL. JULIUSZA SŁOWACKIEGO	CAŁA
PLAC GRUNWALDZKI	CAŁY
UL. KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA	CAŁA
UL. EDWARDA BOROWSKIEGO	CAŁA
UL. BOLESŁAWA CHROBREGO	OD NUMERÓW 2A I 2 DO NR 35
UL. ARMII POLSKIEJ	CAŁA
UL. WŁADYSŁAWA KRZYWOUSTEGO	CAŁA
PLAC NIEZNAJANEGO ŻOŁNIERZA	CAŁY



UL. 30 STYCZNIA	CAŁA
UL. WŁADYSŁAWA ŁOKIETKA	CAŁA
UL. JÓZEFA WYBICKIEGO	CAŁA
PARK WIOSNY LUDÓW	CAŁY
UL. GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO	NUMERY OD 106 DO 110
UL. STRZELECKA	STRONA PÓŁNOCNA, NUMERY OD 1 DO 9
UL. WŁADYSŁAWA JAGIELŁY	OD UL. BOLESŁAWA CHROBREGO DO UL. DZIECI WRZESIŃSKICH, W TYM NUMERY: 3, 5, 7, 9, 11, 13
UL. MICHAŁA DRZYMAŁY	CAŁA
PARK HENRYKA SIEMIRADZKIEGO	CAŁY
UL. KARD. STEFANA WYSZYŃSKIEGO	STRONA PARZYSTA OD NR: 2 DO 36 I 36A (DO UL. ZACISZE) STRONA NIEPARZYSTA NUMERY OD 1 DO 41 (DO ALEI ODRODZENIA POLSKI)
UL. ZACISZE	NR 2, 4
UL. FRANCISZKA WALCZAKA	POMIĘDZY HOTELEM „U MARII” (NR 16A) A BYŁYM SZPITALEM DZIECIĘCYM (NR 16)

5.4.2. OBSZAR CENTRUM – M2

Obszar M2 obejmuje swym zasięgiem następujące ulice:

UL. STRZELECKA	ULICA I STRONA POŁUDNIOWA – NUMERY OD NR: 12 DO 25
UL. STARA	CAŁA
UL. POCZTOWA	CAŁA
UL. BOLESŁAWA CHROBREGO	OD UL. WŁADYSŁAWA JAGIELŁY DO UL. SPICHRZOWEJ, W TYM NUMERY: 1 I OD 37 DO 45
UL. WELNIANY RYNEK	CAŁA
UL. HAWELAŃSKA	CAŁA
UL. ZABYTKOWA	CAŁA
UL. DZIECI WRZESIŃSKICH	CAŁA
UL. WARSZAWSKA	NUMER 1, NUMERY 18, 28, 36, 38, 40, 42
UL. GEN. WŁ. SIKORSKIEGO	OD NR 1 DO NR 41, OD NR 111 DO NR 144
UL. DWORCOWA	CAŁA BEZ NR 10
UL. SKŁADOWA	CAŁA BEZ NR 2
UL. GARBARY	CAŁA
UL. SPICHRZOWA	CAŁA
UL. NADBRZEŻNA	OD NR 1 DO NR 18
UL. MŁYŃSKA	CAŁA
UL. ŁUŻYCKA	CAŁA



UL. ZAULEK	CAŁA
UL. ŁAZIENKI	CAŁA
UL. WODNA	CAŁA
UL. MOSTOWA	CAŁA
UL. OBOTRYCKA	CAŁA
STARY RYNEK	CAŁY
UL. LUTYCKA	CAŁA
UL. PIONIERÓW	CAŁA
UL. ZBIGNIEWA HERBERTA	CAŁA
UL. STANISŁAWA CICHONSKIEGO	CAŁA
UL. OGRODOWA	STRONA ZACHODNIA: NUMERY OD 1 DO 5 STRONA WSCHODNIA: NR 6 (BEZ 6A), NUMERY OD 7 DO 10
UL. SZKOLNA	STRONA ZACHODNIA: NUMERY OD 1 DO 3 (W TYM 1A) STRONA WSCHODNIA: NR 5
UL. TEATRALNA	STRONA PÓŁNOCNA: NUMERY OD 8 DO 13 STRONA POŁUDNIOWA: NUMERY OD 25 (W TYM 25A, B, C) DO 50
RZKA WARTA	BRZEG NA DŁUGOŚCI OD NADBRZEŻNEJ 18 DO ŁĄK ZA TRASĄ NADWARCIAŃSKĄ

5.4.3. OBSZAR ZAMOŚCIE – M3

Obszar M3 obejmuje swym zasięgiem następujące ulice:

RZKA WARTA	BRZEG NA DŁUGOŚCI OD WARYŃSKIEGO DO TOWAROWEJ I OD WAŁU OKRĘŻNEGO 26 DO UL. ZIELONEJ
UL. FABRYCZNA	STRONA POŁUDNIOWA: OD NR: 33 DO NR:64, STRONA PÓŁNOCNA: DO UL. WARYŃSKIEGO DO TOWAROWEJ, W TYM NR 177
UL. WARYŃSKIEGO	OD NR 1 DO NR 28
UL. MAŁOPOLSKA	CAŁA
UL. BUDOWLANYCH	CAŁA
UL. SPÓŁDZIELCÓW	CAŁA
UL. ŻERAŃSKA	CAŁA
UL. TOWAROWA	OD NR 1 DO NR 21
UL. ŚLĄSKA	OD NR 1 DO NR 42 (STRONA POŁUDNIOWA) I OD NR 65 DO NR 95 (STRONA PÓŁNOCNA)
UL. POLNA	CZEŚĆ UL.(OK. 150) M OD UL. ŚLĄSKIEJ
UL. JASNA	OD. UL. 1 DO 6
UL. KWIATOWA	CZEŚĆ UL.(OK. 75) M OD UL. ŚLĄSKIEJ
UL. BRACKA	NR: 5, 6
UL. SPOKOJNA	OD NR: 1 DO 17 I OD NR: 65 DO 73



UL. WAWRZYNIAKA	OD NR 3 DO NR 6, OD NR 14 DO NR 80
UL. KOLEJOWA	OD NR 3 DO NR 11
UL. PROSTA	CAŁA
UL. MAZOWIECKA	MIEDZY UL. PRZEMYSŁOWĄ A TORAMI KOLEJOWYMI (M.IN. NUMERY 14 I 15)
UL. PRZEMYSŁOWA	OD NR 17 DO NR 27 (BEZ 27A) OD NR 28 DO NR 50
UL. WOSKOWA	CAŁA (W TYM NUMERY 1A,B,C I 3)
UL. WĄSKA	CAŁA
UL. GROBLA	OD NR 19 DO 64
UL. ZIELONA	STRONA PÓŁNOCNA: OD NR 16 DO NR 31 STRONA POŁUDNIOWA: OD NR 41 DO NR 60
TRASA NADWARCIAŃSKA	OD UL. MAZOWIECKIEJ DO UL. ZIELONEJ
UL. OWCZA	STRONA PÓŁNOCNA: NR: 1, 3, 11 STRONA POŁUDNIOWA CAŁA (NUMERY PARZYSTE)
UL. PORTOWA	NR 6
UL. WAŁ OKRĘŻNY	OD NR: 26 DO 37, OD TRASY NADWARCIAŃSKIEJ DO UL. ZIELONEJ I STRONA PÓŁNOCNA OD UL. OWCZEJ DO UL. GROBLA.

5.4.4. TERENY POPRZEMYSŁOWE

P 1 — DWORZEC GŁÓWNY

teren głównie kolejowy wokół Dworca Głównego PKP zawarty między ulicami: Składową i Edwarda Jancarza a rzeką Warta, rozciągający się od ul. Garbary do byłej ul. Rybackiej.

P 2 — ZAMOŚCIE

P2.1 – obszar byłego zakładu „Ursus” ograniczony ulicami: Woskowa, Grobla, Wał Okrężny, Przemysłowa;

P2.2 – obszar byłego zakładu „Stolbud” ograniczony ulicami: Wał Okrężny, Trasa Nadwarciańska, Zielona, Grobla;

P2.3 - obszar byłych zakładów „ZREMB” i KPRD zawarty między ulicami: Piotra Wawrzyniaka i Śląską, Towarową i Fabryczną wraz z rzeką Warta.

P 3 — SILWANA

obszar byłych zakładów „Silwana” zawarty między ulicami: Ludwika Waryńskiego, Śląską, Jutową i Fabryczną wraz z rzeką Warta.

P 4 — KANAŁ ULGI – obszar kanału Ulgi wraz Walem Długim, portu Warcie i terenów wokół portu - okolice ulic: Wału Okrężnego, Owczej, Portowej i Zielonej.

P 5 — WALCZAKA – obszary poprzemysłowe na północ i na południe od ul. Walczaka – teren położony między ulicami: gen. Emila Fieldorfa –Nila, Franciszka Walczaka i gen. Nikołaja Bierzarina a granicami Miasta.

P 6 — BACZYNA – obszar byłego zakładu „Ursus” w okolicach Baczyny - okolice ulic: Szczecińskiej, Metalowców, Mosiężnej, Spizowej i Złotego Smoka.

5.4.6. TERENY POWOJSKOWE

W 1 — KOSZARY — CHOPINA

W1.1 – obszar pokoszarowy przy ul. Fryderyka Chopina 52.

W 2 — KOSZARY — MYŚLIBORSKA

W2.1 – obszar pokoszarowy przy ul. Myśliborskiej

W2.2 – obszar popoligonowy przy ul. Słowiańskiej (powiększenie parku Słowiańskiego)

W2.3 – obszar popoligonowy na północ od ul. Myśliborskiej (z miejscowym planem zagospodarowania terenu), obszar po koszarach (wraz z zapleczem) przy ul. Myśliborskiej – teren położony między ulicami: Juliana Ursyna Niemcewicza, Józefa Pankiewicza, Myśliborską, Kamienną, cmentarzem przy ul. Żwirowej i Parkiem Słowiańskim.

W 3 — POLIGON PÓŁNOCNY – obszar popoligonowy na północ od ul. Myśliborskiej (bez miejscowego planu zagospodarowania terenu) obszar po poligonie północnym – część zawarta między ulicami: Kamienną, Myśliborską, Szczecińską, Trasą Zgody a granicami miasta.

W 4 — POLIGON POŁUDNIOWY – obszar popoligonowy na południe od ul. Myśliborskiej obszar po poligonie południowym – część zawarta między ulicą Dobrą, aleją jesionową łączącą ulicę Dobrą z Myśliborską, ulicami Myśliborską i Piłkarską oraz rezerwatem Gorzowskie Murawy, wraz z pasem ulicy Brukselskiej, była strzelnicą i drogą do ulicy Saperów.

W 5 — ZATORZE – obszar powojenski położony na południe od Alei 11 Listopada, okolice ulicy Zatorze.

5.5. Kryteria wyboru obszarów do rewitalizacji

Zgodnie z „Wytycznymi do tworzenia lokalnych programów rewitalizacji dla województwa lubuskiego na lata 2007 – 2013” obszar zdegradowany to obszar spełniający co najmniej trzy spośród pięciu kryteriów określonych w Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa. Do kryteriów tych zalicza się:

- a) Wysoki poziom ubóstwa,
- b) Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia,
- c) Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa,
- d) Niski poziom aktywności gospodarczej,
- e) Porównywalnie niższy poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

W Gorzowie Wielkopolskim zostały wyodrębnione trzy miejskie obszary zdegradowane. Poniżej przedstawiono w zestawieniu tabelarycznym wartości wskaźników charakteryzujące te obszary.



Rodzaj kryterium	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w obszarze	Wartość referencyjna wskaźnika	Spełnia + Nie spełnia -
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. Ludności	87	104	-
Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Udział długotrwanie bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	6,9	4,7	+
Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. Ludności	42,0	38,4	+
	Czyny karalne osób nieletnich na 1 tys. Nieletnich	56,6	25,7	+
Niska wskaźnik prowadzenia aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki na 100 osób	12,9	10,5	-
Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków (w %)	0	3,4	-
	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (w %)	100	88,1	+



5.5.1. Obszar Centrum Miasta – M2

Rodzaj kryterium	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w obszarze	Wartość referencyjna wskaźnika	Spełnia + Nie spełnia -
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. Ludności	125	104	+
Wysoka stopa długotrwale bezrobocia	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	9,4	4,7	+
Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. Ludności	41,8	38,4	+
	Czyny karalne osób nieletnich na 1 tys. Nieletnich	56,6	25,7	+
Niska wskaźnik prowadzenia aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki na 100 osób	30,4	10,5	-
Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków (w %)	0	3,4	-
	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (w %)	100	88,1	+



5.5.2. Obszar Zamoście – M3

Rodzaj kryterium	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w obszarze	Wartość referencyjna wskaźnika	Spełnia + Nie spełnia -
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. Ludności	110	104	+
Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Udział długotrwałe bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	5,4	4,7	+
Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. Ludności	45,8	38,4	+
	Czyny karalne osób nieletnich na 1 tys. Nieletnich	33,4	25,7	+
Niska wskaźnik prowadzenia aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki na 100 osób	6,8	10,5	+
Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków (w %)	0	3,4	-
	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (w %)	95,9	88,1	+

6. Planowane do realizacji działania w latach 2010 - 2015

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zakłada realizację wielu projektów dotyczących sfery przestrzennej, społecznej oraz gospodarczej. Poniżej przedstawiono w zestawieniu tabelarycznym planowane działania, z zaznaczeniem obszaru (obszarów), do których się one odnoszą oraz ich charakteru (przestrzennego, społecznego i gospodarczego). Jest to spis będący kontynuacją Programu Rewitalizacji na lata 2004-2009. Przedstawione poniżej zadania tylko w części są ujęte w innych dokumentach zatwierdzonych przez władze miasta. Zadania zawarte w tym punkcie będą sukcesywnie realizowane i przedstawiane do budżetów miejskich w kolejnych latach.



6.1. Planowane działania na obszarach miejskich

Lp.	Nazwa zadania	Kod terenu na którym zadanie będzie realizowane	Charakter działania P – przestrzenny S – społeczny G - gospodarczy
1.	Uzbrojenie kompleksowe dzielnicy Zawarcie w Gorzowie Wlkp. – etap II - przebudowa ul. Kwiatowej.	M3	P, G, S
2.	Rewitalizacja obiektów przy ul. Składowej 11.	M2	P, G
3.	Budowa terenów rekreacyjnych wzdłuż Kłodawki i remont mostów na rzece.	M1	P, S
4.	Budowa sieci ciepłowniczej wraz z węzłami w Śródmieściu w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.	M2	G, S
5.	Działania dotyczące budowy nowych mieszkań: zabudowa plombowa, wykorzystanie poddasza, odzyskanie i uporządkowanie terenów wewnątrz kwartałów pod nowe inwestycje	M1, M2	P, G, S
6.	Rozbudowa i modernizacja Miejskiego Centrum Kultury przy ul. Drzymały	M1	P, S
7.	Przebudowa skrzyżowania Chrobrego – Jagiełły – Wybickiego wraz z sygnalizacją świetlną.	M1	P, S
8.	Rewitalizacja Pałacyku Grodzkiego Domu Kultury w Gorzowie Wlkp.	M1	P, S
9.	Przebudowa ulic Sikorskiego i Chrobrego – zamknięcie ruchu kołowego - deptak.	M1	P, G, S
10.	Przebudowa deptaka od Kina Słońce do Placu Grunwaldzkiego.	M1	P, S, G
11.	Przebudowa ulic: Estkowskiego, Wybickiego, Łokietka.	M1	P, S
12.	Modernizacja infrastruktury tramwajowej.	M1, M2	P, S
13.	Modernizacja schroniska młodzieżowego przy ul. Wyszyńskiego	M1	P, S
14.	Wprowadzenie lokali użytkowych na parterach i w piwnicach budynków rewitalizowanego obszaru	M1, M2	P, G
15.	Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta	M1, M2	P, G, S
16.	Modernizacja infrastruktury ulic: systemy parkingów, nawierzchnia jezdni, torowiska, chodniki, oświetlenie ulic i parków, sygnalizacja świetlna	M1, M2	P, S
17.	Deptak w rejonie ulic: Chrobrego, Wybickiego, Sikorskiego (zamknięcie ruchu kołowego)	M1	P, S
18.	Rewitalizacja Grodzkiego Domu Kultury przy ul. Wał Okrzejny.	M3	P, S
19.	Remont i przebudowa obiektów zespołu szkolnego przy ul. Przemysłowej 22	M3	P, S
20.	Remont i renowacja zasobów mieszkaniowych przy ul. Waryńskiego	M3	P, S
21.	Rewitalizacja Parku Siemiradzkiego	M1	P, S
22.	Remont i modernizacja stadionu przy ul. Dąbrowskiego	M1	P, S
23.	Budowa terenów rekreacyjnych wzdłuż Warty	M2, M3	P, S
24.	Rewitalizacja ulicy Zabytkowej	M1	P, S
25.	Zagospodarowanie terenu skarpy wraz ze schodami donikąd.	M1	P, S
26.	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla	M1	P, S, G



	obszaru M1		
27.	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru M2	M2	P, S, G
28.	Opracowanie studium urbanistycznego centrum Gorzowa Wlkp. ograniczonego ulicami: Kosynierów Gdyńskich, Mickiewicza, Wyszyńskiego, Drzymały, Jagiełły, Warszawska, Most Lubuski, Rzeki Warta oraz ulice: Garbary, Składowa, Jancarza, Estkowskiego do Kosynierów Gdyńskich	M1, M2	P, S, G
29.	Remont zabytkowego budynku byłego ratusza przy ul. Obotryckiej	M1	P, S, G
30.	Systemy monitoringu i zabezpieczeń obiektów zabytkowych	M1, M2, M3	P, S,
31.	Systemy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, walki z patologiami społecznymi, tworzenia równych szans oraz zapobiegania zjawisku bezrobocia i bezdomności	M1, M2, M3	S
32.	Stworzenie systemu grantów, szczególnie dla organizacji działających na obszarach objętych rewitalizacją	M1, M2, M3	S
33.	Public relations Programu Rewitalizacji	M1, M2, M3	S
34.	Poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez rozbudowę sieci masztów fotoradarowych, monitoring i modernizację policyjnych punktów konsultacyjnych	M1, M2, M3	P, S
35.	Remont i adaptacja na Miejski Ośrodek Sztuki budynku przy ul. Kosynierów Gdyńskich 108	M1	P, G
36.	Renowacja kościoła Parafialnego p.w. „Chrystusa Króla” w Gorzowie Wlkp.	M3	P, S
37.	Renowacja budynku dydaktycznego Instytutu Humanistycznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej przy ul. Teatralnej 25B	M2	P, S
38.	Poprawa infrastruktury edukacyjnej poprzez modernizację zabytkowego budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Gorzowie Wlkp.	M3	P, S
39.	Rozbudowa przepompowni wód opadowych na Wale Okrężnym.	M3	P, S, G
40.	Wykonanie elementów kanalizacji sanitarnej dzielnicy "Zawarcie".	M3	P, S, G
41.	Budowa boisk szkolnych	M1, M2, M3	P, S
42.	Deptak w rejonie ulic: Welniany Rynek, Hawelańska, Zabytkowa	M2	P, S
43.	Przebudowa ulic: Wyszyńskiego i Kazimierza Wielkiego	M1	P, S
44.	Budowa mieszkań socjalno – komunalnych o charakterze rotacyjnym i zamiennym	M3	P, S
45.	Prace remontowo – konserwatorskie willi (obecnie biblioteka) przy ul. Sikorskiego 107	M1	P, S
46.	Kształcenie na poziomie wyższym, rozwój nowych form i kierunków kształcenia	M1, M2, M3	S
47.	Likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych	M1, M2, M3	P, S
48.	Rozwój infrastruktury technicznej: adaptacja pomieszczeń, systemy wentylacji i rekuperacji, monitoring oraz oświetlenie	M1, M2, M3	P, S
49.	Działania dotyczące uruchomienia finansowych mechanizmów wsparcia: fundusz poręczeń kredytowych, fundusz pożyczkowy, dotacje na	M1, M2, M3	



	rozpoczęcie działalności gospodarczej lub finansowanie pomostowe dla nowo powstałych MSP		S
50.	Modernizacja i renowacja Katedry p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gorzowie Wlkp.	M2	P, S
51.	Rewitalizacja Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego w Gorzowie Wlkp. poprzez adaptację infrastruktury technicznej na cele kulturowe, rekreacyjne i turystyczne.	M2	P, S, G
52.	Rewitalizacja obiektu po byłym LOK ul. Nadbrzeżna	M2	P., S, G

6.2. Planowane działania na obszarach przemysłowych i powojkowych

Lp.	Nazwa zadania	Kod terenu na którym zadanie będzie realizowane	Charakter działania P – przestrzenny S – społeczny G – gospodarczy
1.	Rozwój infrastruktury technicznej na północ od ulicy Bierzarina i Bora Komorowskiego: budowa gazociągu, kanalizacji, wodociągu, c.o., energii elektrycznej i sieci teleinformatycznej	P5	P, S, G
2.	Modernizacja kortu tenisowego w okolicach Silwany	P5	P, S
3.	Budowa układu drogowego w rejonie ulic: Szczecińska, Złotego Smoka i Mosiężna.	P3	P, S, G
4.	Wykonanie brakujących elementów zabezpieczenia p.poż. w hali Lubuskiej Fundacji Zachodniego Centrum Gospodarczego.	P1	P, S, G
5.	Modernizacja i dostosowanie obiektów byłych zakładów Ursus na Baczynie do nowoczesnych gałęzi przemysłu	P6	P, G
6.	Działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej: hotel Metalowiec	P6	P, S
7.	Giełda samochodowa na terenie byłych zakładów Ursus na Baczynie	P6	P, G
8.	Modernizacja infrastruktury ulic terenów przemysłowych Zawarcia: kanalizacja deszczowa, nawierzchnia jezdni, chodniki, oświetlenie,	P2, P3, P4	P, S
9.	Rozwój infrastruktury technicznej na terenach przemysłowych Zawarcia: kanalizacja, ogrzewanie	P2, P3, P4	P, S
10.	Adaptacja historycznej hali produkcyjnej zakładów Silwany na muzeum przemysłu oraz ekspozycja maszyn parowych	P3	P, S
11.	Rozwój infrastruktury społecznej, kulturalnej, turystycznej: port rzeczny, stocznia remontowa nad Wartą	P2, P3, P4	P, S
12.	Budowa gazociągu do terenów przemysłowych – ul. Bierzarina.	P5	P, S, G
13.	Budowa północnej obwodnicy miasta	W2.	P, S
14.	Budowa infrastruktury technicznej i zagospodarowanie terenów popoligonowych w tym na cele sportowo – rekreacyjne	W2, W3, W4	P, S
15.	Działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, tworzenia równych szans oraz zapobieganiu zjawisku bezrobocia	Wszystkie obszary	S
16.	Kształcenie na poziomie wyższym, rozwój nowych form i kierunków kształcenia	Wszystkie obszary	S



17.	Likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych	Wszystkie obszary	P, S
18.	Rozwój infrastruktury technicznej: adaptacja pomieszczeń, systemy wentylacji i rekuperacji, monitoring oraz oświetlenie	Wszystkie obszary	
19.	Działania dotyczące budowy na terenie byłego Ursusa na Zawarcu infrastruktury społecznej, kulturalnej turystycznej i komercyjnej: obiekty użyteczności publicznej oraz odtworzenie dawnych dróg komunikacyjnych na terenie starego Ursusa	P2	P, S
20.	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru	Wszystkie obszary	S, G
21.	Działania dotyczące uruchomienia finansowych mechanizmów wsparcia: fundusz poręczeń kredytowych, fundusz pożyczkowy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub finansowanie pomostowe dla nowo powstałych MSP	Wszystkie obszary	G
22.	Przebudowa budynku na strzelnicę kulową i pneumatyczną oraz zespół sal sportowych przy ul. Chopina 52	W1	P, S
23.	Budowa dworca autobusowego na terenie po-wojskowym przy ul. Myśliborskiej.	W2	P, S
24.	„Remont i przebudowa budynku koszarowego dla potrzeb służby kandydackiej Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji” przy ul. Myśliborskiej	W2	P, S

7. Wskaźniki realizacji programu

7.1. Wskaźniki produktu:

1. liczba obszarów zrewitalizowanych [szt.],
2. powierzchnia obszarów zrewitalizowanych [ha],
3. liczba wybudowanych lub zmodernizowanych (przebudowanych, wyposażonych budynków mieszkaniowych [szt.],
4. powierzchnia zrehabilitowanych zdegradowanych obszarów [ha],
5. kubatura zmodernizowanych budynków z obszarów (m3)
6. liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności obszarów poprzez ich rewitalizację [szt.]
7. powierzchnia zmodernizowanych elewacji [m2],
8. liczba zmodernizowanych obiektów sakralnych i kulturalnych [szt.],
9. długość zmodernizowanych ulic, chodników, sieci wodno-kanalizacyjnej [km],
10. liczba nowych obiektów małej architektury [szt.],
11. liczba zainstalowanych urządzeń do monitoringu [szt.].

7.2. Wskaźniki rezultatu:

1. powierzchnia terenów przemysłowych i powojennych poddanych rekultywacji [ha],
2. liczba zrehabilitowanych składowisk,
3. liczba osób objętych procesami rewitalizacji [os],
4. liczba funkcjonujących na zrewitalizowanym obszarze instytucji/organizacji pozarządowych,



5. poziom kosztów eksploatacyjnych zmodernizowanych budynków w stosunku do stan sprzed modernizacji [%],
6. spadek liczby popełnianych przestępstw na obszarach objętych rewitalizacją [szt./rok],
7. liczba osób objętych programami aktywizacji społecznej [os],
8. liczba osób długotrwale bezrobotnych, które znalazły zatrudnienie w wyniku zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych [os],

8. Zhierarchizowane potrzeby i ich realizacja

Na podstawie przeprowadzonej analizy społeczno - ekonomicznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego wyznaczone zostały obszary, na których występuje szereg niekorzystnych zjawisk. Wyodrębniono problemy z podziałem na sferę społeczną (punkty 3.1.9, 3.2.9, 3.3.9) i gospodarczo-ekonomiczną (punkt 3.1.7, 3.2.7, 3.3.7). Zwrócono również uwagę na problemy w sferze przestrzennej (3.1.5, 3.2.5, 3.3.5), które mają wpływ zarówno na sferę społeczną jak i gospodarczo-ekonomiczną. Przedstawione problemy przyczyniają do powolnej degradacji wytyczonych obszarów, co w konsekwencji może doprowadzić do degradacji całego miasta. Aby temu przeciwdziałać przygotowano niniejszy dokument, w którym zawarto szereg projektów, zakładających realizację następujących celów (ożywiających zdegradowane obszary):

- poprawa stanu przestrzeni publicznych,
- poprawa infrastruktury budynków w celu polepszenia walorów użytkowych,
- ożywienie społeczno-gospodarcze,
- uzyskanie ładu przestrzennego i estetyki miasta,
- podniesienie prestiżu dotąd zaniedbanych miejsc,
- przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości
- poprawa standardu zasobów mieszkaniowych,
- przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym,
- wzrost aktywności społecznej wśród mieszkańców,
- zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu kulturalnym miasta,
- tworzenie warunków sprzyjających prowadzeniu działalności gospodarczej,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- pobudzenie ruchu turystycznego,
- poprawa wizerunku i tożsamości lokalnej mieszkańców.



9. Plan finansowy realizacji Programu Rewitalizacji Miasta na lata 2010 – 2015

Władze miasta Gorzowa Wielkopolskiego opracowały dokument o nazwie Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2010-2015 (WPI). Plan ten zakłada realizację wielu zadań w tym zadań wpisujących się w Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010 – 2015. Poniżej -przedstawiono wybrane pozycje z przypisanym do nich budżetem na podstawie WPI.

L.p.	Nazwa zadania	RAZEM							kod terenu
		Szacunkowy koszt zadania	Nakłady poniesione przed 2007 rokiem	Nakłady poniesione w 2007 roku	Nakłady na lata 2008-2015, w podziale na źródła finansowania				
					Własne (w tym kredyty komercyjne i obligacje) min.	Zewnętrzne środki bezzwrotne – max.			
				Środki UE		Środki ze Budżetu Państwa	Środki inne		
1.	Budowa układu drogowego w rejonie ulic: Szczecińska, Złotego Smoka i Mosiężna.	5 007 989	0	655 988	3 594 734	0	0	0	P3
2.	Uzbrojenie kompleksowe dzielnicy Zawarcie w Gorzowie Wlkp. – etap II - przebudowa ul. Kwiatowej.	4 207 614	45 945	17 430	3 824 258	0	0	0	M3
3.	Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta.	35 200 000	0	0	15 350 000	15 350 000	0	0	M1
4.	Rewitalizacja Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego w Gorzowie Wlkp. poprzez adaptację infrastruktury	9 950 000	0	0	4 975 000	4 975 000	0	0	M2



	technicznej na cele kulturowe, rekreacyjne i turystyczne.								
5.	Rozwój infrastruktury kulturowej poprzez przebudowę Amfiteatru i rozbudowę Miejskiego Centrum Kultury w Gorzowie Wlkp.	29 000 000	0	0	8 705 000	20 195 000	100 000	0	M1
6.	Modernizacja infrastruktury tramwajowej.	4 600 000	0	0	4 600 000	0	0	0	M1, M2
7.	Rewitalizacja Pałacyku Grodzkiego Domu Kultury w Gorzowie Wlkp.	3 220 000	0	0	3 220 000	0	0	0	M3
8.	Przebudowa ulic Sikorskiego i Chrobrego – zamknięcie ruchu kołowego - deptak.	19 500 000	0	0	19 500 000	0	0	0	M1
9.	Przebudowa ulic: Estkowskiego, Wybickiego, Łokietka.	20 800 000	0	0	10 800 000	0	0	0	M1
10.	Uzbrojenie terenów popoligonowych.	70 000 000	0	0	40 000 000	0	0	0	W1
11.	Zagospodarowanie terenu skarpy wraz ze schodami donikąd.	3 203 914	12 133	0	3 191 781	0	0	0	M1
12.	Poprawa infrastruktury	4 211 941	0	0	1 644 937	2 567 004	0	0	M3



	edukacyjnej poprzez modernizację zabytkowego budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Gorzowie Wlkp.								
13.	Wykonanie elementów kanalizacji sanitarnej dzielnicy "Zawarcie".	900 000	0	0	688 427	0	0	200 000	M3
14.	Rozbudowa przepompowni wód opadowych na Wale Okrężnym.	715 062	0	0	715 062	0	0	0	M3
15.	Wykonanie brakujących elementów zabezpieczenia ppoż. w hali Lubuskiej Fundacji Zachodniego Centrum Gospodarczego.	500 000	0	0	495 692	0	0	0	P1
16.	Przebudowa deptaka od Kina Słońce do Placu Grunwaldzkiego.	11 000 000	0	0	11 000 000	0	0	0	M1
17	Renowacja kościoła Parafialnego p.w. „Chrystusa Króla” w Gorzowie Wlkp.	2 669 850	0	0	640 000	0	0	0	M3
	Razem	224 686 370	58 078	673 418	138 704 890	43 087 004	100 000	200 000	

10. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji

O skuteczności realizacji założeń Programu Rewitalizacji będzie decydował system wdrażania, którego istotnym elementem jest struktura organizacyjna Programu, składająca się z trzech niżej opisanych jednostek.

a. Jednostka odpowiedzialna za koordynację wdrażania Programu:

O skuteczności realizacji założeń Programu Rewitalizacji będzie decydował system wdrażania. W związku z tym istotną rolę odegra Instytucja zarządzająca i koordynująca realizację Programu.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Programu Rewitalizacji będzie pełnił specjalnie powołany przez Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp. zespół pracowników Urzędu Miasta.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Programu Rewitalizacji,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Programu,
- zapewnienie zgodności realizacji Programu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu oraz przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Programu,
- przygotowanie rocznych raportów nt. wdrażania Programu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny ex-post po zakończeniu realizacji Programu.

Dla właściwej oceny Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

b. Jednostka odpowiedzialna za realizację Programu:

Jednostką odpowiedzialną za realizację Programu jest Miejski Konserwator Ochrony Zabytków. Poszczególne projekty będą realizowane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia – krajowych i unijnych.

W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych.

c. Jednostka odpowiedzialna za realizację zadań inwestycyjnych:

Za wykonanie zadań inwestycyjnych ujętych w Programie odpowiedzialne będą merytoryczne Wydziały Urzędu podporządkowane odpowiednio:



1. Prezydentowi Miasta:
 - Wydział Integracji Europejskiej
2. Zastępcy Prezydenta Miasta do spraw Eksploatacji:
 - Wydział Inwestycji
3. Zastępcy Prezydenta Miasta do spraw Rozwoju:
 - Wydział Urbanistyki Miasta
 - Wydział Administracji Budowlanej
4. Skarbnikowi Miasta:
 - Wydział Budżetu i Rachunkowości
5. Sekretarz Miasta:
 - Wydział Rozwoju i Promocji

Do ich obowiązków będzie należało w szczególności:

- zlecenie i nadzór nad wykonaniem dokumentacji projektowej, studium wykonalności oraz innych opracowań niezbędnych do prawidłowej realizacji projektów
- zapewnienie nadzoru inwestorskiego
- przygotowanie wniosków aplikacyjnych zgodnie z obowiązującymi wymogami oraz w wyznaczonym terminie
- przygotowanie i przeprowadzenie procedury przetargowej
- współpraca z samorządem na szczeblu gminnym (miejskim) oraz współpraca z samorządem na szczeblu wojewódzkim
- prowadzenie dokumentacji projektów w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli przez odpowiednie organy oraz archiwizacja dokumentacji
- zapewnienie promocji projektów z zaznaczeniem faktu zaangażowania środków unijnych

11. Sposoby monitorowania realizacji Programu, oceny i komunikacji społecznej

Sposoby komunikacji społecznej, prowadzącej do pozyskania jak największej rzeszy zwolenników Programu to komunikacja bezpośrednia i pośrednia.

a. Sposoby komunikacji bezpośredniej:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje – propagujące informacje na temat Programu oraz o możliwościach wykorzystania środków finansowych w ramach LRPO na lata 2007-2013

b. Sposoby komunikacji pośredniej:

- publikacje, broszury informacyjne, ulotki, reklamy, plakaty, materiały audio-wizualne
- tekst programu zostanie zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta

Szczególne znaczenie zostanie przywiązane do współpracy ze środkami masowego przekazu. Działania podejmowane za pośrednictwem mediów będą miały formę artykułów i relacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych, reklam oraz ogłoszeń.



c. Zadaniem komunikacji społecznej jest:

- szerokie pozyskanie zwolenników Programu
- przekazanie w przystępnej formie informacji na temat założeń Programu
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Miasta,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Programu Rewitalizacji w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Programu Rewitalizacji.

d. Monitorowanie i ocena wdrażania Programu:

Systematyczne monitorowanie Programu polegające na zbieraniu i analizowaniu danych ilościowych i jakościowych dotyczących jego wdrażania będzie dokonywane przez Instytucję zarządzającą i koordynującą powołaną przez Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego oraz przez Miejskiego Konserwatora Zabytków jako jednostkę odpowiedzialną za realizację Programu.

Monitorowanie obejmie zarówno monitoring rzeczowy jak i finansowy. Ponadto program będzie podlegał corocznemu monitorowaniu oraz ocenie wdrażania za pomocą wskaźników produktu i rezultatu dla projektów realizowanych w ramach LRPO na lata 2007-2013 w następującym układzie:

Numer kategorii Interwencji	Nazwa kategorii interwencji	Kod wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary
Wskaźniki produktu				
61	Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	P.61.1.1.	Liczba zrewitalizowanych obszarów	szt.
61	Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	P.61.1.2	Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów	ha
78	Infrastruktura mieszkalnictwa	P.78.1.1	Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ wyposażonych obiektów	szt.



Wskaźniki rezultatu				
50	Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	R. 50.1.1	Powierzchnia terenów przemysłowych i powojennych poddanych rekultywacji	ha
50	Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	R. 50.1.2	Liczba zrehabilitowanych Stanowisk	szt.

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary
Wskaźniki produktu		
D.P.4.3.1	Powierzchnia zrehabilitowanych zdegradowanych obszarów	ha
D.P.4.3.2	Kubatura zmodernizowanych budynków z obszarów	m3
D.P.4.3.3	Powierzchnia zrehabilitowanych zdegradowanych obszarów	ha
D.P.4.3.4	Kubatura zmodernizowanych budynków z obszarów	m3
D.P.4.3.5	Powierzchnia zrehabilitowanych zdegradowanych obszarów	ha
D.P.4.3.6	Kubatura zmodernizowanych budynków z obszarów	m3
D.P.4.3.7	Powierzchnia zmodernizowanych budynków z obszarów Miejskich	ha
D.P.4.3.8	Kubatura zmodernizowanych budynków z obszarów miejskich	m3
Wskaźniki rezultatu		
D.R.4.3.1	Liczba osób objętych procesami rewitalizacyjnymi	osoba
D.R.4.3.2	Liczba funkcjonujących na zrewitalizowanym obszarze	szt.
D.R.4.3.2	Liczba funkcjonujących na zrewitalizowanym obszarze instytucji /organizacji/instytucji publicznych, społecznych, organizacji pozarządowych	szt.

Coroczne monitorowanie i ocena wdrażania Programu będzie dokonywana przez Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego oraz Radę Miasta. Istotne znaczenie będzie miała ocena przebiegu realizacji zadań zawartych w Programie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania. W związku z tym Prezydent Miasta Gorzowa Wielkopolskiego oraz Rada Miasta posiada kluczowe znaczenie w stymulowaniu realizacji Programu.



12. Podsumowanie

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Zdegradowanych – Miejskich, Poprzemysłowych i Powojaskowych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego Na Lata 2010 – 2015 został opracowany według *Wytycznych do tworzenia Lokalnych Programów Rewitalizacji dla Województwa Lubuskiego na lata 2007-2013* z września 2009 roku.

Ponadto dokument jest zgodny ze *Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego. Aktualizacją z horyzontem czasowym do 2020 roku* oraz ze *Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020*, jak również z wymienionymi wcześniej dokumentami na szczeblu krajowym, regionalnym i gminnym.

W dokumencie zostały opisane zdegradowane obszary na terenie miasta oraz planowane inwestycje, które mają przywrócić ich ożywienie społeczno-gospodarcze, zmianę dotychczasowych funkcji, jak również adaptację terenów oraz znajdujących tam obiektów na następujące cele: usługowe, gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne, kulturalne i turystyczne.

Planowane inwestycje na wytyczonych obszarach zdegradowanych są skorelowane z polityką regionalną. Mają one doprowadzić do zmian jakościowych oraz wpłynąć na poprawę niekorzystnych zjawisk i procesów zachodzących na zdegradowanych obszarach miejskich.

Celem dokumentu oprócz wyznaczenia długofalowych działań przeciwdziałających degradacji wytyczonych obszarów miejskich, jest także pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie ich współpracy na rzecz przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami obszarach miasta.

Dokument ma charakter otwarty z uwagi na cezurę czasową, w związku z tym dopuszczalna jest jego aktualizacja.

Skuteczność realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015, zapewni przedstawiony wyżej system wdrażania Programu.